

Jaarverslag DELA Natura

2024



DELA
voor elkaar

Inhoudsopgave

VERSLAG DIRECTIE	
In het kort	4
Voorwoord	5
Profiel	7
Kerncijfers	8
Directieverslag	11
Bedrijfsmodel	12
Resultaten	16
Governance	25
Vooruitblik	36
VERSLAG RVC	
Verslag rvc	39
JARREKENING	
Jaarrekening	45
OVERIGE GEGEVENS	
Statutaire resultaatverdeling	94
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	95
Over dit verslag	111
BIJLAGEN	
Begrippenlijst	113

In het kort



In het kort

Voorwoord

Op de voorkant van ons jaarverslag 2024 prijkt een grote cortenstalen Physalis lampion met binnenin een gouden bes, een kunstwerk bij de Maastrichtse locatie La Grande Suisse gemaakt door de Maastrichtse kunstenaar Désirée Tonnaer. Zij liet zich inspireren door de lampionplant. De volgroeide lampion moet afsterven om nieuw leven te laten ontkiemen. Het is een bijzondere, wonderlijke cyclus, waar de lampion de bes beschermt.

Net zoals de lampionplant is ook DELA continu in ontwikkeling. Dit jaar vieren wij alweer ons 88-jarig bestaan en blijven wij vastberaden een moderne, relevante organisatie te zijn. Wij zijn gericht op de zeer lange termijn, met onze verzekeringen hebben wij immers nu al verplichtingen die lopen tot in de volgende eeuw. Dan zullen wij moeten zorgen dat wij er ook dan nog staan als een moderne organisatie die met haar tijd is meegegaan. Voortdurend vernieuwen en ontwikkelen is daarom heel belangrijk.

Klantbelang voorop

Klantgerichtheid is een belangrijke drijfveer in hoe wij werken en klanttevredenheid blijft een pijler van ons succes. In 2024 zagen wij een toename in het aantal verzekerden. Wij zijn bijzonder trots op onze jarenlange hoge klanttevredenheid. Er is een constante focus op het bieden van een optimale klantervaring. En dit wordt ook erkend, want in 2024 wonnen wij opnieuw de DECAVI award voor de beste uitvaartverzekering op de Belgische markt. Ook in Duitsland werden onze inspanningen erkend. Met ons product Sterbegeld behaalden we de eerste plaats, en met Risicoleben de tweede plaats, wat ons opnieuw de titel "Maklers Liebling" opleverde. Deze onderscheidingen bevestigen dat onze voortdurende focus op vernieuwing en ontwikkeling vruchten afwerpt en motiveert ons om door te gaan op de ingeslagen weg. Maar ontwikkeling stimuleren wij ook bij onze medewerkers en wij vinden het belangrijk dat zij zich gewaardeerd en ondersteund voelen.

Verantwoorde groei en robuustheid

Intern kijken wij ook steeds meer DELA-breed en stimuleren wij internationale samenwerking. Hiermee willen wij het professioneel niveau verder verhogen en synergievoordelen behalen. Het afgelopen jaar hebben wij gezamenlijk verder gewerkt aan de robuustheid van onze organisatie. Er ging heel wat energie naar het implementeren van wet- en regelgeving. Denk hierbij aan de Digital Operational Resilience Act (DORA). Binnen DELA Groep wordt gewerkt aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). De gemaakte keuzes en de impact hiervan hebben (deels) ook effect op DELA Natura. Hierover rapporteren wij dit jaar voor het eerst middels het duurzaamheidsverslag van coöperatie DELA.

Bouwen aan de toekomst door verbinding

Terwijl wij terugkijken op een jaar met mooie resultaten, richten wij onze blik ook op de toekomst. Wij geven vorm aan onze strategische koers voor de jaren 2026 tot en met 2030. Daarbij leggen wij de nadruk op samenwerking en synergie op meerdere niveaus. Wij streven naar een continue verbinding met onze leden en klanten en energiegevend onderlinge verbindingen binnen DELA en de bredere samenwerking binnen de sector.

Dit jaar hebben wij met trots plaatsgenomen in de directie van DELA Natura. Onze nieuwe rol markeert een volgend hoofdstuk binnen een organisatie die gedreven wordt door gedeelde kennis, ervaring en een diepgewortelde verbondenheid. Wij voelen ons hierbij geïnspireerd door de cyclus van de lampionplant—een symbool van transformatie en continuïteit. Net zoals deze plant haar kern beschermt en nieuw leven voortbrengt, bouwen wij verder op het fundament dat door velen is gelegd.

Wij willen onze collega's, klanten, leveranciers en partners bedanken voor hun inzet en steun. Samen blijven wij werken aan een sterke, betrouwbare en mensgerichte toekomst.

Eindhoven, 7 mei 2025

Sandra Schellekens - Lyppens
Godelieve van Velsen



Profiel

DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. (DELA, Natura) is een internationale verzekeraar en maakt deel uit van coöperatie DELA.

Wij zijn trouw gebleven aan de kern waar het mee begon. Ruim 88 jaar later bieden wij nog steeds deze financiële zekerheid en zorg bij het afscheid van een dierbare. Tegelijkertijd zijn wij volop in beweging en bouwen wij samen met onze klanten en leden aan een sterke en betrokken coöperatie.

Het coöperatieve karakter staat centraal: de winst die wij maken, gebruiken wij onder andere om de premiestijging te beperken en onze solvabiliteit te versterken.

Onze vakmensen staan dagelijks met raad en daad klaar voor onze verzekerden. Dit doen zij met persoonlijke zorg en aandacht. Door te luisteren naar de wensen en behoeften kunnen wij onze activiteiten en diensten nog beter hierop afstemmen. Zo spelen wij flexibel in op de veranderende vraag en omstandigheden, waarbij wij laten zien wat we samen voor elkaar kunnen betekenen.

Als DELA Natura zijn wij actief in drie landen: Nederland, België en Duitsland.



In het kort

Kerncijfers



Klanttevredenheid
53 in 2023



Reputatie
68 in 2023



Medewerkers
623 in 2023



Medewerkerstevredenheid
46 in 2023



Verzekerden
5,54 miljoen in 2023



Winstdeling
€ 249,2 miljoen in 2023



Premie-inkomen
€ 713 miljoen in 2023



Solvabiliteit
207% in 2023



Gemiddelde dekkinggraad
251% in 2023

Financieel

	2024	2023	2022	2021	2020
Premie-inkomen					
<i>x € 1.000. Na aftrek herverzekeringpremie</i>					
Uitvaartverzekeringen, Nederland	418.456	392.764	382.553	324.638	277.669
Leefdoorplan, Nederland	29.299	29.683	30.052	30.309	30.200
Spaarplan, Nederland	44.393	58.303	75.004	79.571	69.694
Totaal Nederland	492.148	480.749	487.609	434.518	377.563
België	173.130	161.889	146.089	136.258	128.763
Duitsland	78.663	70.063	35.313	21.696	10.466
Totaal	743.941	712.701	669.011	592.472	516.792
Verzekerd kapitaal					
<i>x € 1 miljoen</i>					
Verzekerd kapitaal	79.773	78.605	72.970	68.678	57.841
Verdeling van opbrengsten uit beleggingen					
<i>x € 1.000</i>					
Netto beleggingsresultaat	579.703	365.104	-779.028	644.989	85.961
Af: voor toekomstige verzekeringssuitkeringen*	-204.959	-189.851	-178.841	-160.094	-144.482
Resteert voor financiële positie**	374.744	175.253	-957.869	484.895	-58.521
Winstdeling					
<i>x € 1.000</i>					
Winstdeling	281.247	249.224	43.654	5.940	42.994
Balans					
<i>x € 1 miljoen</i>					
Balanstotaal	10.128	9.362	8.797	9.490	6.891
Waarde beleggingen	9.802	9.053	8.483	9.265	6.560
Technische voorziening	8.580	8.021	7.532	7.172	5.155
Eigen vermogen***	1.095	915	921	1.683	1.294
... in percentage van technische voorziening	13%	11%	12%	23%	25%
Dekkingsgraad					
Gemiddelde dekkingsgraad****	217%	251%	195%	129%	122%
Solvabiliteit					
Solvency II-ratio	201%	207%	221%	244%	231%

* Op basis van een rekenrente toegevoegd aan de technische voorziening.

** Opbrengsten uit beleggingen, beschikbaar voor vermogensaanwas.

*** Aanpassing eigen vermogen 2023 ten opzichte van voorgaande publicatie als gevolg van fourthrestel.

**** Het gemiddelde van 12 standen ultimo maand. De gemiddelde dekkingsgraad vormt de basis voor de winstdeling in het opvolgende jaar.

Niet-financieel

	2024	2023	2022	2021	2020
Klanttevredenheid					
<i>NPS</i>					
Nederland	46	43	45	41	50
België	61	59	60	61	57
Duitsland	49	53	51	49	
Totaal	54	53	53	53	54
Reputatie**					
<i>Nederland, Stakeholderwatch pulse</i>					
Leden	81	78	77	77	
Niet-leden	67	66	60	56	
Totaal	74	72	66	63	
<i>België, Stakeholderwatch pulse</i>					
Totaal	67	63			
Verzekerden					
<i>Aantal ultimo jaar</i>					
Nederland	4.277.150	4.296.572	4.295.361	4.287.483	3.304.917
België**	977.541	947.996	928.029	908.822	878.088
Duitsland	321.551	294.373	266.072	103.786	67.195
Totaal	5.576.242	5.538.941	5.489.462	5.300.091	4.250.200
Medewerkerstevredenheid***					
<i>Effectory eNPS</i>					
Nederland	44	47	44	51	
België	54	57	53	54	
Duitsland	10	8	-	-	
Totaal	43	46	45	52	
Medewerkers					
<i>Fte, ultimo jaar</i>					
Nederland	513	487	480	406	407
België	103	92	94	95	100
Duitsland	54	45	38	28	23
Totaal	670	623	612	529	529

* Reputatie op concernniveau DELA Groep (inclusief uitvaartbedrijf).

** Aanpassing aantal verzekerden België 2023 ten opzichte van voorgaande publicatie. Vanaf 2024 hanteren we een andere definitie, voor de vergelijkbaarheid zijn de 2023 cijfers ook aangepast.

*** Vanaf 2024 rapporteren we de eNPS van medewerkers Natura in plaats van DELA Groep, voor de vergelijkbaarheid zijn de 2023 cijfers ook aangepast.

Directieverslag



Directieverslag

Bedrijfsmodel

DELA Natura is de verzekeraar binnen DELA Groep en richt zich specifiek op de ontwikkeling en uitbouw van de verzekeringsactiviteiten. Wij streven ernaar om een betaalbare en waardige uitvaart voor iedereen mogelijk te maken, ongeacht hun achtergrond. Met onze sterke collectieve inkoopkracht en het beleggen van de inleg, houden wij uitvaartverzekeringen waardevast en de premies betaalbaar. Ook voor verzekeringen die pas over vele tientallen jaren worden uitgekeerd.

Ons bedrijfsmodel biedt een stevig fundament, dat ons helpt bij het realiseren van onze ambitie.

Ambitie

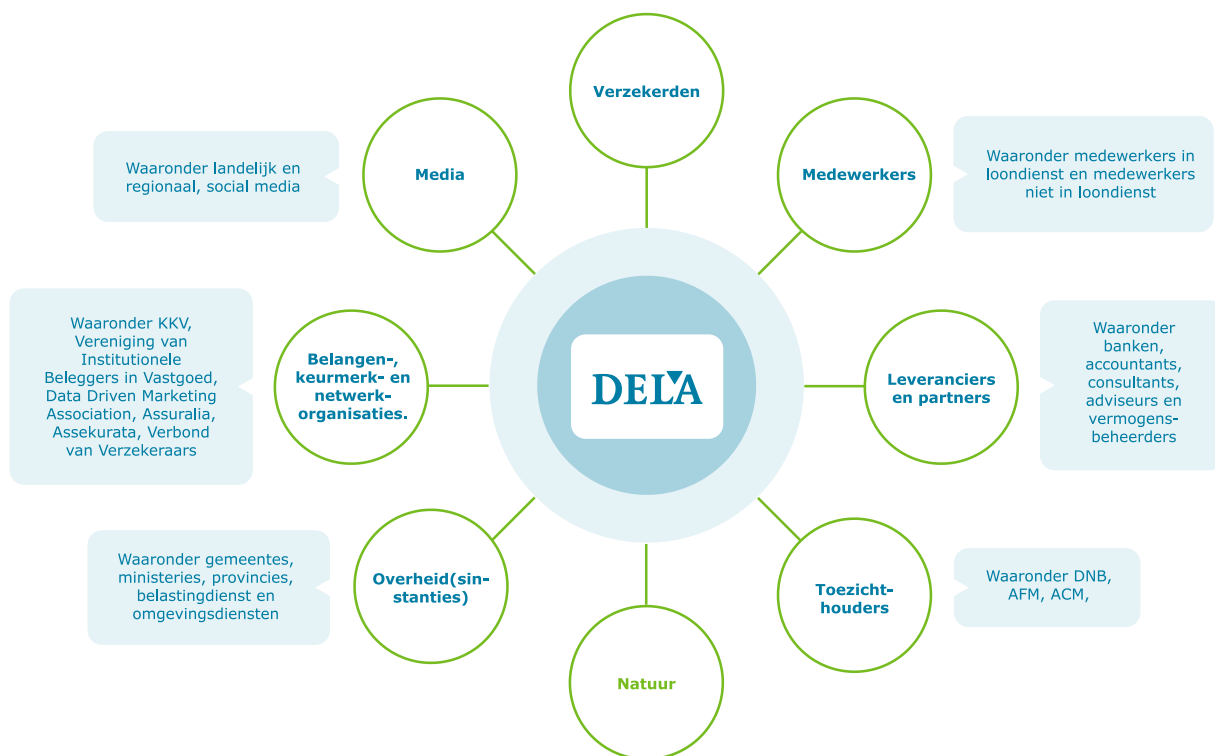
“Wij bieden financiële zekerheid en ontzorgen onze leden rondom ‘overlijden en ‘doorgeven’.”

Het is hiervoor belangrijk om te blijven groeien. Dit doen wij door het aanbieden en verbreden van producten en diensten. Wij spelen in op de huidige en toekomstige behoeften van onze klanten.

Stakeholders

DELA Natura heeft dagelijks te maken met veel organisaties, klanten en andere betrokkenen. Al deze groepen tezamen worden ook wel stakeholders genoemd. Door actief in dialoog te treden met onze stakeholders, versterken wij niet alleen de banden, maar bevorderen wij ook wederzijds begrip en vertrouwen. Dit proces stelt ons in staat om waardevolle inzichten te verkrijgen, waarmee wij onze kernactiviteiten kunnen optimaliseren en beter kunnen inspelen op de behoeften en verwachtingen van onze stakeholders. Door hun feedback en suggesties serieus te nemen, dragen wij bij aan een duurzame en transparante bedrijfsvoering. Dit leidt uiteindelijk tot gedeelde waardecreatie.

In het schema hieronder tonen wij een overzicht van de diverse stakeholders waar wij mee te maken hebben.



De stakeholderdialogen vormen een integraal onderdeel van onze werkwijze, zoals klantenservicegesprekken en periodieke evaluaties met partners en leveranciers. Ook formele vergaderingen, bijvoorbeeld met toezichthouders maken deel uit van de stakeholderdialog. Onze relatie met verzekeren gaat verder dan alleen de polis; het draait om een langdurige verbondenheid. Wij zetten niet alleen directe communicatie in.

Het komend jaar formuleren wij een nieuwe meerjarenstrategie voor 2026-2030. In deze strategie nemen wij bijvoorbeeld de feedback van onze klanten mee dat innovatie moet plaatsvinden vanuit onze kernactiviteit verzekeren. Dit helpt ons om onze dienstverlening continu te verbeteren en nieuwe diensten te ontwikkelen die solidariteit bevorderen.

Wij vinden het ook belangrijk om samen te werken en zijn dan ook verbonden aan de brancheorganisaties voor verzekeren (Verbond van verzekeraars en Assuralia). Samenwerken helpt ook bij het delen van kennis en ervaringen, wat de kwaliteit van de dienstverlening verhoogt.

Ontwikkelingen

Er is een aantal ontwikkelingen dat van invloed is op het succesvol realiseren van onze ambitie. Het is dan ook belangrijk deze ontwikkelingen te volgen en –waar mogelijk- hierop te anticiperen. In 2024 hadden deze ontwikkelingen impact op onze bedrijfsvoering.

1. Financiële turbulentie

In 2024 zagen wij op financieel gebied een divers beeld. Ondanks geopolitieke onrust is 2024 een goed beursjaar gebleken. Tegelijkertijd kwam de gemiddelde inflatie in Nederland uit op 3,3% (bron: Centraal Bureau voor de Statistiek). Hoewel dit een stuk lager is dan in eerdere jaren, blijft de inflatie in Nederland hoger dan in de rest van het Eurogebied. Dit komt met name door een hogere vraag, hogere huren en een hogere loongroei.

Ondanks de financiële turbulentie, heeft onze hoge dekkingsgraad geresulteerd in een recordbedrag aan winstdeling van ruim € 281,2 miljoen. Per 1 januari 2025 is voor het DELA Uitvaartplan in Nederland een premiestijging van 5,84% doorgevoerd. Zonder winstdelingsregeling was de premiestijging 10,28% geweest.

2. Toenemende concurrentie: klanttevredenheid, lokale aanwezigheid en onderscheidend vermogen belangrijk

De Nederlandse verzekeringssector consolideert sterk. De Belgische markt is aanzienlijk gefragmenteerder dan de verzekeringsmarkt in Nederland en Duitsland. Duitsland kent eigenlijk maar drie grote spelers.

Wij breiden onze product- en dienstverlening dan ook uit met nieuwe producten en diensten. DELA Natura werkt ook hard aan het borgen en verhogen van de klanttevredenheid. Met verschillende kwaliteitsprogramma's blijven wij ervoor zorgen dat iedereen dezelfde zorg en aandacht ervaart.

3. Verduurzaming

Verduurzaming wordt een steeds belangrijker thema. Onze strategie op dit thema richt zich op twee belangrijke onderwerpen: Het verminderen van CO₂-uitstoot en het verlagen van het energiegebruik van onze locaties. DELA committeert zich aan de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs, waarbij wij onze broeikasgasemissies terugdringen naar netto-nul in 2050. De uitvoering van deze strategie ligt voor de eigen bedrijfsvoering geborgd in het klimaattransitieplan, dat in 2024 voor het eerst is opgesteld. Het klimaattransitieplan zet concreet uiteen wat er nodig is om onze CO₂-uitstoot succesvol terug te dringen in lijn met het akkoord van Parijs. Voor beleggingen ligt dit vast in het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid.

4. Spanning op de arbeidsmarkt

De spanning op de arbeidsmarkt bleef ook in 2024 een uitdaging. Nederland, België én Duitsland hebben de krapste arbeidsmarkten op dit moment binnen Europa. Dit leidde bij ons tot hogere wervingskosten. Wij richten ons dan ook op het verbeteren van de werkdruk en het bieden van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden. Wij bieden flexibiliteit in de arbeidsvoorwaarden en kijken naar zaken als vitaliteit, verzuim, inwerktrajecten en doorgroe- en ontwikkelingskansen. Een sabbaticalregeling, een opleidingsprogramma voor leidinggevenden en een vitaliteitsbudget per medewerker zijn hier concrete voorbeelden van.

5 Diversiteit

Als werkgever is diversiteit en inclusie voor DELA Natura een belangrijker thema. Als DELA Natura hechten wij eraan dat ons personeelsbestand een afspiegeling vormt van de samenleving, dat iedereen gelijke kansen krijgt en zich veilig voelt om zichzelf te zijn. Wij werken aan een plan om diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie te bevorderen. Dit plan wordt in 2025 vastgesteld.

6. Digitalisering

In 2024 stond digitalisering bij DELA in dienst van het verder verrijken van onze dienstverlening en het verhogen van de klanttevredenheid. Zo investeren wij groepsbreed in een gebruiksvriendelijke online portal voor het afsluiten van polissen en het vereenvoudigen van de administratieve processen. Naast het feit dat digitalisering kansen biedt, brengt het ook risico's met zich mee. Bijvoorbeeld als het gaat om privacy. De digitale dreiging, zoals phishing, ransomware, aanvallen via derden en insider threats, is hoog en permanent. Onze toewijding aan privacybescherming is niet alleen een wettelijke vereiste, maar ook een fundamentele waarde voor een goede relatie met onze verzekerden. Wij begrijpen dat het vertrouwen van onze klanten onder andere afhangt van de zorgvuldige en veilige omgang met hun persoonlijke informatie.

7. (Nieuwe) Wet- en Regelgeving

De focus op strengere regelgeving, vooral op het gebied van, transparantie, risicomanagement, duurzaamheid en corporate governance, nam toe. Bedrijven moeten voldoen aan nieuwe regelgeving op zowel nationaal als internationaal niveau, zoals CSRD, DORA, AVG en sanctiewetgeving. Binnen DELA Natura hebben wij in 2024 veel aandacht besteed aan deze wet- en regelgeving en de verwachting is dat dit de komende periode niet af zal nemen. Steeds meer wet- en regelgeving heeft een Europees karakter. Dit vraagt om een aanpak die over grenzen heen kijkt en er wordt dan ook meer en meer samengewerkt om dit te realiseren in alle landen waar wij actief zijn. Dit vergroot

tevens onze efficiëntie en effectiviteit. Aanvullend hebben wij in Nederland nog een programma 'Beheerst Ondernemen'. Hiermee willen wij operationele en compliance risico's effectiever beheersen. In 2025 gaan we verder met de implementatie.

8. Veranderende persoonlijke voorkeuren

Als DELA Natura zien wij ook meer en meer veranderend consumentengedrag door de diverse generaties in de samenleving: of het nu gaat om babyboomers of genZ: iedere groep heeft zijn eigen voorkeuren. Ook de financiële situatie speelt hierbij een rol. Dit betekent dat wij nog meer inzetten op maatwerk en een persoonlijke benadering. Bovendien verhogen wij het gemak van het (online) afsluiten van een uitvaartverzekering. De introductie van een nieuw CRM-systeem voor onze Belgische klanten en leden zal ervoor zorgen dat onze dienstverlening en communicatie ook daar nog beter afgestemd is op hun persoonlijke voorkeuren.



Directieverslag

Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het boekjaar 2024 gepresenteerd. Dit hoofdstuk is opgedeeld in verzekeren, klanttevredenheid en reputatie, medewerkers, bedrijfsvoering, financieel en duurzaamheid.

Verzekeren

In 2024 hebben wij een bescheiden groei laten zien van het aantal verzekerden. In Nederland hebben wij te maken met een krimp, onder meer doordat consumenten bij allerlei beslissingen steeds vaker de prijs laten meespelen. Daarnaast zien wij een toename van het verval van polissen onder andere door oversterfte en opzeggingen bijvoorbeeld van mensen die tijdens Covid-19 een verzekering hebben afgesloten. De Yarden-portefeuille wordt geleidelijk afgebouwd en er worden geen commerciële activiteiten ontplooid om hier nieuwe polissen aan toe te voegen. Met een proactieve marktwerkingsstrategie, het verbeteren van het proces om online verzekeringen af te sluiten, nieuwe verzekeringsproducten en een nieuw CRM-systeem spelen wij in op de veranderende klantbehoeften. Tevens blijft de belastingdiscussie rondom box 3 helaas een remmende factor voor de vraag naar ons spaarproduct.

In België werpt de uitgewerkte distributiestrategie zijn vruchten af en zien wij een mooie groei. Het aantal gerapporteerde Belgische verzekerden is aangepast. Door de implementatie van een nieuw dataplatform hebben wij de definities aangescherpt, wat heeft geleid tot een nauwkeurigere en meer transparante weergave van dit aantal.

Ondanks de uitdagende economische situatie, die in Duitsland van invloed was op het uitgavenpatroon van consumenten, hebben we ook in Duitsland een mooie groei gerealiseerd.

Aantal verzekerden per product ultimo jaar en aanwas

	2024	netto- aanwas	2023
Uitvaartplan	3.066.708	+12.647	3.054.061
Leefdoorplan	274.791	-5.970	280.761
Spaarplan	48.305	-4.852	53.157
Yarden	887.346	-21.247	908.593
Totaal Nederland	4.277.150	-19.422	4.296.572
Uitvaartzorgplan*	707.829	+37.160	670.669
Overig (niet meer in verkoop)*	269.712	-7.615	277.327
Totaal België	977.541	+29.545	947.996
Aktiv leben	115.538	+12.172	103.366
Sorgenfrei leben	84.103	+18.554	65.549
Overig (niet meer in verkoop)	121.910	-3.548	125.458
Totaal Duitsland	321.551	+27.178	294.373
Totaal	5.576.242	+37.301	5.538.941

* Aanpassing aantal verzekerden België 2023 ten opzichte van voorgaande publicatie. Vanaf 2024 hanteren we een andere definitie, voor de vergelijkbaarheid zijn de 2023 cijfers ook aangepast.

Klanttevredenheid en reputatie

Wij bieden verzekerden als één van onze belangrijkste stakeholders financiële zekerheid. Verzekeren behoort tot onze kernactiviteiten. Wij zijn met verzekeringsproducten actief in de Nederlandse, Belgische en Duitse markt.

Het bieden van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening stond ook in 2024 centraal. Op diverse punten in onze persoonlijke dienstverlening meten we de tevredenheid van onze klanten. Deze meting vormt de belangrijkste bron voor sturing, lering en verbetering op dit gebied. DELA Natura meet de klanttevredenheid met de Net Promotor Score (NPS). De NPS (een veel gebruikte indicator voor de mate waarin klanten producten en diensten aan anderen aanbevelen) laat zien dat de klanttevredenheid hoog was en is. Daar zijn wij trots op.

	2024	verschil	2023
NPS			
Nederland	46	+3	43
België	61	+2	59
Duitsland	49	-4	53
Totaal	54	+1	53

Belangrijke positieve feedback die wij ontvingen uit de klanttevredenheidsmeting is het snel, adequaat reageren en de persoonlijke aandacht. Bij klantenservice sturen wij actief op het direct oplossen van vragen zodat klanten snel en efficiënt geholpen worden. Verder hebben wij verbetering weten te realiseren door continue aandacht voor een juiste klantervaring.

DELA Natura streeft naar een maximale afstemming op de wens van de klant en laat dit in Nederland toetsen door de 'Gouden Oor'-standaard. De 'Gouden Oor'-erkenning sluit aan op de verscherpte eisen op het gebied van klantgerichtheid en verbetermanagement uit de ISO 9000-serie.

In België hebben wij ook in 2024, net als in voorgaande jaren, de DECAVI award gekregen voor beste uitvaartverzekering in de Belgische markt. DECAVI is een onafhankelijke externe organisatie die zowel voor levens- als niet-levensverzekeringen jaarlijks deze awards uitreikt. Met het product Sterbegeld (eerste plaats) en Risicoleben (tweede plaats) is DELA in Duitsland in 2024 wederom uitgeroepen als Maklers Liebling.

De klanttevredenheid in Duitsland is nog steeds hoog, maar wij zien wel dat de klanttevredenheid gedaald is ten opzichte van vorig jaar. Wij hebben er vertrouwen in dat door het adresseren van de technische uitdagingen die hieraan ten grondslag lagen, de klanttevredenheid weer een stijgende lijn zal laten zien.

DELA had ook in 2024 een robuuste en sterke reputatie en onze activiteiten zijn er mede op gericht om deze te behouden en versterken. De reputatie wordt gemeten door DELA Groep; de resultaten zijn ook voor DELA Natura bepalend, aangezien wij onder dezelfde merknaam werken.

Reputatiescore (stakeholderwatch pulse)

	2024	verschil	2023
Nederland			
Leden	81	+3	78
Niet-leden	67	+1	66
Totaal	74	+2	72
België	67	+4	63
Totaal	71	+3	68

De Nederlandse en Belgische merkcampagnes droegen zeker bij aan een hogere reputatiescore. Zowel verzekerden als niet-verzekerden vinden DELA betrouwbaar, succesvol, en sociaal. In België zagen wij onze reputatie stijgen onder andere door een verdere optimalisatie van de klantcommunicatie, een nieuw CRM-systeem en verbeteringen op de website. In Duitsland meten wij nog niet specifiek onze reputatie. Als startende organisatie in Duitsland ligt onze focus op het opbouwen van onze kernactiviteiten en infrastructuur. Naarmate wij groeien, zullen wij onze reputatie gaan meten en de resultaten nauwgezet monitoren en evalueren.

Medewerkers

Medewerkers zijn belangrijk voor onze dienstverlening aan onze verzekerden. In het kader van goed werkgeverschap investeren wij in onze medewerkers om te zorgen dat zij betrokken, trots en vitaal zijn en ruimte hebben voor persoonlijke ontwikkeling.

Bij DELA Natura werken per ultimo jaar 762 medewerkers (670 fte), waarvan het merendeel in Nederland.

	aantal			fte	aantal		
	man	vrouw	totaal		man	vrouw	totaal
Nederland	241	360	601	225	288	513	
België	39	65	104	39	64	103	
Duitsland	28	29	57	27	26	54	
Totaal	308	454	762	291	379	670	

Wij zien de Employee Net Promoter Score (eNPS) als belangrijkste indicator voor het welzijn van onze medewerkers en de mate van ervaren impacts, zowel de positieve als negatieve. De tevredenheid onder medewerkers wordt jaarlijks gemeten onder de vaste medewerkers in Nederland, België en Duitsland met behulp van het medewerkerstevredenheidsonderzoek van Effactory.

De eNPS van Natura laat zien dat de medewerkerstevredenheid met 43 punten nog altijd hoog is. Helaas zagen wij wel een daling. De maatregelen die begin 2024 zijn ingesteld om de resultaten van de meting over 2023 te verhogen, zijn pas in de tweede helft van 2024 doorgevoerd. Het gevolg is dat dit nog niet positief heeft kunnen bijdragen aan de eNPS van dit jaar. De maatregelen blijven onverminderd van kracht in 2025 en worden aangevuld met afdelings- en teamspecifieke acties om de tevredenheid te vergroten.

Net zoals vorig jaar is DELA door Effectory in België uitgeroepen tot World-class Workplace in België. Organisaties ontvangen dit label wanneer ze boven de benchmarkgemiddelde scores op eNPS- en werkgeverschap.

In Duitsland is de eNPS met 2 punten gestegen. Een mooi resultaat voor een zelfstandig bedrijfsonderdeel dat zijn positie in de Duitse markt aan het opbouwen is.

	2024	verschil	2023
Effectory eNPS			
Nederland	44	-3	47
België	54	-3	57
Duitsland	10	+2	8
Totaal	43	-3	46

Vanaf 2024 rapporteren we de eNPS van medewerkers Natura in plaats van DELA Groep, voor de vergelijkbaarheid zijn de 2023 cijfers ook aangepast.

Wij stimuleren medewerkers om elke dag het beste uit zichzelf te halen met behulp van teamplannen en persoonlijke ontwikkelingsplannen. Hiervoor bieden wij een gericht aanbod aan trainingen en workshops. Daarbij koppelen wij leren aan onze organisatiedoelen. In 2024 heeft minstens 75% van de vaste medewerkers een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Ook vinden wij het belangrijk dat het personeelsbestand zo veel mogelijk een afspiegeling vormt van de maatschappij, dat iedereen gelijke kansen krijgt en zich veilig voelt om zichzelf te zijn. DELA heeft echter nog geen specifiek beleid, doelen en maatregelen vastgesteld om discriminatie uit te bannen, gelijke kansen te stimuleren en andere middelen om diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie te bevorderen. Aan dit plan wordt momenteel gewerkt. Wij verwachten dit in 2025 vast te stellen.

Gedurende 2024 is er in Nederland een dialoogsessie georganiseerd die bewustwording rondom discriminatie en inclusie bevordert onder medewerkers en leidinggevenden. In 2025 zal een werkgroep met geïnteresseerde medewerkers worden ingesteld om draagvlak voor het diversiteitsbeleid te creëren.

Verzuim

Wij vinden het belangrijk dat iedere medewerker fysiek en mentaal gezond is en in staat is om werk uit te voeren, nu en in de toekomst. Het verzuim van medewerkers van DELA Natura als gevolg van ziekte, privéomstandigheden en andere oorzaken over 2024 bedroeg in Nederland 4,0 procent (2023: 3,9 procent), in België 6,6 procent (2023: 5,4 procent) en in Duitsland 6,5 procent (2023: 6,7 procent). Het verzuim vraagt nog steeds om extra inspanning van onze adviseurs (onder andere op het gebied van preventie en Arbo & gezondheid) en HR business partners.

Voor het verlagen van verzuim besteden wij veel aandacht aan het Eigen Regie model en lopen er diverse preventieve trajecten. Zo investeren wij continu in veiligheidsmaatregelen en gezondheidsprogramma's waardoor medewerkers zich gewaardeerd en beschermd voelen. Dit omvat onder andere trainingen op gebied van fysieke belasting of het omgaan met grensoverschrijdend gedrag (agressie).

Voor België geldt een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid 2023 – 2028. Dit plan, evenals de daaraan gekoppelde maatregelen, is aan de werknemers gecommuniceerd en raadpleegbaar op het intranet. Thema's als het voorkomen van arbeidsongevallen, brandveiligheid, ergonomie en omgaan met psychosociale werkbelasting komen hierin aan

bod. In het beleidsplan is voorzien dat er regelmatig opleidingen worden georganiseerd en er zijn ook periodieke controles in opgenomen. Hierover wordt regelmatig gerapporteerd in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW).

Tevens wordt er aandacht besteed aan ergonomie om fysieke overbelasting te voorkomen. Verder trachten wij arbeidsongevallen te voorkomen door alle incidenten, groot of klein, en gevaarlijke situaties te melden via ons personeelssysteem, preventieadviseurs, HR businesspartners, vertrouwenspersonen, leidinggevenden of anoniem via whistleblower software om adequate maatregelen te kunnen treffen.

Verloop

Het verloop ten opzichte van het gemiddeld aantal medewerkers van Natura bedroeg het afgelopen jaar 10 procent. Het verloop blijft een vast onderwerp op de agenda van de verschillende managementteams.

Om het welzijn van medewerkers vanaf het begin in ogenschouw te nemen, houden wij in onze wervingscampagnes rekening met de verschillende wensen en behoeften van diverse doelgroepen. De informatie baseren wij op data die wij de afgelopen twee jaar zelf hebben verzameld, terugkrijgen van huidige en oud-medewerkers.

Bedrijfsvoering

Diverse strategische en operationele activiteiten en keuzes vormen de basis voor een efficiënte, transparante en toekomstgerichte organisatie. In dit verslagjaar hebben wij belangrijke stappen gezet om onze interne processen te optimaliseren en te stroomlijnen. Door middel van heldere richtlijnen, concrete beheersingsprogramma's en een consistente architectuur willen wij zorgen voor synergie-effecten. Wij benutten deze synergie om samenwerking te verbeteren, innovatie te stimuleren en duurzame groei te realiseren. Dit alles zorgt ervoor dat onze organisatie flexibel blijft.

IT-architectuur en -governance

Wij hebben in 2024 de groepsdoelarchitectuur en roadmap gedefinieerd en succesvol opgeleverd. Daarnaast zijn wij begonnen met het in kaart brengen van het huidige operating model van de IT-organisatie. Dit inzicht legt de basis voor mogelijke aanpassingen in het operating model, zowel op groepsniveau als per land.

Ook de governance is verbeterd om een nog betere aansturing en de beheersing van de kosten te realiseren.

Tot slot hebben wij onderzocht wat de impact is van onderlinge levering van IT-diensten op fiscale, juridische en compliance-aspecten. De resultaten zullen begin 2025 gebruikt worden voor een plan van aanpak waarbij ook rekening wordt gehouden met de nieuwe managementstructuur.

Beheersingsprogramma's

Beheerst ondernemen

In 2025 gaan wij verder met de implementatie van 'Beheerst Ondernemen'. Wat begon als een apart programma, wordt nu stevig verankerd in onze dagelijkse processen. Wij hebben teams getraind, rollen en verantwoordelijkheden nog duidelijker gedefinieerd en risicobewust handelen als vaste waarde opgenomen in onze besluitvorming.

Binnen het proces voor risicobeoordeling hebben wij actief gekeken naar bandbreedtes voor acceptabele risico's. Dit proces is niet alleen op papier uitgewerkt, maar ook praktisch getoetst binnen verschillende bedrijfsprocessen.

Na eerder verschillende standaarden te hebben gebruikt, hebben wij de risicotaxonomie in lijn gebracht met de standaard van ORX (Operational Risk Exchange). Dit uniformeringsproces biedt ons een solide basis voor risicoanalyse en -rapportage. Door te werken met één uniforme standaard verhogen wij de vergelijkbaarheid van gegevens en sluiten wij aan bij 'best practices'.

Digitale Transitie Verzekeringsketen en andere verzekeringsprojecten

Het Nederlandse meerjarenprogramma 'Digitale Transitie Verzekeren' heeft tot doel de administratiesystemen van onze verzekeringsportefeuille te vervangen. Dit omvangrijke programma heeft de afgelopen jaren de nodige uitdagingen gekend. In 2024 is besloten tot een vereenvoudigde aanpak, waarbij focus is gelegd op de migratie van één productgroep. In 2025 wordt parallel aan de migratie een gefaseerde planning uitgewerkt voor de resterende producten. Met deze gefaseerde aanpak bouwen we verder aan een toekomstbestendig administratieplatform, gekoppeld aan MijnDELA, zodat leden controle over en toegang hebben tot hun gegevens.

Ook is in Nederland en België gewerkt aan het optimaliseren van de klantbeleving rondom het afsluiten en betalen van verzekeringen. In Nederland is de online-omgeving voor het aanvragen van een verzekering vereenvoudigd. In België is een nieuw CRM-systeem in gebruik genomen om de communicatie met klanten te ondersteunen. Aanvullend worden de facturen voor de premiebetalingen via het POM-platform gestuurd (<https://www.pom.be/nl>). Zo zijn de facturen zowel op papier als digitaal en via Payconiq beschikbaar en voorzien van een betaalknop of een QR-code.

DORA

In het kader van de DORA-verordening hebben wij in 2024 belangrijke stappen gezet om te gaan voldoen aan de aanvullende eisen op het gebied van ICT-risicobeheer, incidentrapportage en cyberweerbaarheid. Deze regelgeving wordt bijvoorbeeld integraal verwerkt in onze contracten met leveranciers, waardoor duidelijke afspraken zijn vastgelegd over beveiliging en weerbaarheid. Ook moet dit leiden tot geoptimaliseerde IT-kernprocessen en verbeterde rolduidelijkheid binnen onze organisatie.

Finance Digitaal

Finance Digitaal is een groepsprogramma waarin de verouderde software rondom financiële administratie wordt vervangen om zowel de Belgische als Nederlandse entiteiten te voorzien van een modern en toekomstbestendig systeem. Ook allerlei interfaces voor communicatie met andere systemen werden en worden opgetuigd. Na de algemene inrichting van het systeem is een gefaseerde uitrol gestart zowel in Duitsland als België. Er is gestart met de Belgische crematoria. In 2025 staan onderdelen zoals de entiteit Funerals Assistance en Vastgoed op de planning voor aansluiting.

Financieel

Wij richten ons op zekerheid, zorg en continuïteit en hebben niet als doel om zoveel mogelijk winst te maken. Onze verzekerden moeten de toekomst zo zorgeloos mogelijk tegemoet kunnen zien met een waardevaste uitvaartverzekering tegen een premie die wij zo laag mogelijk houden. Wij streven hierbij naar een optimaal evenwicht tussen beleggen, winstdeling en solvabiliteit.

Premie-inkomen

Na aftrek van de herverzekeringspremie bedroeg het premie-inkomen € 743,9 miljoen (2023: € 712,7 miljoen). De groei ten opzichte van een jaar eerder kwam hiermee uit op 4 procent (2023: 7 procent).

In Nederland steeg het premie-inkomen met € 11,4 miljoen naar € 492,1 miljoen met name door de premieverhoging per 1 januari 2024 van het Uitvaartplan. In België bedroeg het premie-inkomen € 173,1 miljoen. (2023: € 161,9 miljoen), een stijging van bijna 7 procent als gevolg van een gestaag groeiende portefeuille. In Duitsland steeg het

premie-inkomen in 2024 met ruim 12 procent naar € 78,7 miljoen (2023: € 70,1 miljoen). Ook in Duitsland is de groeiende portefeuille de reden van de stijging van de premie-inkomen.

Premie-inkomen na aftrek van herverzekeringpremie:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	verschil	2023
Nederland	492.148	+11.399	480.749
België	173.130	+11.241	161.889
Duitsland	78.663	+8.600	70.063
Totaal	743.941	+31.240	712.701

Operationeel resultaat

Het operationeel resultaat is het resultaat dat wordt behaald uit de kernactiviteit verzekeren, met uitzondering van bijzondere baten en lasten, winstdeling en belastingen. Het operationeel resultaat van DELA Natura over 2024 bedraagt € 80,6 miljoen en steeg daarmee met bijna 6 procent ten opzichte van 2023.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	verschil	2023
Premieopbrengsten	743.941	4%	712.701
Oprenting technische voorziening	204.959	8%	189.851
Verzekeringstechnische lasten	-682.194	4%	-657.284
Technische marge	266.706	9%	245.268
Apparaatskosten*	-165.821	12%	-148.551
Acquisitiekosten*	-20.247	-2%	-20.608
Operationeel resultaat	80.638	6%	76.108

* In de vergelijkende cijfers heeft een verschuiving plaatsgevonden tussen de apparaatskosten en acquisitiekosten ter grootte van € 6.986. Reden is dat in de presentatie van de cijfers over 2023 de provisieelasten ten onrechte binnen de apparaatskosten waren opgenomen.

Beleggingsresultaat

Over 2024 was het netto beleggingsrendement 6,8 procent positief (2023: 4,6 procent positief). Het rendement op aandelen bedroeg circa 17,3 procent en op vastrentende waarden 4,2 procent. Op de beleggingen in vastgoed is een rendement van 2,1 procent behaald. Op infrastructuur en land- en bosbouw is een rendement van respectievelijk 4,3 procent en 4,4 procent behaald. Het netto beleggingsresultaat kwam in 2024 uit op € 578 miljoen (2023: € 337 miljoen).

De volatiliteit van de waarde van onze beleggingen is een direct gevolg van onze strategische beleggingskeuzes. Die zijn erop gericht om op de lange termijn het rendement te behalen waarop de premie is gebaseerd en om daarboven op de uitvaartkosteninflatie te verslaan. Door de aard van de verzekeringen (in de meeste gevallen: uitkeren bij overlijden) zijn de verplichtingen langlopend. Een dergelijke lange horizon maakt een offensieve beleggingsstrategie mogelijk. Door een gecalculeerd risico te accepteren in onze beleggingsstrategie, kunnen we over de jaren heen het benodigde resultaat behalen. De soms forse schommelingen in de waarde van onze beleggingsportefeuille zijn een consequentie van dit beleid.

Ontwikkeling technische voorzieningen

De technische voorzieningen inclusief voorziening winstdeling en na aftrek van geactiveerde acquisitiekosten en herverzekering zijn toegenomen met € 558,8 miljoen. De technische voorzieningen op onze balans zijn gebaseerd op vaste grondslagen zoals een rekenrente. De impact van hogere of lagere rentes en/of inflatie op de technische voorzieningen is daarom niet in deze balanspositie zichtbaar. Op marktwaarde stegen de technische voorzieningen met € 737,8 miljoen. Dit verschil van € 179,0 miljoen blijkt ook uit de daling van de overwaarde van de toereikendheidstoets op de technische voorzieningen.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad drukt de marktwaarde van de beleggingen uit in procenten van de marktwaarde van de gegarandeerde verplichtingen en hangt hiermee af van factoren als rente-, sterfte- en kostenontwikkelingen. De dekkingsgraad bedroeg aan het begin van het verslagjaar 219 procent en eindigde in 2024 op 200 procent.

In 2024 zijn de rente en inflatie enigszins gedaald en dat zorgde voor 7 procentpunt daling van de dekkingsgraad in 2024. Door ontwikkelingen in de verzekeringsportefeuilles daalde de dekkingsgraad met 4 procentpunten. Hogere verwachte toekomstige kosten leidden tot 5 procentpunten daling. Door overige ontwikkelingen (modelwijzigingen en actualisering verzekeringstechnische veronderstellingen) daalde de dekkingsgraad met 11 procentpunten. Beleggingsopbrengsten resulteerden in 8 procentpunten stijging.

	Primo	Drukkend effect	Verruimend effect	Ultimo
Primo	219%			
Gedaalde rente en inflatie		-7%		
Stijging verwachte kosten		-5%		
		<u>-12%</u>		
Ontwikkelingen verzekeringsportefeuille			-4%	
Beleggingsresultaat			8%	
Overige ontwikkelingen			-11%	
			<u>-7%</u>	
Ultimo				200%

Winstdeling

In 2024 kwam de winstdeling uit op € 281,2 miljoen (2023: € 249,2 miljoen). De uitvaartkosteninflatie was 5,84 procent (2023: 6,62 procent). Ook de gemiddelde dekkingsgraad was hoog en dat stelt ons in staat om 100 procent winstdeling te geven aan polishouders van het DELA UitvaartPlan in Nederland. Voor de polishouders van het uitvaartproduct in België was de winstdeling eveneens hoog. Al met al was er opnieuw een fors bedrag aan winstdeling voor onze polishouders.

Bedragen x € 1.000	2024	2023	2022	2021	2020
Toegekend	281.247	249.224	43.654	5.940	42.994

Premie-aanpassing

Zo'n 55 procent van de verzekerden heeft het DELA UitvaartPlan. De premieverhoging van het Uitvaartplan in Nederland per 1 januari 2025 bedraagt 5,84 procent (per 1 januari 2024: 7,57 procent) en bestaat in principe uit drie factoren: inflatie, toegekende winstdeling en eventuele premiemaatregel. Hieronder lichten we per factor toe, hoe deze heeft bijgedragen aan de premieverhoging.

- 5,84% verhoging in verband met de inflatie van de uitvaartkosten. Deze component van de premie-aanpassing wordt jaarlijks vastgesteld door de algemene vergadering. De verwachte inflatie in het volgende jaar is bepalend voor het voorstel tot premie-aanpassing per 1 januari in het opvolgende jaar. Die verwachte inflatie bedroeg 5,84 procent. Dit percentage is voorgesteld aan de algemene vergadering als component voor de premie-aanpassing per 1 januari 2025. De vergadering heeft dit voorstel aangenomen;
- 0,00% verhoging in verband met het niet volledig toekennen van winstdeling voor de dekking van de backservice. De totale premie voor de backservice bedraagt 4,44 procent. Daarvan is 100 procent als winstdelingspercentage toegekend. Er komen geen backservicekosten voor rekening van de polishouders;
- 0,00% verhoging in verband met de premiemaatregel als gevolg van een structureel lage rentestand en lage dekkingsgraad. Doordat de gemiddelde dekkingsgraad in 2023 boven de 120 procent lag, was een premiemaatregel niet aan de orde.

Solvabiliteitsratio

DELA bepaalt de solvabiliteit op basis van Solvency II, vandaar de naam Solvency II-ratio. Het gaat hier om Europese rekenregels waarbij voor het bepalen van de solvabiliteit rekening wordt gehouden met de risico's die in de balans van de verzekeraar zijn opgenomen. De Solvency II-regelgeving vereist voldoende solvabiliteit als randvoorwaarde voor de winstdeling.

De solvabiliteitsratio is gedaald van 207 procent tot 201 procent ultimo jaar en blijft robuust. Door ontwikkelingen in beleggingsopbrengsten, de asset mix, rente, inflatie en volatiliteiten daalde de Solvency II-ratio met 14 procentpunten. Aanpassing van verzekeringstechnische parameter zorgde voor een daling met 5 procentpunten. Ontwikkelingen in de verzekeringsportefeuille gedurende 2024 zorgden voor een stijging van de ratio met 12 procentpunten. Overige ontwikkelingen leidden tot een stijging met 1 procentpunt.

	Primo	Drukkend effect	Verruimend effect	Ultimo
Primo	207%			
Aanpassing economische parameters (rente, inflatie, volatiliteit), assetmix en beleggingsopbrengsten		-14%		
Aanpassing verzekeringstechnische parameters		-5%		
		-19%		
Ontwikkeling verzekeringsportefeuille			12%	
Overige ontwikkelingen			1%	
			13%	
Ultimo				201%

Duurzaamheid

Als organisatie van openbaar belang erkent DELA Natura haar verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een duurzame toekomst. DELA Natura is vrijgesteld van specifieke duurzaamheidsrapportering, omdat alle duurzaamheidsinformatie terug te vinden is in het duurzaamheidsverslag van DELA Coöperatie U.A. te Eindhoven (jaarverslag2024.dela.nl).

Het duurzaamheidsverslag van DELA Coöperatie U.A. is het eerste verslag onder de richtlijnen van de CSRD. De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) is een regelgevend kader met ingang van boekjaar 2024 dat door de EU is opgesteld om de duurzaamheidsrapportage onder bedrijven te verbeteren en te standaardiseren.



Governance

Corporate governance staat voor zorgvuldig bestuur, goed toezicht en transparante verantwoording. Wij stellen de langetermijnbelangen van onze klanten centraal: de kosten en risico's worden zorgvuldig in het oog gehouden en kansen worden gesignaleerd. De kracht van DELA bestaat uit ondernemerschap en flexibiliteit om risico's te adresseren en kansen te benutten. Dit doen wij met een duidelijke ambitie, op basis van onze kernwaarden met de kwaliteit van een integere bedrijfsvoering en de principes van een lerende organisatie.

Corporate governance

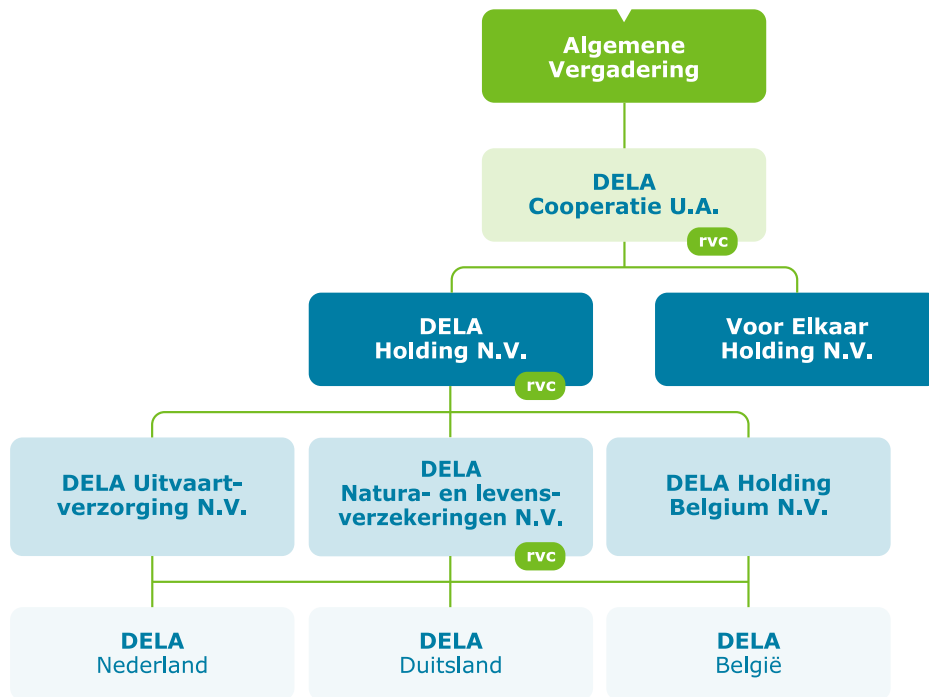
Governance charter

Onze governancestructuur staat beschreven in een governance charter. Europese verordeningen en richtlijnen zoals Solvency II, de Algemene Verordening Gegevensbescherming, DORA en de CSRD geven input voor onze governancestructuur. Ook nationale wet- en regelgeving zoals de Wet op het financieel toezicht, beleidsregels en 'best practices' vanuit de toezichthouders en de Gedragscode Verzekeraars nemen wij mee. Onze bedrijfscultuur vormt een belangrijke basis voor onze kernactiviteiten. Wij evalueren de governance charter regelmatig en passen deze het eerste kwartaal 2025 aan op basis van onze nieuwe managementstructuur.

Juridische structuur

DELA Coöperatie U.A. (verder: 'DELA') is een coöperatie voor leden met als doel:

- Haar leden te helpen door hun belangen te dienen.
- Een waardige en betaalbare uitvaart te bieden voor polishouders en medeverzekerden.
- De reputatie van de levensverzekeringsmarkt en het uitvaartwezen te verbeteren.



Dit is een eenvoudige weergave van de juridische structuur en de kernactiviteiten van de DELA Groep.

Onder DELA vallen DELA Holding N.V. en Voor Elkaar Holding N.V. De groepsdirectie van de coöperatie bestuurt deze twee entiteiten.

Onder DELA Holding N.V. vallen drie hoofdenootschappen: DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. (verder: DELA Natura), DELA Uitvaartverzorging N.V. en DELA Holding Belgium N.V.

In DELA Natura zijn alle Nederlandse, Belgische en Duitse verzekeringsactiviteiten ondergebracht. De Belgische en Duitse activiteiten worden uitgevoerd via een bijkantoor van de Nederlandse verzekeraar.

Elke hoofdenootschap heeft dochterbedrijven en deelnemingen. DELA Holding N.V. bestuurt de hoofdenootschappen. Elke hoofdenootschap bestuurt een dochterbedrijf. Elke venootschap kan een directeur hebben. De bevoegdheden van de directeur staan in de statuten en de bevoegdhedenregeling van het bedrijfsonderdeel en blijken uit de inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

Vergunningen en toezicht

DELA Natura staat onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB) en is geregistreerd onder vergunningsnummer 12000437. Het inschrijvingsnummer van DELA Natura bij de Kamer van Koophandel is 17078393.

DELA België verricht verzekeringsactiviteiten die zijn ondergebracht in een bijkantoor van de Nederlandse venootschap DELA Natura en uitvaartactiviteiten die onderdeel zijn van Belgische venootschappen. Overige activiteiten in België vinden plaats binnen de entiteit DELA Enterprises N.V. De verzekeringsactiviteiten worden gevoerd onder de vergunning die is afgegeven door De Nederlandsche Bank. Het prudentieel toezicht wordt ook in België gehouden door De Nederlandsche Bank. Voor wat betreft het gedragstoezicht legt DELA België verantwoording af aan de Belgische Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten, de Financial Services and Markets Authority (verder: 'FSMA'). Het inschrijvingsnummer van DELA bij de Kamer van Koophandel is 17012026.

De verzekeringsactiviteiten in Duitsland vinden plaats via een bijkantoor in Düsseldorf, Duitsland. In Duitsland ligt de nadruk op marketing en sales. Op het hoofdkantoor van DELA Natura in Eindhoven vinden de overige (financiële en actuariële) activiteiten plaats. De verzekeringsactiviteiten vallen onder de vergunning van De Nederlandsche Bank. Het prudentieel toezicht wordt ook in Duitsland door De Nederlandsche Bank gedaan. Het gedragstoezicht in Duitsland gebeurt door de Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (BaFin).

Raad van commissarissen

De rvc bestaat uit een door die raad te bepalen aantal van tenminste vijf en ten hoogste zeven natuurlijke personen. Op dit moment zijn er zes leden. Indien mogelijk, worden twee commissarissen vanuit de leden of plaatsvervangende leden van de algemene vergadering afgevaardigd. De samenstelling van de rvc is gebaseerd op ervaring, deskundigheid en onafhankelijkheid van de leden. Deze samenstelling voldoet aan de profielschets en stelt de raad in staat om aan diverse verplichtingen te voldoen. De algemene vergadering benoemt de commissarissen op voordracht van de rvc.

Tot de taken en verantwoordelijkheden van de rvc wordt onder meer gerekend het houden van toezicht en controle op en het adviseren van de groepsdirectie omtrent:

- De realisatie van de doelstellingen van de coöperatie;
- De strategie en de risico's van de ondernemingsactiviteiten;
- De opzet en werking van de interne risicobeheersing en controlesystemen;
- Het financiële verslaggevingsproces;
- De naleving van wet- en regelgeving en het risicobeleid.

Daarnaast zorgt de rvc voor:

- Het naleven en handhaven van de corporate governancestructuur;
- Het goedkeuren van de jaarrekening, de begroting en materiële kapitaalinvesteringen;
- Het selecteren en aanstellen van de externe accountant;
- Het goedkeuren van de risicobereidheid;
- Het voordragen van leden van het bestuur voor benoeming en ontslag;
- Het vaststellen van het beloningsbeleid.

De raad toetst het beloningsbeleid en evalueert het functioneren van het bestuur. De voorzitter van de rvc is aanspreekpunt voor vermeende onregelmatigheden die het functioneren van leden van de groepsdirectie betreffen. Bij de uitvoering van hun taak richten de commissarissen zich naar het belang van de coöperatie en de met haar verbonden ondernemingen. Zij maken een zorgvuldige afweging van de belangen van de diverse stakeholders van de coöperatie. De rvc is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn functioneren.

Reglement

De rvc heeft een intern reglement met regels voor de besluitvorming en stelt het reglement op en de algemene vergadering stelt het vast. Het reglement dient ter aanvulling op de regels en voorschriften die op de rvc van toepassing zijn op grond van het Nederlands recht en de statuten van de coöperatie.

Benoeming, zittingstermijn

Elke commissaris wordt benoemd voor maximaal vier jaar. Een commissaris kan twee keer herbenoemd worden. De laatste termijn van vier jaar bestaat uit twee keer twee jaar met een tussentijdse evaluatie. Een commissaris treedt uiterlijk af na de eerstvolgende algemene vergadering nadat de laatste benoeming is verstreken. Een aftredend lid kan direct herbenoemd worden, mits de maximale zittingsperiode van twaalf jaar niet wordt overschreden.

Commissies

De rvc heeft een auditcommissie, een risicocommissie en een remuneratie- en benoemingscommissie.

Deelnemingen

De rvc-leden zijn tevens aangesteld als commissaris bij DELA Holding N.V. en DELA Natura. Bij DELA Natura is de aanstelling van een rvc verplicht gesteld volgens de Wet financieel toezicht (Wft)

Personalia rvc



De rvc heeft zes leden. Alle commissarissen hebben zitting in de rvc van DELA Coöperatie U.A., DELA Holding N.V. en DELA Natura- en levensverzekeringen N.V.

J.W.Th. (John) van der Steen (1954), voorzitter

- Man, Nederlandse nationaliteit
- Benoemd in 2019, in tweede termijn
- Functie: beroepsmatig toezichhouder, DGA Ansteen Holding B.V.
- Overige nevenfuncties: voorzitter rvc BinckBank N.V., voorzitter rvc Princess Sportsgear & Traveller B.V., lid bestuur Stadhold (Randstad) Insurances S.A. en Stadhold Reinsurances S.A., bestuurslid vereniging AEGON, ambassadeur Koninklijk Concertgebouw Orkest

Prof. dr. J.J.A. (Hans) Leenaars RA (1952), vicevoorzitter

- Man, Nederlandse nationaliteit
- Benoemd in 2015, in derde termijn
- Functie: beroepsmatig toezichhouder
- Overige nevenfuncties: lid raad van bestuur Stichting John van Geunsfonds, voorzitter raad van toezicht stichting Het Klooster Breda, voorzitter bestuur van stichting Via Nobel, voorzitter raad van advies ILFA B.V.

G.C.A.M. (Frits) van Bree RA (1952), secretaris

- Man, Nederlandse nationaliteit
- Benoemd in 2021, in eerste termijn (vanuit de leden van de algemene vergadering)
- Functie: beroepsmatig toezichhouder
- Overige nevenfuncties: ledenraadslid Vereniging Eigen Huis

Drs. W.A.P.J. (Willemien) Caderius van Veen RA (1959)

- Vrouw, Nederlandse nationaliteit
- Benoemd in 2014, in derde termijn
- Functie: beroepsmatig toezichhouder, DGA Caadje BV

- Overige nevenfuncties: lid rvc Unilever Nederland Holdings BV, voorzitter visitatiecommissie Pensioenfonds Lloyds Register Nederland, lid rvc Woningcorporatie Trivire, voorzitter rvt Ondernemingspensioenfonds Capgemini, lid RvT SLO (Stichting voor Lever en Maag Darm Onderzoek) EMC Rotterdam, voorzitter STOER (Stichting organisatie van Effectenhandelaren te Rotterdam (Fonds))

Drs. G.M. (Georgette) Fijneman (1966)

- Vrouw, Nederlandse nationaliteit
- Benoemd in 2022, in eerste termijn
- Functie: directievoorzitter zorgverzekeraar Zilveren Kruis
- Overige nevenfuncties: vicevoorzitter van Zorgverzekeraars Nederland, bestuurslid van het Kansfonds, Ambassadeur van de Nederlandse Straatdoktergroep

Mr. drs. G.H.C. (Georges) de Méris FCA (1961)

- Man, Nederlandse nationaliteit
- Benoemd in 2019, in tweede termijn (vanuit de leden van de algemene vergadering)
- Functie: bestuurder en beroepsmatig toezichthouder
- Overige nevenfuncties: voorzitter bestuur Stichting AK Stop Diabetes Invest, lid raad van toezicht Omroep Brabant, voorzitter rvc Hy2Care B.V., voorzitter rvc Caelus B.V., voorzitter rvc Matisse B.V., lid bestuur Stichting SFO

Directie

DELA Natura heeft een directie. Dit bestaat uit een door de rvc te bepalen aantal natuurlijke personen. Tot juli 2024 behoorde de heer J. van Dijk tot de directie. Na zijn pensionering heeft mevrouw G. van Velsen hem opgevolgd. De heer J.A.M. van der Putten is in 2025 als directeur afgetreden en is opgevolgd door mevrouw S.M.G. Schellekens-Lyppens. De directie is, uitgezonderd de beperkingen in de statuten, belast met het besturen van de vennootschap en het beheer van haar vermogen. De directie kan bepalen met welke taak elke directeur in het bijzonder is belast. De taakverdeling dient goedgekeurd te worden door de rvc.

Personalia directie



Drs. S.M.G. (Sandra) Schellekens – Lyppens (1965), directeur

- Vrouw, Nederlandse nationaliteit
- CEO DELA Groep en voorzitter groepsdirectie sinds 27 januari 2024
- Aandachtsgebieden: human resources, internal audit, compliance, merk, bestuurszaken, DELA Nederland en DELA België (tot 1 maart 2025)
- Algemeen directeur DELA Nederland sinds 27 januari 2024
- Benoemingstermijn: 4 jaar vanaf 27 januari 2024
- Nevenfuncties: Commissaris Rabobank Regio Eindhoven, Commissaris ZLM Verzekeringen

Drs. G. (Godelieve) van Velsen RA (1969), directeur

- Vrouw, Nederlandse nationaliteit

- CFRO DELA Groep sinds 1 juli 2024
- Aandachtsgebieden: actuariaat, finance, beleggingen, risicomanagement, CSRD, tax en DELA Duitsland (tot 1 maart 2025)
- CFO DELA Nederland sinds 1 juli 2021
- Benoemingstermijn: 4 jaar vanaf 1 juli 2024
- Nevenfuncties: geen

Beleggingen

De afdeling Vermogensbeheer in Nederland voert de beleggingsactiviteiten uit. DELA Natura heeft een beleggingsadviescommissie (BAC). De BAC heeft een adviserende rol richting de directie op het gebied van beleggingen omtrent beleidsvoorstellen, beleidswijzigingen en de uitvoering van het beleid. Als de BAC een advies geeft dat door de directie wordt afgewezen, dan moet de directie dit bij de rvc melden. De BAC heeft de rol van adviseur en toetst of de beleggingsvoorstellen consistent, compleet en goed zijn op het gebied van rendement, risico en duurzaamheid. De directie en de rvc behouden hun eigen verantwoordelijkheden. De BAC bestaat uit minimaal drie externe leden. De rvc benoemt de leden op voordracht van de directie.

Risicomanagement

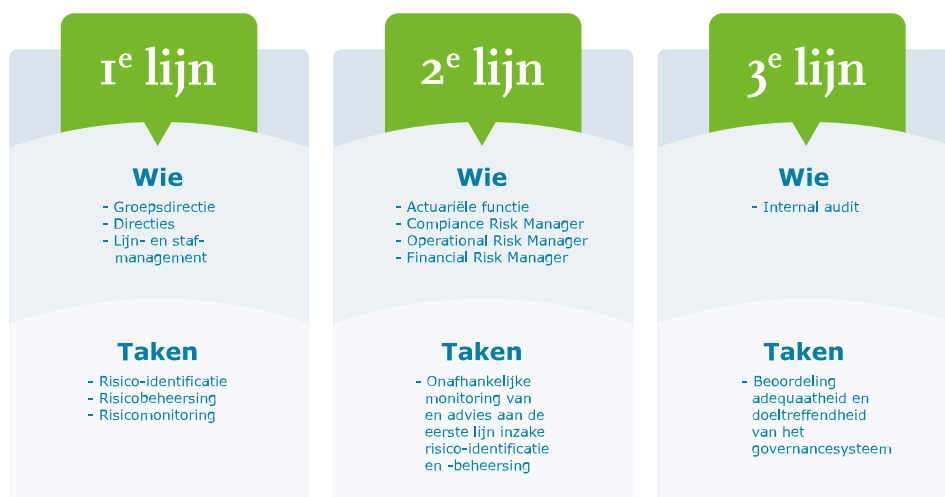
Als DELA Natura beheren wij risico's om onze langetermijndoelen te behalen en inzicht te krijgen in de gevoeligheden en verbanden van strategische, financiële, operationele en compliance gerelateerde risico's. Zo kunnen wij adequaat en daadkrachtig reageren op ontwikkelingen door vroegtijdig actie te ondernemen. Ons doel is om de doelen te bereiken en de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Inrichting

Wij sturen en beheersen risico's met behulp van het 'Three Lines model'. Hierbij:

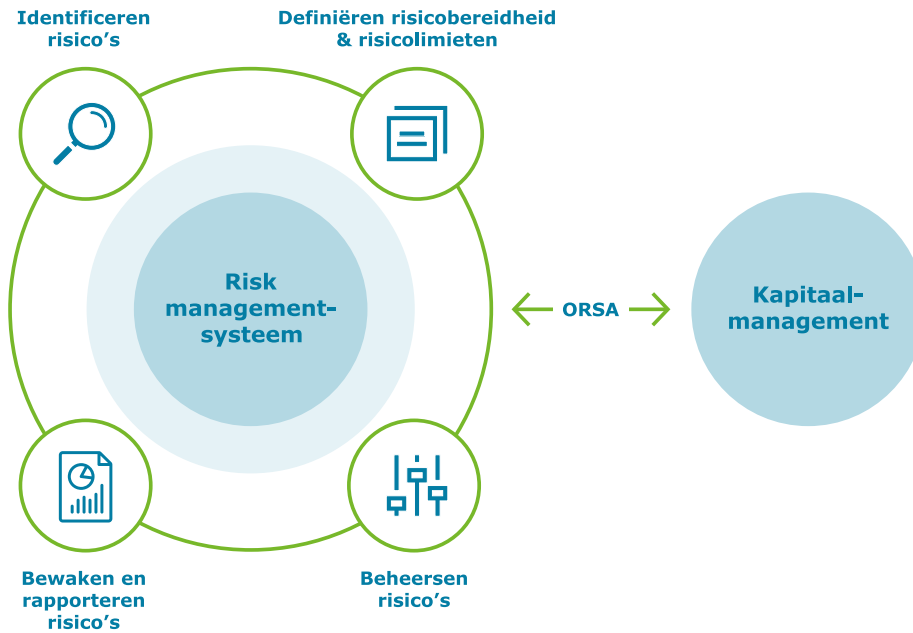
- is de eerste lijn primair verantwoordelijk voor het behalen van de bedrijfsdoelstellingen en het uitvoeren van interne controlemaatregelen om risico's effectief te beheersen. De eerste lijn zorgt voor de dagelijkse activiteiten, resultaten, het definiëren van de risicobereidheid en de naleving van interne controlemaatregelen.
- geeft de tweede lijn advies, coördineert, bewaakt en beoordeelt onafhankelijk of de eerste lijn zijn verantwoordelijkheid neemt en binnen de risicobereidheid werkt.
- voert de derde lijn via audits controles uit om aanvullende zekerheid te geven over de kwaliteit van onze interne beheersing.

Wij zorgen ervoor dat het model goed werkt door de onafhankelijkheid van de tweede en derde lijn te waarborgen. Het model wordt schematisch weergegeven in het onderstaande overzicht.



Proces

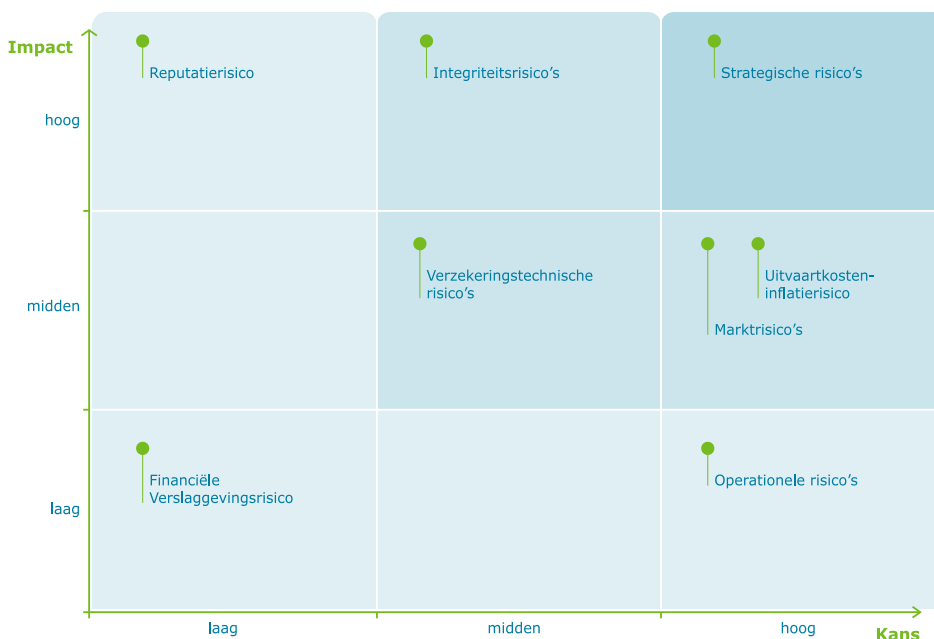
Ons risicomanagementproces geeft continu inzicht in de belangrijkste risico's en kansen. Dit proces zorgt er ook voor dat we beheersmaatregelen zorgvuldig afwegen. De afdeling Operationeel en Compliance Risico Management faciliteert het risicomanagementproces.



Identificeren van risico's

De eerste lijn is primair verantwoordelijk voor de risico-identificatie. De tweede lijn inventariseert periodiek de door de eerste lijn geïdentificeerde risico's en vult deze waar nodig aan, met aandacht voor potentiële risico's. Het periodieke overleg tussen de tweede en derde lijn bespreekt deze inventarisatie.

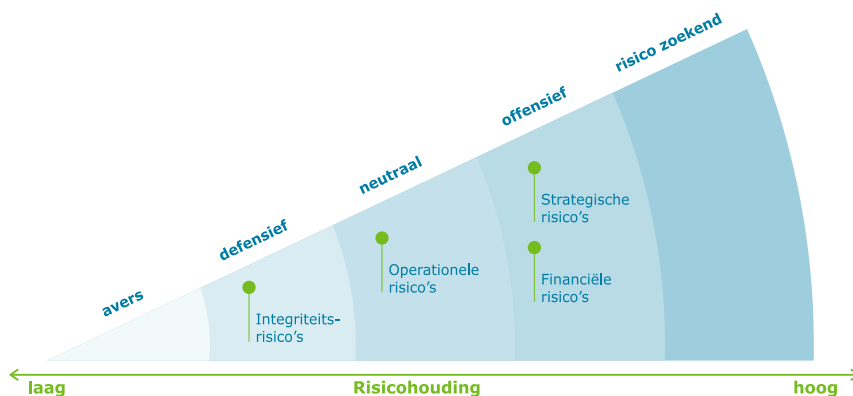
Hieronder vatten wij het risicoprofiel van DELA samen. Een nadere toelichting op de risicocategorieën is terug te vinden in de risicoparagraaf van de jaarrekening.



Bovenstaande figuur toont welke risico's belangrijk en minder belangrijk zijn. Dit overzicht is gebaseerd op een schatting van de kans dat een risico zich voordoet, gecombineerd met een schatting van de impact. Wij houden hierbij rekening met de maatregelen die wij hebben genomen om de kans en/of impact te beperken.

Definiëren risicobereidheid en -limieten

De groepsdirectie evalueert jaarlijks het risicoprofiel. Dit baseert de groepsdirectie op de vastgestelde bedrijfsdoelstellingen en de draagkracht van de organisatie. Daarnaast wordt bekeken het risico dat DELA als organisatie wil lopen om de strategische doelen te behalen. Het risicoprofiel en de risicobereidheid vormen hierbij de basis. Naast het behalen van doelen is het waarborgen van de continuïteit van de organisatie essentieel. Wij verwoorden de risicobereidheid in specifieke statements, die vertaald worden in risicolimieten en -toleranties. Hierdoor kunnen wij doorlopend monitoren en sturen. Het onderstaande overzicht toont de risicohouding voor de belangrijkste risicocategorieën en financiële risico's op geaggregeerd niveau.



Wij accepteren bij strategische en financiële risico's onzekerheid als onderdeel van ons bedrijfsmodel, zelfs als de potentiële voordelen onzeker zijn. Bij integriteitsrisico's zijn wij defensief en willen wij weinig risico's lopen. De operationele risico's bevinden zich hier tussenin. Een uitgebreide toelichting op de risicocategorieën die DELA Natura hanteert, inclusief onderliggende risico's, is te vinden in de jaarrekening.

Risicobeheersing

Wij nemen risico-mitigerende maatregelen om ervoor te zorgen dat de risico's binnen de gewenste bandbreedtes blijven. In de meeste situaties gebruiken wij een mix van:

- stoppen of uitbesteden van activiteiten;
- verminderen van risico's door preventieve acties;
- overdragen van risico's door (her)verzekeren en/of contractmanagement;
- accepteren van risico's die wij zelf kunnen dragen.

Als de risico's buiten de gestelde limieten vallen en groter zijn dan gewenst, neemt het management extra maatregelen. Bewuste overschrijding van limieten is alleen toegestaan na goedkeuring van de directie en moet tijdelijk zijn. Wij evalueren en optimaliseren de risicobereidheidstatements begin 2025. In 2024 hebben wij de risicohouding ten aanzien van deze risico's niet gewijzigd.

Bewaken en rapporteren

DELA Natura bewaakt en beoordeelt risico's en ons risicomanagementsysteem als belangrijke voorwaarden voor de lerende organisatie die wij willen zijn.

Bij het beoordelen van risico's kijken wij of deze binnen de risicobereidheid blijven. Ons uitgangspunt is dat risico's

die boven de risicobereidheid gaan, via een mix van risico-mitigerende oplossingen tot een lager risiconiveau worden teruggebracht.

Als onderdeel van de voortdurende monitoring stelt ons management voor elk risico binnen het risicoprofiel zogenaamde KRI's (key risk indicatoren) op. Het management bewaakt ten minste eenmaal per kwartaal de ontwikkeling van deze indicatoren en beoordeelt in hoeverre risicolimieten en -toleranties worden overschreden. Bij overschrijding worden aanvullende acties gedefinieerd. De tweede en derde lijn rapporteren periodiek hierover aan het bestuur.

Het management doorloopt periodiek het Risk Control Self Assessment (RCSA)-proces. Dit proces resulteert in een In Control Statement (ICS). Daarnaast beoordeelt Internal Audit de opzet en effectieve werking van het systeem van risicomanagement.

Own Risk and Solvency Assessment

In het kader van Solvency II moeten wij een gebalanceerde afweging maken tussen risico- en kapitaalmanagement en de bedrijfsstrategie. De Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) is de processtructuur voor deze afweging. De naleving blijkt uit het ORSA-rapport. De groepsdirectie stelt de inhoud van de (stress)scenario's voor aanvang van de ORSA vast, met advies vanuit de tweede lijn.

Minimaal op jaarbasis en bij significante veranderingen die het risicoprofiel kunnen beïnvloeden, beoordeelt ons management in de ORSA of het risicoprofiel nog passend is. Hierbij kijkt het management naar de bedrijfsdoelstellingen, risicobereidheid en aanwezige kapitaalbuffers, rekening houdend met diverse (stress)scenario's.

De resultaten van de ORSA in 2024 tonen aan dat onze solvabiliteit robuust is. De dekkinggraad laat in de ORSA van dit jaar in het basisscenario een geleidelijke stijging zien. Hierdoor kunnen verzekerden, afhankelijk van hun type polis, rekenen op een significante winstdeling en blijven de premiestijgingen beperkt. Hoewel wij geen invloed hebben op rente- of inflatiecurves, kunnen wij wel in enige mate sturen op de hoogte van de uitvaartkosten. Ook toont de ORSA in 2024 wederom aan dat bij scenario's met lage uitvaartkosteninflatie (in combinatie met lage rentestanden) onze solvabiliteit en/of premiestijging onder druk kan komen te staan.

Kapitaalmanagement

Ons kapitaalbeleid richt zich op het handhaven van een solide solvabiliteitspositie. Als DELA Natura zoeken wij continu naar een goede balans tussen de hoeveelheid kapitaal die wij aanhouden en de risico's die wij lopen. Wij hebben wel de zogenaamde normsolvabiliteit gedefinieerd. Dit is het solvabiliteitsniveau waar wij altijd boven willen blijven. De normsolvabiliteit voor iedere vergunningsplichtige entiteit (DELA Coöperatie en DELA Natura) hebben wij vastgesteld op 150 procent.

Als de solvabiliteitsratio onder de normsolvabiliteit komt, hebben wij in het kapitaalbeleid meerdere mogelijke acties gedefinieerd. Gedurende 2024 is de solvabiliteitsratio echter continu hoger geweest dan de normsolvabiliteit.

Voor een nadere toelichting op de risico's en het management ervan verwijzen wij naar de jaarrekening. Zie 'Jaarrekening', 'Toelichting op de enkelvoudige balans en resultatenrekening', '3. Risicoparagraaf'.

Ontwikkelingen in 2024

Risicomanagement is een continu proces. Soms kunnen risico's zich toch manifesteren. In deze paragraaf bespreken wij de risico's die zich in 2024 hebben voorgedaan en de maatregelen die wij hebben genomen om de kans en/of impact te beperken. Wij presenteren ook de algemene maatregelen die wij hebben genomen om risico's te beperken.

Strategische risico's

Stresstesten hebben aangetoond dat onze solvabiliteitspositie robuust is, maar dat onze vermogenspositie gevoelig is voor scenario's met lage rente en lage inflatie. Indien nodig, treffen wij voorbereidende maatregelen of maken wij andere keuzes. Als DELA Natura werken wij de belangrijkste randvoorwaarden en maatregelen uit in het jaarlijks geëvalueerde kapitaalbeleid. Wij ervaren het risico als beperkt en hoeven hiervoor geen aanvullend kapitaal aan te houden. Ook zijn stresstesten uitgevoerd met aandacht voor de impact van klimaatverandering. De conclusie uit deze stresstesten is dat onze vermogenspositie, op basis van de huidige verwachtingen, financieel slechts beperkt gevoelig is voor dit risico. Er vonden in 2024 diverse (groeps-)directiewisselingen plaats. In het vierde kwartaal startten wij met het opstellen van een nieuw langetermijnbedrijfsplan (2026-2030) dat in 2025 verder vorm krijgt. Langetermijnrisico's zijn geïnventariseerd gericht op de financiële robuustheid en waar nodig maatregelen voorgesteld om ze te beperken. Wij kijken onder meer naar hoe onze organisatiestructuur en risicomanagementorganisatie deze risico's het beste kunnen ondersteunen.

Integriteitsrisico's

Het niet voldoen aan wet- en regelgeving kan onze continuïteit en reputatie schaden. In 2024 hebben zich op dit vlak geen ernstige incidenten voorgedaan. Om het risico verder te beheersen, hebben wij in 2024 gewerkt aan de professionalisering van ons inkoop- en uitbestedingsbeleid. Het voldoen aan de geldende sanctiewet- en regelgeving is hierbij een belangrijk uitgangspunt geweest en wij hebben ons beleid getoetst aan standaarden zoals 'Good practices uitbesteding verzekeraars'. Aanvullend hebben wij voor het beperkte risico van belangenverstremming bij sponsorovereenkomsten de verbetermogelijkheden uit 2023 opgevolgd en ons sponsorbeleid op die punten aangescherpt.

Operationele risico's

Operationele risico's ontstaan door invloeden van buitenaf en door het falen van mensen, processen en systemen. Ondanks duidelijke processen, verantwoordelijkheden en rapportages kunnen wij deze risico's niet volledig elimineren. Het is belangrijk om te leren van hetgeen zich heeft voorgedaan door deze risico's om herhaling in de toekomst te voorkomen. De aard en omvang van deze incidenten variëren sterk, van enkele (pogingen tot) fraudegevallen en cyberaanvallen tot operationele incidenten bij onze uitvaartcentra, zoals bedrijfsongevallen en fouten bij de afhandeling van crematies.

Wij hebben al deze incidenten geëvalueerd en waar nodig aanvullende maatregelen getroffen, zoals het aanscherpen van werkinstructies en/of protocollen. Er is hierbij specifiek gekeken naar doorlooptijden van bepaalde processtappen.

Interne beheersing

In 2024 hebben wij het programma 'Beheerst Ondernemen' voortgezet om de interne beheersing te verbeteren en de operationele en compliance risico's te verminderen. Dit programma heeft als doel de volwassenheid van de risicobeheersing voor de operationele en compliance risico's te verbeteren en verder te uniformeren. In 2024 hebben wij ons onder andere gericht op het inrichten van tooling voor Governance Risk en Compliance in Nederland en de evaluatie van het risicobeheersingssysteem. In 2025 zullen wij ons concentreren op de verdere implementatie en de uitrol naar België en Duitsland.

DORA

De Digital Operational Resilience Act (DORA) is een Europese verordening die financiële organisaties helpt om IT-risico's beter te beheersen en weerbaarder te worden tegen cyberdreigingen. In 2024 hebben wij ons gericht op de implementatie van de eisen die uit DORA voortvloeien om tijdig aan deze regelgeving te gaan voldoen.

Digitale transitie

IT-systemen die niet toekomstbestendig zijn, vormen een belangrijk risico voor de continuïteit en de kwaliteit van onze dienstverlening aan klanten. Wij werken actief aan de vervanging van verschillende IT-systemen en bereiden

ons hierop voor. Wij vervangen of optimaliseren projectmatig de administratiesystemen ter verbetering van de klantbeleving en onze dienstverlening aan klanten. Oude systemen faseren wij uit om de kosten voor onze leden zo laag mogelijk te houden.

Financiële risico's

De financiële markten zijn een bron van risico. De renteontwikkeling heeft niet alleen de solvabiliteitspositie en dekkingsgraad beïnvloed, maar ook de resultaten in de beleggingsportefeuille. De gestegen rente leidt daarnaast onder meer tot herfinancieringsrisico's binnen de zogenaamde 'real asset'-portefeuille. In 2024 voerden wij bovendien een ALM-studie uit. De resultaten van deze studie leidden tot een beperkte aanpassing van de strategische asset allocatie: wij verhoogden het strategisch belang van infrastructuur licht ten koste van het belang in vastgoed en aandelen.

Een nadere toelichting op de ontwikkeling van financiële risico's, inclusief bijbehorende kwantificering, wordt weergegeven in de risicoparagraaf van de jaarrekening.



Directieverslag

Vooruitblik

Wij kennen een rijke geschiedenis en een toekomst die gericht is op groei, waarbij verbinding, innovatie, synergie en het lerend vermogen een belangrijke rol speelt.

In 2025 wordt de meerjarenstrategie (2026-2030) van DELA Groep vastgesteld en wordt de managementstructuur daarop ingericht als aanvulling op hetgeen wij onder 'Governance' gemeld hebben. Dit vormt ook het uitgangspunt voor DELA Natura. Aanvullend is er een aantal onderwerpen waar wij ons specifiek op richten.

Versterking verbinding

Het coöperatief gedachtegoed in algemene zin staat onder druk en individualisering groeit. Wij verdiepen daarom de relatie met onze verzekerden door meer voor ze te betekenen. Een hoge klanttevredenheid blijft één van onze belangrijkste prioriteiten. Door actief te werken aan een eenduidige standaard, ervaren verzekerden continu dezelfde hoogwaardige kwaliteit. Dat is waar wij voor staan.

Ook verhogen wij de voorkeurspositie door onze dienstverlening verder te optimaliseren. Dit doen wij door, passend bij onze kernactiviteiten, nieuwe producten en diensten te ontwikkelen. Zo zoeken wij bijvoorbeeld naar mogelijkheden om (nieuwe) pakketverzekeringen te ontwikkelen die aansluiten bij de wensen die diverse doelgroepen hebben.

Groei

Wij willen gezonde groei realiseren en de netto-aanwas van verzekerden laten groeien. Tegelijkertijd zien wij de bereidheid om te verzekeren breed onder druk staan. Wij willen meer mensen helpen met financiële hulp rondom 'overlijden en doorgeven' en spannen ons in om een bredere doelgroep bekend te maken met onze producten en diensten.

In België richten wij ons op het personaliseren van onze dienstverlening, niet alleen in de communicatie maar ook met diverse tools en systemen. In Duitsland leren wij van de bestaande structuren in Nederland en België. Integratie van Duitse kwaliteitsstandaarden zoals de Bipro-normering zorgen ervoor dat wij onze positie in het makelaarssegment verder kunnen uitbouwen. Ook treffen wij voorbereidingen om het directe consumentenkanaal verder uit te bouwen.

Bouwen aan merk en reputatie

Het onderscheidend vermogen en de maatschappelijke betrokkenheid wordt steeds belangrijker. In België en Nederland blijven wij corporate campagnes inzetten en doorontwikkelen om zo ons merk en onze reputatie te ondersteunen. Dit doen wij met uitingen op televisie, radio en social media. In deze campagnes presenteren wij ons als vertrouwde uitvaartverzekeraar.

Goed werkgeverschap

Onze medewerkers staan dagelijks in contact met onze verzekerden. Zij maken het verschil. Goed werkgeverschap is dan ook van essentieel belang. Met de inzet van specifieke actieplannen, adresseren wij de uitdagingen op het gebied van medewerkerstevredenheid, verzuim, verloop en de krapte op de arbeidsmarkt. Ook kijken wij naar de persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden en brengen onze kernwaarden Betrokken, Integer en Ondernemend blijvend onder de aandacht. Het doel hierbij is om de medewerkerstevredenheid te verhogen.

Wij hechten eraan dat ons personeelsbestand een afspiegeling vormt van de samenleving, dat iedereen gelijke kansen krijgt en zich veilig voelt om zichzelf te zijn. DELA werkt aan een plan om diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie te bevorderen. Dit plan wordt in 2025 vastgesteld.

Duurzame en flexibele organisatie

Als organisatie willen wij ons continu verbeteren en blijven werken aan een duurzame en flexibele organisatie. Ons lerend vermogen en samenwerking vormen hierbij het uitgangspunt. De huidige Europese wet- en regelgeving, die van toepassing is op alle landen waarin wij actief zijn, helpt ons onze werkwijze voortdurend te professionaliseren en versnelt het proces. Denk daarbij aan projecten zoals DORA en Sanctiewetgeving. Ook marktontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op en digitalisering is een vast gegeven.

Het programma 'Beheerst Ondernemen', gericht op het verbeteren van operationeel en compliance risicomanagement is deels geïmplementeerd zodat daarmee kritische bedrijfsprocessen worden beheerst. In 2025 gaan wij verder met de implementatie. Aanvullend vragen onze producten en dienstverlening om een solide digitaal fundament dat persoonlijke keuzes ondersteunt en tegelijkertijd efficiënt en flexibel blijft. Wij werken aan een digitale strategie en IT-roadmap, die wij per land uitrollen. Voorbeelden van strategische IT-programma's zijn de Digitale Transitie Verzekeren in Nederland en het programma Finance Digitaal voor de vervanging van financiële applicaties. Generieke IT-diensten en administratiesystemen worden zoveel mogelijk in alle drie de landen ingezet. Ook hier vormt een optimale klantbeleving het uitgangspunt.

Verder verduurzamen wij onze organisatie door het klimaattransitieplan uit te voeren en uit te breiden met activiteiten voor de reductie van scope 3 CO₂-uitstoot.

Solide financiële basis

Voor de continuïteit van de coöperatie is een solide financiële basis van wezenlijk belang. Onze verzekerden moeten de toekomst zo zorgeloos mogelijk tegemoet kunnen zien met een waarde vaste uitvaartverzekering tegen een premie die wij zo laag mogelijk houden. Zorgvuldig vermogensbeheer speelt hierbij een belangrijke rol. Het jaar 2025 is begonnen met aanzienlijke onrust op de financiële markten, en wij verwachten dat deze onzekerheid voorlopig aanhoudt. In deze onstuimige omstandigheden blijven wij vasthouden aan ons zorgvuldig opgebouwde beleggingsbeleid, dat gericht is op de zeer lange termijn. Door onze beleggingen breed te spreiden, vangen wij marktbevingen zo goed mogelijk op sturen wij op het beperken van de risico's. Wij volgen de ontwikkelingen op de markten nauwgezet. Wanneer dat nodig is, nemen wij maatregelen - altijd met het oog op duurzame waardecreatie op de lange termijn.

Wij blijven daarnaast sturen op kosten, zeker gezien het huidige inflatieniveau. Door het lerend vermogen groepsbreed te optimaliseren en samenwerking te vergroten, realiseren wij bovendien synergievoordelen.

Wij danken onze medewerkers en partners voor hun inzet en zijn ervan overtuigd dat wij gezamenlijk financiële ontzorging kunnen bieden voor onze verzekerden. Met vertrouwen kijken wij naar de toekomst.

Eindhoven, 7 mei 2025

Sandra Schellekens-Lyppens

Godelieve van Velsen

Verslag rvc



Verslag rvc

Geachte aandeelhouder en overige belanghebbenden, geachte lezer,

De raad van commissarissen (rvc) van DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. (DELA Natura) biedt hierbij het jaarverslag 2024 aan. In het jaarverslag zijn het verslag van de directie, het verslag van de rvc en de jaarrekening opgenomen. Het verslag van de directie en de jaarrekening zijn door de directie opgesteld en met de rvc besproken. De jaarrekening is door de externe accountant gecontroleerd en van een goedkeurende controleverklaring voorzien. De rvc keurt de jaarrekening goed.

De rvc-vergaderingen van DELA Natura vinden in de regel gelijktijdig plaats met de vergaderingen van de rvc van DELA Groep. Dit verslag is daarom een korte weergave van de speerpunten en overige aandachtspunten die specifiek voor DELA Natura in 2024 aan de orde kwamen. Ook licht de rvc toe welke dialoog heeft plaatsgevonden en hoe zij invulling heeft gegeven aan de permanente educatie.

Speerpunten 2024

De rvc hield toezicht op het algemeen beleid van DELA Natura in Nederland en de bijkantoren in België en Duitsland. 2024 stond vooral in het teken van de wijzigingen die in de loop van het jaar binnen de directie hebben plaatsgevonden. Op 27 januari 2024 trad de nieuwe groepsdirectievoorzitter aan na de pensionering van de toenmalige CEO. Op 1 juli 2024 trad de nieuwe CFRO aan na pensionering van de vorige CFRO. Met de nieuwe directie is gestart met het verder vormgeven van de nieuwe strategie voor de komende jaren. De nieuwe directie is met vastberadenheid en veerkracht verder gegaan en gaat vanaf 2025 invulling geven aan een nieuwe meerjarenstrategie. De bestending op het gebied van 'Beheerst Ondernemen' en de digitale transitie van de verzekeraar is eveneens door de rvc uitgebreid gevolgd. Daarnaast heeft de rvc gezien dat er op het vlak van duurzaamheid en de nadere invulling van de CSRD stappen zijn gezet in de nieuwe duurzaamheidsverslaggeving en het klimaattransitieplan. Het resultaat van vermogensbeheer is over 2024 goed geweest en is regelmatig teruggekeerd op de agenda van de rvc.

Wijziging samenstelling directie

Al in december 2021 startte de rvc met de successieplanning en het opvolgingsproces voor het bestuur van de coöperatie en daarmee ook voor de directie van de verzekeraar. Vanwege de benodigde borging van de kennis en ervaring binnen het bestuur - in verband met meerdere pensioneringen - anticipeerde de rvc hiermee op de mutaties in de directie. Mevrouw Schellekens startte op 27 januari 2024 als bestuursvoorzitter. Mevrouw Schellekens was daarvoor werkzaam als CEO van DELA België en daarvoor als directeur Verzekeren DELA België. Voor de functie van CFRO is in een separaat opvolgingsproces eveneens intern een capabele opvolger gevonden in

de persoon van mevrouw Van Velsen. Voor haar benoeming als CFRO op 1 juli 2024 was zij reeds CFO van DELA Nederland. De rvc is verheugd met de samenstelling van de nieuwe directie van DELA Natura en is in nauw overleg met hen over de verdere vormgeving.

Strategie

De rvc heeft zich in 2024 net als voorgaande jaren uitgebreid laten informeren over de strategie, de koers en het gewaagde doel. Met name het proces om te komen tot een nieuw meerjarenbeleidsplan is uitgebreid met de rvc besproken en de rvc heeft de directie hierover geadviseerd.

Digitale transitie en beheerst ondernemen

Ook in 2024 had de rvc met de directie een continue dialoog over het programma 'Digitale Transitie van de Verzekeraar' (DTV) en het programma 'Beheerst Ondernemen' wat ziet op een bestendiging van de interne beheersing. De rvc hield op deze belangrijke onderwerpen vanwege de impact op de verzekeraar nauwgezet toezicht. Er is regelmatig verzocht om verdieping op deze onderwerpen via presentaties aan de rvc en zijn commissies. Dit leidde tot een pas op de plaats en een vereenvoudiging van het DTV-programma. Voor wat betreft het programma 'Beheerst Ondernemen' zijn volgende stappen in de verzekeringsketen gezet. Dit betekent dat het programma meer onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering en dat in 2025 een grote verdere stap naar bestendiging op dit vlak gemaakt gaat worden.

CSRD en klimaattransitieplan

CSRD was in 2024 op regelmatige basis onderdeel van de agenda van de rvc en de auditcommissie. Er is gezamenlijk met aandacht aan de samenstelling van een eerste rapportage gewerkt. Eveneens informeerde de directie de rvc over de verdere ontwikkelingen en de impact hiervan op de rapportage en verantwoording. In 2024 scherpden wij de materialiteitsanalyse verder aan en werd deze analyse met alle stakeholders besproken. Ook het klimaattransitieplan, dat een belangrijk onderdeel vormt voor de verdere verduurzaming en de transparante rapportage hierover, keurde de rvc in december 2024 na een uitgebreid traject van afstemming goed. In dit plan is niet alleen voor de verzekeraar maar ook groepsbreed hard gewerkt aan een duidelijk doel voor 2050 op het gebied van klimaat en CO₂-uitstoot.

Risicomanagement

Risicomanagement geniet al jaren aandacht vanuit toezichthouders. Het is essentieel om de ambitie te realiseren en de ingezette koers te laten slagen. Over de risico's verbonden aan de activiteiten van de verzekeraar, de krapte op de arbeidsmarkt en de impact hiervan op de medewerkers, de medewerkerstevredenheid, de omzet- en kostenontwikkeling, het (financiële en niet-financiële) verslaggevingsproces en de naleving van wet- en regelgeving is de rvc meerdere keren door de directie bijgepraat. Extra aandacht van de rvc is er met name geweest voor de naleving van de Sanctiewet en de Wwft, het uitbestedingsbeleid, het informatiebeveiligingsbeleid, de beleggingen en de opzet en werking van de interne risicobeheersing en controlesystemen. De rvc heeft de directie hierover bevroegd en ondersteund. De rvc is van mening dat er steeds voldoende veerkracht is om diverse scenario's het hoofd te kunnen bieden.

Zoals ieder jaar beoordeelde de rvc de kapitaalallocatie. Hierbij stelde zij vast dat op strategisch niveau het beleggingsbeleid en de liquiditeitspositie in overeenstemming zijn met de risicobereidheid. Over de statements rondom deze risicobereidheid voerden de rvc en de directie intensieve gesprekken. Dit leidde tot een herijking van de methodiek op sommige onderdelen hiervan. Hierdoor vindt een nog betere, continue sturing plaats.

Accountant

In verband met de roulatieplicht voor accountantskantoren loopt de termijn voor de huidige accountant Deloitte af in 2024. De rvc heeft duidelijke selectiecriteria en een duidelijke controleopdracht opgesteld, waarna – als resultaat van een gedegen selectietraject - een nieuwe accountant PWC is benoemd voor boekjaar 2025.

Dialogo

De rvc hield in 2024 tijdens de zes belegde vergaderingen toezicht op en bracht advies uit aan de directie. Diverse adviezen richtten zich specifiek op de strategie en de financiële robuustheid van de organisatie. Enkele andere adviezen richtten zich op de benoemingen van nieuwe directieleden. In het verslagjaar bedroeg het aanwezigheidspercentage voor mevrouw Caderius van Veen 67 procent. Zij was twee vergaderingen afwezig. Voor mevrouw Fijneman bedroeg het aanwezigheidspercentage 83 procent, zij was één vergadering afwezig. Voor de overige commissarissen bedroeg het aanwezigheidspercentage 100 procent.

De voorzitters van de afzonderlijke commissies rapporteren tijdens de vergaderingen van de rvc over hetgeen in de commissievergaderingen is besproken. Elke rvc-vergadering vangt aan met een voorbespreking van de rvc. Ook evalueert de rvc het eigen functioneren eenmaal per jaar formeel en eenmaal in de drie jaar vindt een externe toetsing plaats. In 2024 is het eigen functioneren door de rvc zelf geëvalueerd waarbij enkele kleine verbeterpunten zijn bepaald en uitgevoerd.

Auditcommissie – aandachtspunten 2024

De auditcommissie bereidt het toezicht van de rvc voor op de financiële verslaglegging en de daaraan verbonden interne controles, het naleven van aanbevelingen en de opvolging van opmerkingen van de interne auditfunctie en de externe accountant en de financiering van de vennootschappen.

In de auditcommissie zijn in 2024 net zoals eerdere jaren het jaarverslag van DELA Natura aan de orde geweest en voorbereid voor behandeling in de rvc. Deze zijn tevens uitgebreid geëvalueerd met de externe accountant. Daarnaast zijn de voortgangsrapportage Auditplan en de Auditrapportage van Internal Audit in de auditcommissie aan de orde geweest. Ook de wisseling van de accountant voor het boekjaar 2025 is in de auditcommissie voorbereid en besproken.

Met de externe accountant zijn verder met name de management letter, de engagementletter, het Solvency II Longform report 2023 en het plan van aanpak jaarcontrole besproken.

Tijdens de vergaderingen van de auditcommissie is aandacht besteed aan de maand- en kwartaalrapportages voor het afleggen van verantwoording. De kwaliteit van deze rapportages is goed. Daarnaast is in de auditcommissie meerdere malen gesproken over de wijze van rapporteren op SII-grondslagen in de jaarrekening met betrekking tot de technische voorzieningen. In het komende boekjaar zal verder onderzoek gedaan worden naar deze evenwichtige financiële sturing.

Over de ontwikkelingen op het gebied van het programma 'Beheerst Ondernemen' zijn diverse presentaties in gezamenlijkheid met de risicocommissie bijgewoond.

In het verslagjaar vergaderde de auditcommissie vier keer. Het aanwezigheidspercentage bedroeg voor iedere commissaris 100 procent.

Risicocommissie – aandachtspunten 2024

De risicocommissie bereidt het toezicht van de rvc voor op de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en van toepasselijke gedragscodes, de opzet en effectiviteit van het interne risicomanagementsysteem en het beheer van de financiële en niet-financiële risico's van de verzekeraar.

In 2024 besprak de risicocommissie onder meer het functioneren en de kwartaalrapportages van de sleutelfuncties (actuarieel, operationeel, financieel en compliance) en het risicomanagementbeleid. De ontwikkelingen binnen vermogensbeheer en het beleggingsbeleid zijn een paar keer aan de orde geweest, zeker in relatie tot de geopolitieke onrust, zoals de oorlogen in Oekraïne en Gaza en de inflatie, die veel invloed hebben gehad op het resultaat van de beleggingen.

Daarnaast heeft de risicocommissie de SFCR DELA 2023 besproken en zijn in november 2024 de ORSA-jaarrapportages (statisch en dynamisch) voorbereid voor goedkeuring in de rvc. Tevens is in 2024 de ALM-studie uitgevoerd waarvan de uitkomsten tevens in de vergadering van december door de rvc zijn goedgekeurd.

Voor de risk appetite statements van DELA Groep komt er ook meer aandacht voor duurzaamheidsrisico's. De statements zijn aangescherpt en geactualiseerd in het kader van de financiële risico's. Hierdoor wordt de sturing op de statements verder geoptimaliseerd.

Andere belangrijke onderwerpen op de agenda van de risicocommissie zijn de organische analyse en diverse onderzoeken van DNB op het gebied van uitbesteding, de Sanctiewet en informatiebeveiliging. Ook is vanuit de risicocommissie aandacht gevraagd voor de digitalisering van de verzekeringsketen.

In het verslagjaar vergaderde de risicocommissie vier keer. Voor de commissarissen in de auditcommissie bedroeg het aanwezigheidspercentage 100 procent.

Remuneratie- en benoemingscommissie – aandachtspunten 2024

De remuneratie- en benoemingscommissie bereidt beslissingen van de rvc voor met betrekking tot de werkgeversrol, zoals de beoordeling en beloning van de rvc en de directie. De commissie volgt de ontwikkelingen van sleutelposities en beoordeelt de organisatiecultuur.

In 2024 heeft de commissie net als voorgaande jaren het zwaartepunt gelegd bij de personele opvolging en de verdere aanpak met betrekking tot de toekomstige samenstelling van de directie. In 2024 legde de commissie het zwaartepunt bij de opvolging van de CFRO. De vlootshouw van de directie- en sleutelfuncties, inclusief de mogelijke ontwikkelpaden, waren meerdere malen onderwerp van gesprek. In 2025 zal de remuneratie- en benoemingscommissie nog verder naar de ontwikkeling van de top 15 functies binnen DELA kijken over de landen heen met name gericht op het doorgroeipotentieel in de organisatie. Hierbij wordt bekeken wat de organisatie nodig heeft oog met het oog op het langetermijnbeleidsplan.

Door de implementatie van een nieuwe werkwijze met betrekking tot het leer- en presteerprogramma is in 2023 besloten om de variabele beloning met ingang van 2024 ook voor de directie af te schaffen. De commissie blijft verantwoordelijk om toezicht te houden op de voortgang van het beloningsbeleid door middel van evaluatie en risicoanalyses. Deze commissie ontvangt de overzichten van genoten educatie door rvc, bestuur, directie en tweede echelon. Ook bekijkt de commissie de uitgeoefende nevenfuncties door leden van deze specifieke groep.

In 2024 vonden drie formele vergaderingen van de remuneratie- en benoemingscommissie plaats. In het verslagjaar bedroeg het aanwezigheidspercentage voor alle commissarissen 100 procent.

Ontwikkelingen rvc-samenstelling

De rvc bestaat in 2024 uit twee vrouwen en vier mannen en voldoet de raad aan de diversiteitsnorm van minimaal 30 procent voor zowel vrouwen als mannen.

De rvc onderschrijft het principe dat de rvc een zodanige samenstelling heeft dat zijn leden in staat zijn zich kritisch op te stellen en onafhankelijk te handelen ten opzichte van elkaar, het bestuur en eventuele specifieke belangen. De rvc streeft naar een evenwichtige en diverse samenstelling.

Minimaal één keer per jaar bespreekt de rvc zijn eigen functioneren. Eens per drie jaar doet de rvc dat onder onafhankelijke, externe begeleiding. In 2024 heeft de rvc deze evaluatie zelf gedaan aan de hand van een vragenlijst en de bespreking van een verslag hierover. Diverse aandachtspunten passeerden hierbij de revue. Er zijn diverse verbeterpunten geformuleerd om meer efficiënt te kunnen vergaderen zodat ieder lid van de rvc zijn of haar rol goed

kan invullen. Het referentiekader van de evaluatie wordt gevormd door diverse gedragscodes zoals de Corporate Governance Code, alsmede inzichten inzake deugdelijk bestuur waarbij rvc en bestuur ernaar streven om DELA zo efficiënt en verantwoord mogelijk te laten werken. De rvc concludeert dat zij adequaat functioneert.

Met de samenstelling zoals deze momenteel is, meent de rvc een goede invulling van kennis, ervaring en competenties te waarborgen. Het algemene beeld is dat de rvc complementair en in basis ook pluriform is samengesteld. De rvc maakt gebruik van een profielschets voor de samenstelling van de rvc. In december 2024 evalueerde de rvc of deze profielschets nog overeenkomt met de huidige en toekomstige taken en verantwoordelijkheden. Hierbij is besloten dat deze profielschets – met het oog op grote wisselingen in de komende jaren – scherp tegen het licht zal worden gehouden.

Permanente educatie

De leden van de rvc volgden -als onderdeel van permanente educatie- in 2024 naast diverse externe educatiesessies ook twee interne sessies. Het doel is om de deskundigheid op peil te houden en daar waar nodig te vergroten. Op 7 juni 2024 vond een sessie plaats over duurzaamheid. Tijdens deze sessie gaven collega's van DELA een uitgebreide toelichting op alle aspecten van duurzaamheid in de organisatie. Voorbeelden hiervan zijn verantwoord beleggen, duurzaam materiaalgebruik en vermindering van uitstoot van CO₂. Op 15 november 2024 stond een sessie in het teken van DORA en de rol die hier is weggelegd voor bestuur en de rvc. In deze sessie gaf EY een toelichting op het wettelijk kader van DORA en de impact hiervan op keuzes te maken door bestuur en rvc. Beide sessies werden als waardevol ervaren en leverden goede inzichten op.

Voorstel aan de algemene vergadering

Conform het bepaalde in de statuten van DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. heeft de rvc de jaarstukken behandeld en de jaarrekening van DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. en de daaraan toegevoegde gegevens goedgekeurd. De rvc besprak deze stukken met de directie, de interne accountant en de externe accountant Deloitte en nam kennis van de goedkeurende controleverklaring van Deloitte bij de jaarrekening 2024 van DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. De rvc stelt de algemene vergadering voor de jaarrekening 2024 van DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. vast te stellen en de leden van de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar. Voorts verzoekt de raad de algemene vergadering de rvc decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Tot slot

De rvc dankt alle verzekerden voor het gestelde vertrouwen. Het was een jaar vol ontwikkelingen dat door goede samenwerking met de nieuwe directie leidde tot een mooie nieuwe stap richting de toekomst. De rvc spreekt waardering uit naar alle medewerkers voor hun inzet, flexibiliteit en betrokkenheid in het afgelopen jaar.

Eindhoven, 7 mei 2025

DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V.

De raad van commissarissen

J.W.T. (John) van der Steen, voorzitter
J.J.A. (Hans) Leenaars, vicevoorzitter
G.C.A.M. (Frits) van Bree, secretaris
W.A.P.J. (Willemien) Caderius van Veen
G.M. (Georgette) Fijneman
G.H.C. (Georges) de Méris

Jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december 2024

Activa, na resultaatbestemming

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Ref.	31-12-2024	31-12-2023
Immateriële vaste activa	4.1	75.769	65.565
Beleggingen	4.2		
Terreinen en gebouwen:			
- Voor eigen gebruik		-	-
- Overige terreinen en gebouwen	4.2.1	-	-
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen:	4.2.2		
- Deelnemingen in groepsmaatschappijen	4.2.2.1	1.301.622	1.379.365
- Leningen aan en vorderingen op groepsmaatschappijen	4.2.2.2	98.195	279.353
Overige financiële beleggingen:	4.2.3		
- Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		2.156.410	1.916.560
- Obligaties en andere vastrentende waardepapieren		2.699.085	2.357.683
- Derivaten		-	14.093
- Vorderingen uit hypothecaire leningen		951	966
- Vorderingen uit andere leningen		252.031	159.923
- Vastgoedfondsen		1.371.938	1.239.888
- Infrastructuurfondsen		1.034.135	980.188
- Land- en bosbouwfondsen		334.320	250.547
- Hypotheekfondsen		411.385	389.016
- Beleggingen in liquide middelen		57.694	60.578
- Andere financiële beleggingen		84.611	24.617
		9.802.377	9.052.777
Vorderingen	4.3		
Vorderingen uit directe verzekering	4.3.1	-290	-279
Overige vorderingen	4.3.2	196.779	158.018
		196.489	157.739
Overige activa			
Materiële vaste activa	4.4	349	473
Liquide middelen	4.5	43.732	82.583
		44.081	83.056
Overlopende activa	4.6	9.420	2.792
TOTAAL ACTIVA		10.128.136	9.361.929

Passiva, na resultaatbestemming

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Ref.	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	4.7		
Gestort en opgevraagd aandelenkapitaal	4.7.1	2.950	2.950
Agioreserve	4.7.2	74.889	74.889
Herwaarderingsreserve	4.7.3	480.407	376.082
Wettelijke en statutaire reserves	4.7.4	23.826	28.766
Overige reserves	4.7.5	513.092	432.206
		1.095.164	914.893
Technische voorzieningen	4.8		
Bruto technische voorzieningen		8.595.864	8.035.628
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen		-15.670	-14.228
		8.580.194	8.021.400
Voorzieningen	4.9	12.152	12.802
Depot van herverzekeraars	4.10	7.945	6.939
Schulden	4.11		
Schulden uit directe verzekering		139.109	119.087
Overige schulden		188.917	273.267
		328.026	392.354
Overlopende passiva	4.12	104.655	13.541
TOTAAL PASSIVA		10.128.136	9.361.929

Enkelvoudige resultatenrekening over 2024

Technische rekening

Bedragen x € 1.000	Ref.	2024	2023
Verdiende premies eigen rekening	5.1		
Brutopremies		755.038	723.277
Uitgaande herverzekeringspremies		-11.097	-10.576
		743.941	712.701
Beleggingsopbrengsten	5.2		
Opbrengsten uit deelnemingen		42.685	-49.814
Opbrengsten uit andere beleggingen		242.986	224.891
Gerealiseerde winst op beleggingen		919.275	320.925
		1.204.946	496.002
Ongerealiseerde winst op beleggingen	5.2	10.343	292.566
Uitkeringen eigen rekening	5.3		
Bruto		-398.786	-423.633
Aandeel herverzekeraars		3.753	16.123
		-395.033	-407.510
Wijziging technische voorzieningen eigen rekening	4.8		
Bruto		-288.603	-238.722
Aandeel herverzekeraars		1.442	-11.053
		-287.161	-249.775
Winstdelingen en kortingen		-281.247	-249.224
Bedrijfskosten			
Acquisitiekosten	5.4	-79.526	-78.284
Beheers-, personeelskosten en afschrijvingen	5.5	-106.433	-88.817
		-185.959	-167.101
Beleggingslasten	5.2		
Beheerskosten en rentelasten		-30.572	-29.253
Gerealiseerd verlies op beleggingen		-605.014	-394.211
		-635.586	-423.464
Ongerealiseerd verlies op beleggingen	5.2	-	-
Aan niet-technische rekening toegerekend resultaat op beleggingen		-53.915	-35.210
Resultaat technische rekening		120.329	-31.015

Niet-technische rekening

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Ref.	2024	2023
Resultaat technische rekening		120.329	-31.015
Toegerekend resultaat uit beleggingen overgeboekt van technische rekening		53.915	35.210
Andere baten	5.6	-	-
Andere lasten	5.6	-1.208	-1.379
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		173.036	2.816
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	5.7	5.574	-9.534
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		178.610	-6.718

Toelichting op de enkelvoudige balans en resultatenrekening

I. Algemene toelichting

I.1 Activiteiten

De activiteiten van DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. ('DELA Natura'), statutair gevestigd in Eindhoven, Oude Stadsgracht 1, KvK-nummer 17078393 bestaan uit verzekeren en beleggen. De verzekeringsproducten betreffen uitvaartverzekeringen, overlijdensrisicoverzekeringen en spaarverzekeringen. De verzekeringsactiviteiten vinden plaats in Nederland, België en Duitsland. Alle beleggingsactiviteiten voor DELA Natura worden in Nederland verricht.

I.2 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van DELA Natura en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. De overige groepsmaatschappijen binnen de groep van DELA Coöperatie U.A., waarvan DELA Natura deel uitmaakt, worden ook als verbonden partijen aangemerkt.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht. Inzake overlijdens die bij DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. worden gemeld, wordt de uitvoering in beginsel verzorgd door DELA Uitvaartverzorging N.V. of haar dochtermaatschappijen. Deze uitvoering geschiedt tegen vaste verrekenprijzen. Tevens verhuurt dochteronderneming DELA Crematoria Groep B.V. crematoria en uitvaartcentra aan DELA Uitvaartverzorging N.V. voor € 30,0 miljoen in 2024. De huur wordt bepaald op basis van rendementseis. Daarnaast heeft DELA Natura een rekening courantverhouding met DELA Holding N.V.

I.3 Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen onderneming opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend in de betreffende onderneming.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of equivalent dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs verschilt van het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva dan wordt het verschil als goodwill aangemerkt.

De maatschappijen die in de consolidatiekring betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen en indien de maatschappij slechts gehouden wordt om te vervreemden.

1.4 Geconsolideerde cijfers

DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. maakt gebruik van de vrijstelling tot consolidatie volgens artikel 2:408 BW (vrijstelling van tussenconsolidatie). Dit omdat de financiële gegevens die de rechtspersoon zou moeten consolideren zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van DELA Coöperatie U.A. De jaarrekening, met daarin de geconsolideerde cijfers van DELA Coöperatie U.A. is verkrijgbaar via de Kamer van Koophandel.

1.5 Kasstroomoverzicht

DELA Natura maakt gebruik van de vrijstelling in Rj 360. Deze stelt dat een (middel)grote rechtspersoon een kasstroomoverzicht moet opstellen, tenzij het kapitaal van de rechtspersoon direct of indirect volledig wordt verschaft door een andere rechtspersoon die een gelijkwaardig kasstroomoverzicht opstelt dat is opgenomen in een geconsolideerde jaarrekening die in Nederland bij het handelsregister gedeponeerd wordt. De jaarrekening, met daarin het kasstroomoverzicht van DELA Coöperatie U.A. is verkrijgbaar via de Kamer van Koophandel.

1.6 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting op de betreffende posten. Deze schattingen zijn naar beste weten door de directie gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen.

De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van beleggingen: onroerende zaken, vastgoedfondsen, infrastructuurfondsen, land- en bosbouwfondsen en participatiemaatschappijen (zie ook hoofdstuk 4.2);
- de gehanteerde grondslagen voor de technische voorzieningen (zie ook hoofdstuk 2.12);
- de waardering van de niet-technische voorzieningen (zie ook hoofdstuk 2.13);
- de waardering van latente belastingvorderingen (zie hoofdstuk 4.3).

1.7 Opmaken en vaststellen jaarrekening

DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. maakt gebruik van de vrijstelling tussenconsolidatie als bedoeld in artikel 2:408 BW. De financiële gegevens van de vennootschap en haar dochtermaatschappijen zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van DELA Coöperatie U.A.

De jaarrekening 2024 is opgemaakt door het bestuur op 7 mei 2025 en zal op het moment van publicatie zijn vastgesteld in de algemene vergadering van 24 mei 2025. De jaarrekening 2023 is in de algemene vergadering van 25 mei 2024 vastgesteld.

1.8 Fouterstel

Tijdens het opmaken van de fiscale aangifte over verslagjaar 2023 is gebleken dat er een niet-materiele fout is gemaakt in de bepaling van de fiscale last in de jaarrekening van 2023. Deze niet-materiele fout is voor het inzicht van de effectieve belastingdruk op jaarbasis op retrospectieve wijze verwerkt in de jaarrekening 2024. De effectieve belastingdruk wijzigt hierdoor van 504,8% naar 338,3%.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Jaarrekening 2023	Effect foutherstel	Jaarrekening 2024
Correcties in de balans			
Vorzieningen	17.483	-4.681	12.802
Overige reserves	427.525	4.681	432.206
Correcties in de resultatenrekening			
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-14.215	4.681	-9.534
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	-11.399	4.681	-6.718

2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), inclusief de voor verzekeraars van toepassing zijnde RJ605.

De waardering en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd, tenzij anders vermeld. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

2.2 Vreemde valuta

2.2.1 Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij voornamelijk haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De euro is de functionele en presentatievaluta van DELA Natura.

2.2.2 Omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva in vreemde valuta die op actuele waarde worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten zijn in de resultatenrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum (of de benaderde koers).

2.3 Herverzekeringscontracten

Uit hoofde van met herverzekeraars afgesloten contracten wordt DELA Natura gecompenseerd voor verliezen op uitgegeven verzekeringscontracten.

Herverzekeringspremies, provisies en uitkeringen evenals technische voorzieningen voor herverzekeringscontracten worden op dezelfde wijze verantwoord als de directe verzekeringen waarvoor de herverzekeringscontracten zijn afgesloten. Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorzieningen waartoe DELA Natura uit hoofde van haar herverzekeringscontracten gerechtigd is, wordt in mindering gebracht op de bruto technische voorzieningen. De kortlopende vorderingen op herverzekeraars zijn opgenomen onder de vorderingen.

De waardering van door en aan herverzekeraars verschuldigde bedragen geschiedt in overeenstemming met de voorwaarden van de herverzekeringscontracten. Verplichtingen uit herverzekering betreffen voornamelijk te betalen premies.

De vorderingen uit hoofde van herverzekeringscontracten worden op de balansdatum beoordeeld op eventuele bijzondere waardeverminderingen.

2.4 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van het boekjaar opnieuw beoordeeld. Bij eventuele significante wijzigingen worden de afschrijvingstermijn en de afschrijvingsmethode herzien. Voor de kosten van interne ontwikkeling wordt een wettelijke reserve gevormd ter hoogte van het geactiveerde bedrag.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.8.

2.4.1 Goodwill

De bij acquisities betaalde goodwill is gewaardeerd tegen de op het moment van verkrijging vastgestelde reële waarde. Deze waarde is bepaald op basis van het bedrag dat betaald zou worden tussen onafhankelijke partijen die ter zake goed geïnformeerd zijn en tot transactie bereid zouden zijn. De goodwill wordt lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur, welke jaarlijks wordt beoordeeld. De huidige verwachte levensduur voor verschillende goodwillposities ligt tussen de 20 jaar en 30 jaar.

2.4.2. Overgenomen verzekeringsportefeuilles

De toekomstige kasstromen van overgenomen verzekeringsportefeuilles zijn gewaardeerd tegen de op het moment van verkrijging vastgestelde reële waarde. Deze waarde is bepaald op basis van het bedrag dat betaald zou worden tussen onafhankelijke partijen die ter zake goed geïnformeerd zijn en tot transactie bereid zouden zijn. Deze waarde wordt lineair afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur, welke jaarlijks wordt beoordeeld. De huidige verwachte levensduur van overgenomen verzekeringsportefeuilles is 20 jaar, gerekend vanaf overnamedatum.

2.4.3. Concessies en vergunningen

Kosten van concessies en vergunningen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur met een maximum van 20 jaar.

2.4.4. Softwaresystemen

Investerings in softwaresystemen worden geactiveerd en lineair afgeschreven over de verwachte levensduur met een maximum van 10 jaar.

2.5 Beleggingen

Hieronder wordt per beleggingscategorie de grondslag van waardering en resultaatbepaling beschreven. Het merendeel van de beleggingen wordt gewaardeerd tegen actuele waarde. Waar een nadere toelichting nodig is op de actuele waarde, is deze in hoofdstuk 4 bij de toelichting op de balanspost gegeven. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van beleggingen worden in de resultatenrekening verantwoord. Transactiekosten samenhangend met de aan- of verkoop van beleggingen worden rechtstreeks in de resultatenrekening verantwoord.

2.5.1 Onroerende zaken

Onroerende zaken worden gewaardeerd tegen de actuele waarde op balansdatum. De actuele waarde is gebaseerd op de waardering door een externe taxateur.

2.5.2 Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20 procent of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, is er sprake van een wettelijk vermoeden van invloed van betekenis.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover DELA Natura in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, wordt een voorziening getroffen. De eerste waardering van deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Daarna worden, uitgaande van de waarde bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen op deelnemingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

2.5.3 Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren

Aandelen worden gewaardeerd tegen reële waarde aan de hand van officiële noteringen in de financiële markten. Waardemutaties worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord.

2.5.4 Obligaties en andere vastrentende waardepapieren

Obligaties worden gewaardeerd tegen reële waarde aan de hand van officiële noteringen in de financiële markten.

2.5.5 Vorderingen uit hypothecaire leningen

Vorderingen uit hypothecaire leningen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De directe kosten die samenhangen met het verstrekken van een hypothecaire lening worden opgenomen als aankoopkosten. Zij zijn onderdeel van de geamortiseerde kostprijs en worden geactiveerd op de balans. Op balansdatum wordt beoordeeld of er objectieve waarnemingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van de vorderingen uit hypothecaire leningen. Indien dit het geval is, dient dit verlies verantwoord te worden in de resultatenrekening.

2.5.6 Derivaten

DELA Natura heeft valutatermijncontracten die worden gewaardeerd tegen reële waarde. De winst of het verlies uit de herwaardering naar reële waarde per balansdatum wordt onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het betreft alle niet-beursgenoteerde stukken en deze worden gewaardeerd op basis van financiële modellen, de 'mark-to-model' methode. Indien afgeleide financiële instrumenten een negatieve waarde hebben, worden deze op de balans gerubriceerd onder de overlopende passiva.

2.5.7 Vorderingen uit andere leningen

De beleggingen in bedrijfsleningen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overige leningen met een vastgestelde rente worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

2.5.8 Vastgoed-, infrastructuur-, land- en bosbouwfondsen

Participaties in vastgoed- infrastructuur-, land- en bosbouwfondsen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze post bevat beleggingen zonder frequente marktnotering. In hoofdstuk 4.2 wordt een nadere toelichting gegeven op de waarderingsmethode. Waardemutaties worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord. Voorts wordt voor de ongerealiseerde waardestijging een herwaarderingsreserve gevormd.

2.5.9 Hypotheekfondsen

Participaties in hypotheekfondsen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze post bevat beleggingen zonder frequente marktnotering. In hoofdstuk 4.2 wordt een nadere toelichting gegeven op de waarderingsmethode. Waardemutaties worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord.

2.5.10 Beleggingen in liquide middelen

Beleggingen in liquide middelen worden gewaardeerd tegen reële waarde die gelijk is aan de nominale waarde.

2.5.11 Andere financiële beleggingen

De andere financiële beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze post bevat beleggingen zonder frequente marktnotering. In hoofdstuk 5.2 wordt een nadere toelichting gegeven op de waarderingsmethode. Waardemutaties worden direct in de winst- en verliesrekening verantwoord. Voorts wordt voor de ongerealiseerde waardestijging een herwaarderingsreserve gevormd.

2.5.12 Beleggingsresultaten

De items uit de resultatenrekening hieronder vormen samen de totale beleggingsresultaten.

2.5.12.1 Beleggingsopbrengsten

Onder beleggingsopbrengsten worden begrepen:

- huuropbrengsten uit beleggingen in onroerende zaken;
- dividenden uit deelnemingen;
- dividenden van aandelen;
- interest op beleggingen in vastrentende waarden;
- gerealiseerde winst bij verkoop van beleggingen.

Rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

2.5.12.2 Ongerealiseerde resultaten op beleggingen

De ongerealiseerde resultaten zijn afkomstig uit waardeveranderingen van effecten en onroerende zaken.

2.5.12.3 Beheerskosten en rentelasten

Onder de beheerskosten en rentelasten vallen:

- beheerskosten van beleggingen in onroerende zaken;
- beheer- en bewaarkosten van aandelen en obligaties;
- rentelasten.

2.5.12.4 Gerealiseerd verlies op beleggingen

Gerealiseerde verliezen van financiële instrumenten die op marktwaarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de resultatenrekening.

2.6 Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en de passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen op nominale waarde geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in de komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld.

2.7 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa (waaronder inventarissen en auto's) zijn opgenomen tegen de aanschafwaarde verminderd met afschrijvingen op basis van de verwachte levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde. De afschrijving vindt lineair plaats, de afschrijvingstermijnen zijn als volgt:

- inventaris: 10 jaar
- auto's: 5 jaar
- laptops: 4 jaar

2.8 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door DELA Natura wordt op balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is geweest. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Hierbij wordt gebruik gemaakt van schattingen. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, wordt deze bijzondere waardevermindering teruggedraaid tot maximaal de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt DELA Natura op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen wordt de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen bepaald en direct verwerkt in de resultatenrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen aflossingswaarde, wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Eventuele terugname van het waardeverminderingsverlies wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs. Het teruggenomen verlies wordt dan in de resultatenrekening verwerkt. Een waardeverminderingsverlies op goodwill zal in de toekomst niet meer worden teruggenomen.

2.9 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen als kortlopende schulden onder schulden aan kredietinstellingen. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

2.10 Overlopende activa

De vorderingen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

2.11 Discretionaire winstdeling

Winstdeling wordt actuariel berekend en is discretionair. De winstdeling is op voordracht van het bestuur en de rvc van DELA Groep vastgesteld door de algemene vergadering van DELA Groep. De verwerking van de discretionaire winstdeling vindt plaats via de post technische voorzieningen. De toevoeging van het bedrag dat DELA Natura onder de technische voorzieningen voor discretionaire winstdeling heeft bestemd, geschiedt ten laste van het resultaat.

2.12 Technische voorziening

2.12.1 Algemeen

Het bepalen van de technische voorzieningen is een proces dat van nature wordt omgeven met onzekerheden. De werkelijke uitkeringen zijn afhankelijk van factoren zoals sociale, economische en demografische trends, inflatie, beleggingsrendementen, gedrag van polishouders en aannames over de ontwikkeling van sterfte. Het gebruik van andere aannames voor deze factoren dan de tariefsgrondslagen die nu in de jaarrekening zijn gebruikt, zou een materieel effect kunnen hebben op de technische voorzieningen en verzekeringstechnische lasten (zie ook 4.8.1 toereikendheidstoets).

2.12.2 Uitvaartverzekeringen

Voor uitkeringen uit hoofde van verzekeringspolissen die naar verwachting in de toekomst worden gedaan, wordt een verplichting opgenomen zodra de polis van kracht is. De verplichtingen voor uitvaartverzekeringen voor eigen rekening en risico bestaan uit de (met tariefsinterest) verdisconteerde waarde van de (op basis van tariefsterfte) verwachte toekomstige uitkeringen (inclusief reeds toegekende winstdeling) aan polishouders of andere begunstigen, onder aftrek van toekomstige premies.

Het overgrote deel van de technische voorziening voor uitvaartverzekeringen voor eigen rekening en risico zoals gesloten in Nederland is berekend volgens de zuivere nettomethode tegen 2,75 procent interest en op basis van de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde overlevingstafel GBMV 1995-2000, waarbij gebruik wordt gemaakt van grondslagen met betrekking tot sterfte en interest. Voor verzekeringen tegen tijdelijke premiebetaling is de rekenrente voor de periode na einddatum premiebetaling 2 procent.

Voor de technische voorzieningen van de in 2021 overgenomen Yarden-portefeuille worden grondslagen gehanteerd die behoren bij een waardering op reële waarde ten tijde van de overnamedatum. De rekenrente is gemiddeld 1,3 procent en de sterfte is gebaseerd op de prognosetafel 2020 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Ook is rekening gehouden met onnatuurlijk verval, gebaseerd op ervaringscijfers en met het actuele kostenniveau op het moment van overname. Daarnaast zijn er twee additionele voorzieningen inzake de Yarden-portefeuille:

- DELA heeft op het moment van de overname een voorziening gevormd van € 62,4 miljoen waaruit toekomstige indexatie van de pakketpolissen van Yarden wordt gefinancierd. Inmiddels is een aantal jaren indexatie toegekend. Er is op het moment van overname een inschatting gemaakt van deze toekomstige indexaties. De reële waarde van deze voorziening is vervolgens de contante waarde van deze onttrekkingen.
- Daarbovenop heeft DELA gegarandeerd dat nabestaanden de eerste 10 jaren na de overname het tekort aan inflatie niet hoeven te betalen. Deze tekorten zijn ingeschat en verdisconteerd met als resultante de reële waarde van deze toezegging.

Het overgrote deel van de technische voorziening voor uitvaartverzekeringen voor eigen rekening en risico zoals gesloten in België is berekend volgens de zuivere nettomethode tegen de gebruikelijke interestvoeten en overlevingstafels ten tijde van de ingangsdata van de polissen, waarbij gebruik wordt gemaakt van grondslagen met betrekking tot sterfte en interest. De verwachte uitkeringen zijn gebaseerd op de grondslagen van het tarief zoals dat is vastgesteld bij het afsluiten van de polis.

De technische voorziening voor DELA Sorgenfrei Leben wordt berekend volgens de zuivere nettomethode tegen 2 procent interest. De sterftetekansen zijn gebaseerd op sterftetafels zoals geproduceerd door de Deutsche Aktuarvereinigung.

Voor de technische voorzieningen van de in 2022 overgenomen verzekeringsportefeuille in Duitsland worden grondslagen gehanteerd die behoren bij een waardering op reële waarde ten tijde van de overnamedatum. De rekenrente is gemiddeld 2,5 procent en de sterfte is gebaseerd op de prognosetafel 2022 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap.

2.12.3 Overlijdensrisicoverzekering

Voor het DELA LeefdoorPlan wordt de technische voorziening berekend volgens de zuivere nettomethode tegen 3 procent interest en op basis van de prognosetafels zoals deze ten tijde van de introductie van het tarief door het Koninklijk Actuarieel Genootschap zijn gepubliceerd.

De technische voorziening DELA Activ Leben wordt berekend volgens de zuivere netto methode tegen 3 procent interest vermeerderd met een voorziening voor onverdiende premie. De sterftetekansen zijn gebaseerd op sterftetafels zoals ten tijde van de introductie geproduceerd door de Deutsche Aktuarvereinigung.

2.12.4 Spaarverzekeringen

Voor het DELA CoöperatiespaarPlan wordt de technische voorziening berekend volgens de opgebouwde poliswaarde op grond van de ingelegde spaarpremies, de reeds toegekende winstaandelen alsmede de interestvoet behorende bij het tarief.

2.12.5 Premies

De premies bevatten opslagen voor dekking van de kosten. Wanneer de premies worden ontvangen of invorderbaar zijn geworden, vallen de opslagen vrij en zijn deze beschikbaar voor dekking van de werkelijke kosten, waaronder begrepen doorlopende kosten en acquisitiekosten.

2.12.6 Acquisitiekosten

De geactiveerde acquisitiekosten worden op de voorziening in mindering gebracht.

2.13 Voorzieningen

2.13.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

2.13.2 Pensioenvoorziening

2.13.2.1 Pensioenvoorziening Nederland

De pensioenregeling van de Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat uit een beschikbare premieregeling. Deelnemers bouwen een pensioenkapitaal op waarmee op het moment van pensionering een pensioenuitkering aangekocht dient te worden.

De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- werkgever betaalt maandelijks per werknemer een premie aan de uitvoerder;
- het pensioengevend loon is 1,1666 keer het in de kalendermaand uitgekeerde fulltime maandloon, met een maximum op jaarbasis. (2024: € 137.800);
- de pensioengrondslag waarover de werkgever premie inlegt is het pensioengevend loon minus de franchise (2024: € 17.545);
- de pensioenpremie die betaald wordt aan de uitvoerder bedraagt voor iedereen die na 1 januari 2022 in dienst is gekomen 22 procent van de pensioengrondslag. Voor medewerkers die vóór 1 januari 2022 in dienst waren is de pensioenpremie die betaald wordt aan de uitvoerder gebaseerd op een leeftijdsstaffel met oplopende premiepercentages.
- Voor medewerkers die vanaf 1 januari 2022 in dienst zijn getreden geldt een eigen bijdrage van 6 procent van de pensioengrondslag. Voor medewerkers die vóór 1 januari 2022 in dienst waren bedraagt de eigen bijdrage van de werknemer 4,5 procent van de pensioengrondslag.
- de regeling leidt niet tot enige verplichting op balansdatum, met uitzondering van verplichtingen die ontstaan uit nog niet betaalde premies.

Voor deelnemers is tevens een nabestaandenpensioen verzekerd ter grootte van 1,16 procent van pensioengrondslag maal het aantal dienstjaren vanaf deelname aan de pensioenregeling tot aan de pensioenrichtdatum. Het wezenpensioen bedraagt 20 procent van het nabestaandenpensioen. Bij arbeidsongeschiktheid is er sprake van premievrijstelling voor de deelnemers. Daarnaast is een aanvullende arbeidsongeschiktheidsuitkering verzekerd waarvan de hoogte van de uitkering afhangt van de mate arbeidsongeschiktheid.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing. Er worden door DELA Natura op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan verzekeringsmaatschappijen betaald. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

2.13.2.2 Pensioenvoorziening België

In België is sprake van een beschikbare premieregeling. Op het moment van pensionering heeft de deelnemer de keuze om het kapitaal eenmalig uit te laten betalen of om dit bedrag om te zetten in een periodieke pensioenuitkering. De belangrijkste kenmerken van deze pensioenregeling zijn:

- werkgever betaalt maandelijks een premie aan de uitvoerder;
- de premie bedraagt 4 procent van het referentieloon, verhoogd met 4,4 procent belasting;
- het referentieloon bedraagt 13,92 maal het bruto maandloon.

Er is tevens een overlijdensverzekering voor de werknemer afgesloten waarbij de nabestaanden een overlijdenskapitaal ontvangen als de werknemer overlijdt vóór de einddatum. In geval van arbeidsongeschiktheid door ziekte, bevalling of een privé-ongeval, ontvangt de verzekerde een vervangingsinkomen.

2.13.2.3 Pensioenvoorziening Duitsland

In Duitsland worden de wettelijke pensioenpremies afgedragen middels de maandelijks sociale verzekeringspremies. Er is geen aanvullend bedrijfspensioen.

2.13.3 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband. De voor de bepaling van de voorziening gehanteerde actuariële methode staat bekend als Projected Unit Credit-methode. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen, overlevings- en arbeidsongeschiktheidskansen en dergelijke. Voor de algemene salarisstijging 2,0 procent (2023: 2,0 procent). De Prognosetafel AG 2024 en de WIA/IVA-ervaringscijfers zijn toegepast. De aldus berekende verplichting is contant gemaakt tegen 3,4 procent (2023: 3,2 procent).

2.13.4 Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen belastingbedragen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening. De voorziening voor latente belastingverplichtingen wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

De berekening van de latente belastingverplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

2.13.5 Overige voorzieningen

Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. Discontering vindt plaats op basis van een disconteringsvoet voor belastingen die zowel de actuele marktrente als de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting weergeeft. Indien het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel is, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde. Tenzij anders vermeld, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde.

2.14 Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde, welke bij aanvang gelijk is aan de geamortiseerde kostprijs. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden, worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien er geen sprake is van (dis)agio is deze gelijk aan de nominale waarde.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de resultatenrekening als interestlast verwerkt.

2.15 Overlopende passiva

De overlopende passiva worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

2.16 Leasing

DELA Natura heeft geen financial leasecontracten. Leaseovereenkomsten die niet kwalificeren als financiële lease, worden aangemerkt als operationele lease. Bij operationele leases worden de leasebetalingen lineair over de looptijd van de lease ten laste van het resultaat verwerkt.

2.17 Opbrengstverantwoording

2.17.1 Premieopbrengsten

De brutopremies bestaan uit de premies die door de polishouders zijn verschuldigd voor afgesloten verzekeringscontracten. De brutopremies exclusief belastingen en andere heffingen uit hoofde van verzekeringscontracten worden als opbrengst opgenomen wanneer deze verschuldigd zijn door de polishouder. Voor koopsomcontracten wordt de premie opgenomen als bate wanneer deze verschuldigd is, waarbij de eventuele kosten- en risicodekkingen worden uitgesteld en in het resultaat worden opgenomen in een constante verhouding tot de lopende verzekering.

2.17.2 Herverzekeringspremies

De herverzekeringspremies omvatten de premies uit hoofde van afgesloten herverzekeringscontracten. Deze worden naar evenredigheid van de looptijd van het contract als last opgenomen in de resultatenrekening.

2.18 Bedrijfskosten

2.18.1 Acquisitiekosten

Acquisitiekosten zijn de kosten die direct samenhangen met het afsluiten van verzekeringen, die afhankelijk zijn van en betrekking hebben op het verkrijgen van nieuwe of op verlenging van bestaande verzekeringscontracten. De acquisitiekosten bestaan uit aan derden betaalde provisies inzake verzekeringsproducten. De acquisitiekosten worden in mindering gebracht op de technische voorzieningen en in tien jaar afgeschreven ten laste van het resultaat. De jaarlijkse provisies worden gesaldeerd met de in het jaar teruggevorderde retourprovisies. Acquisitiekosten worden in mindering gebracht op de technische voorzieningen voor zover zij kunnen worden terugverdiend uit het verwachte brutoresultaat van de onderliggende nieuwe productie van dat jaar. De afschrijvingsperiode wordt periodiek beoordeeld. Indien van toepassing wordt de afschrijvingslast aangepast aan de kortere afschrijvingsperiode. De afschrijvingsperiode is vastgesteld op 10 jaar.

Als onderdeel van de toereikendheidstoets vindt jaarlijks een beoordeling van bijzondere waardevermindering plaats op de toegerekende acquisitiekosten, waarbij wordt vastgesteld of de toekomstige bijdrage uit de verzekeringsproducten voldoende is om de toegerekende kosten te kunnen dekken.

2.18.2 Beheerskosten

Beheerskosten zijn kosten niet zijnde acquisitiekosten, personeelskosten en afschrijvingen.

2.18.3 Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden verwerkt in de resultatenrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers en de belastingautoriteiten.

2.18.4 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de bijzondere baten en lasten.

2.19 Andere baten en lasten

Onder de andere baten en lasten zijn de opbrengsten en kosten verantwoord die voortvloeien uit andere dan verzekerings- en beleggingsactiviteiten of een incidenteel karakter hebben.

2.20 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de resultatenrekening, rekening houdend met fiscaal compensabele verliezen (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

3. Risicoparagraaf

3.1 Solvabiliteitspositie

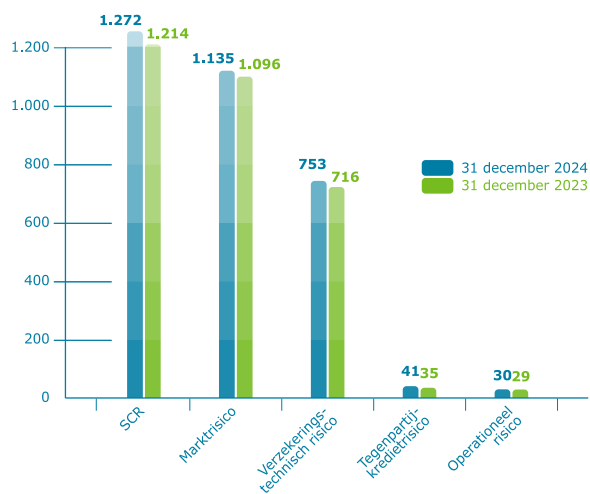
De solvabiliteitspositie van DELA Natura wordt op basis van het standaardmodel onder Solvency II bepaald.

De Solvency II-ratio is in 2024 enigszins gedaald als gevolg van ontwikkelingen in rente, inflatie en verwachte kosten. Uit stresstesten bleek dat de solvabiliteitspositie robuust is, maar dat DELA Natura gevoelig is voor scenario's met een lage rente en een lage inflatie.

3.1.1 Ontwikkeling solvabiliteitskapitaalvereiste

De samenstelling van het kapitaalvereiste is in de onderstaande grafiek weergegeven.

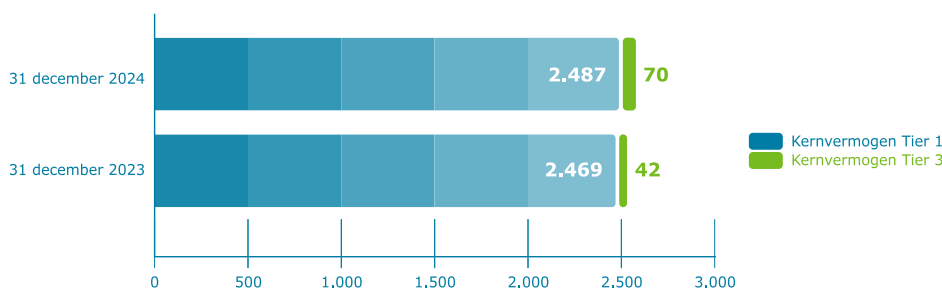
Samenstelling SCR



Duidelijk is dat de verzekeringstechnische risico's en de marktrisico's de grootste risico's zijn. Zowel voor de marktrisico's als voor de verzekeringstechnische risico's geldt dat zowel de bruto posities (zonder rekening te houden met de mitigerende werking van de winstdeling) als de netto posities enigszins zijn toegenomen.

3.1.2 Ontwikkeling kernvermogen

Het kernvermogen is in 2024 nauwelijks veranderd. De samenstelling van het kernvermogen is in de onderstaande grafiek weergegeven (bedragen in € miljoen).



'Kernvermogen tier 2' en 'niet in aanmerking komend' zijn nihil

Het kernvermogen is net als vorig jaar vrijwel geheel tier 1 kernvermogen. Alle bestanddelen van tier 1 staan volledig ter vrije beschikking van DELA. Het tier 3 vermogen betreft een netto positie van een actieve uitgestelde belastingpositie op de Belgische fiscus.

3.2 Risicoprofiel

DELA Natura staat bloot aan een groot palet aan risico's. In hoofdstuk Onze governance van het verslag directie zijn de belangrijkste risicogebieden weergegeven in het risicoprofiel. Tevens zijn in dit hoofdstuk de ontwikkelingen in 2024 ten aanzien van de belangrijkste risico's opgenomen.

De verschillende risico's worden in de onderstaande paragrafen nader toegelicht. Om de leesbaarheid te vergroten worden niet alle risico's in detailniveau besproken en zijn enkele risico's samengevoegd.

Duurzaamheidsrisico's zijn onderdeel van de risicocategorieën die in de volgende paragrafen aan de orde komen. Voor een uitgebreide toelichting op duurzaamheidsrisico's wordt verwezen naar het hoofdstuk duurzaamheid in het verslag groepsdirectie van DELA Groep.

3.2.1 Financiële risico's

Tot de financiële risico's behoren marktrisico's, verzekeringstechnische risico's, kredietrisico en liquiditeitsrisico.

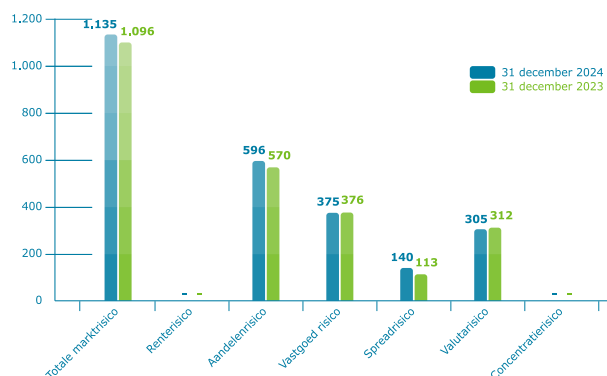
3.2.1.1 Marktrisico's

Het marktrisico is het risico op mogelijke verliezen door ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten. De waarde van de beleggingen en de waarde van de verplichtingen hangen af van de ontwikkelingen op de financiële markten, de samenstelling van de beleggingsportefeuille en de kenmerken van de verzekeringsverplichtingen.

DELA Natura heeft het marktrisico in belangrijke mate gemitigeerd door haar winstdelingsregeling en premie maatregel, maar ook door derivaten waarmee een deel van het valutarisico gemitigeerd wordt. DELA Natura hanteert met betrekking tot haar beleggingsbeleid tevens het 'prudent person'-principe en periodiek worden volledige en/of partiële ALM-studies uitgevoerd om te toetsen of het beleggingsbeleid nog passend is.

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het marktrisico, gekwantificeerd op basis van het standaardmodel gepresenteerd (bedragen in € miljoen).

Ontwikkeling marktrisico



De financiële markten herstelden in 2024 verder van de koersdaling in 2022. De rente is in de loop van het jaar ten opzichte van 2023 enigszins gedaald. Ook de inflatie is afgenomen.

De kapitaalvereisten voor de diverse marktrisico's wijzigden beperkt in 2024. Per saldo nam het kapitaalvereiste voor het geheel aan marktrisico's enigszins toe.

Onder het duurzaamheidsrisico valt onder andere het risico van klimaatveranderingen. DELA Natura wordt hier zowel direct mee geconfronteerd als indirect via haar beleggingen. In 2024 is de impact van klimaatrisico's wederom nader geanalyseerd, ditmaal in de uitgevoerde ALM-studie. De risico's die klimaatverandering met zich meebrengt, hebben beperkte invloed op de dekingsgraad, premiestijging en solvabiliteit. Bij de inprijzing van klimaatgerelateerde risico's zien we dat de premiestijging hoger is dan in het basisscenario. De solvabiliteit blijft in de verschillende klimaatscenario's overeind.

3.2.1.2 Verzekeringstechnische risico's

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat de omvang en het tijdstip van uitkeringen niet overeenstemmen met de verwachtingen zoals opgenomen in de premiestelling. DELA Natura mitigeert het verzekeringstechnisch risico o.a. door winstdelingsregeling en de premieaantregel maar ook door herverzekering, (medische) acceptatie en het continu aandacht hebben voor de kosten ontwikkeling.

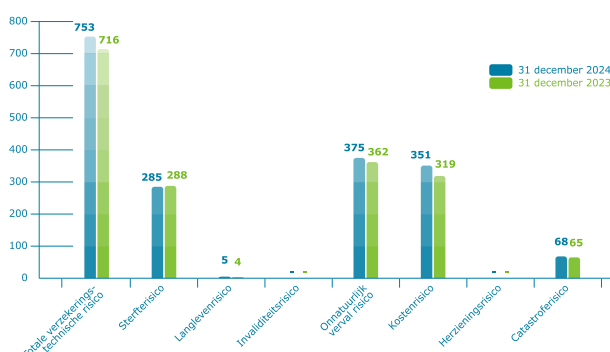
DELA Natura staat alleen bloot aan het levensverzekeringsrisico aangezien het alleen levensverzekeringen voert. De portefeuille van DELA Natura bestaat voor een belangrijk deel uit uitvaartverzekeringen. Hierbij worden aparte tarieven voor Nederland, België en Duitsland gebruikt. Deze tarieven zijn gebaseerd op de specifieke kenmerken en uitgangspunten (rekenrente, kosten, overlevingstafels) die in het betreffende land passend zijn. Jaarlijks wordt onderzocht of deze uitgangspunten passen bij de ontwikkeling van betreffende portefeuilles. De portefeuille is groot in aantal en omvang. Hierdoor is de kans op schommelingen in de resultaten beperkt.

Daarnaast voert DELA Natura in Nederland en Duitsland een tijdelijke overlijdensrisicoverzekering. De verzekerde kapitalen zijn hierbij aanzienlijk hoger dan bij de uitvaartverzekeringen. Voor deze portefeuille wordt gebruik gemaakt van herverzekering om de volatiliteit van de resultaten te beperken.

Tot slot voert DELA Natura in Nederland een spaarproduct. Het overlijdensrisico in deze portefeuille is beperkt tot 10 procent van de opgebouwde waarde.

In de grafiek hieronder is de opbouw van het verzekeringstechnisch risico grafisch weergegeven (bedragen in € miljoen).

Opbouw verzekeringstechnische risico



Ook voor de verzekeringstechnische risico's geldt dat deze beperkt wijzigden in 2024. Relatief nam het kostenrisico het meeste toe vooral als gevolg van kosteninflatie. Per saldo nam het kapitaalvereiste voor het geheel aan verzekeringstechnische risico's enigszins toe.

Het standaardmodel bevat geen uitvaartkosteninflatierisico. Hoewel dit inflatierisico het risico van de polishouders is, is dit risico toch van belang aangezien een stijging van de uitvaartkosten direct leidt tot een premiestijging. DELA Natura streeft naar een goede dienstverlening aan leden tegen een zo laag mogelijke premie. In de ORSA wordt hier dan ook specifiek aandacht aan besteed. DELA Natura heeft in enige mate invloed op de ontwikkeling van de uitvaartkosteninflatie en volgt de ontwikkeling van de uitvaartkosteninflatie nauwgezet gedurende het jaar.

3.2.1.3 Kredietrisico

Kredietrisico (ook wel: tegenpartijkredietrisico) is het risico dat verliezen optreden door een onverwacht in gebreke blijven of een onverwachte verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en debiteuren van een verzekeraar. Dit betreft met name vorderingen inzake hypotheek, herverzekeraars, derivaten en overige vorderingen op debiteuren. De omvang van het kredietrisico is in 2024 gestegen. Kredietrisico is geen materieel risico voor DELA Natura.

3.2.1.4 Liquiditeitsrisico

Dit is het risico dat DELA Natura op enig moment niet aan haar financiële verplichtingen jegens polishouders of andere crediteuren kan voldoen, omdat activa niet snel genoeg verhandeld kunnen worden. Het liquiditeitsrisico wordt binnen Solvency II niet in een kapitaalstelsel (SCR) uitgedrukt. DELA Natura dient voldoende liquiditeiten ter beschikking te hebben om claims uit te kunnen betalen die voortvloeien uit de gesloten verzekeringsovereenkomsten, maar ook om de overige jaarlijkse lasten te kunnen betalen. DELA Natura maakt gebruik van de kredietfaciliteiten bij de custodian van de aandelen en obligaties. DELA Natura heeft gedurende 2024 voldaan aan haar financiële verplichtingen jegens polishouders en andere crediteuren.

3.2.2 Operationele risico's

Naast de financiële risico's kent DELA Natura ook operationele risico's. Dit zijn risico's die voortkomen uit invloeden van buitenaf, uit het falen van mensen, processen en systemen. Onderstaand wordt nader ingegaan op de belangrijkste operationele risicogebieden. Operationele risico's doen zich voor op alle niveaus binnen de organisatie. De beheersmaatregelen zijn derhalve ook vastgelegd in verschillende specifieke beleidsdocumenten, protocollen en procesbeschrijvingen. Dit risicodomein is binnen DELA Natura opgebouwd uit de volgende subrisico's:

3.2.2.1 Interne en externe fraude

DELA Natura maakt onderscheid tussen interne en externe frauderisico's. Interne fraude is fraude gepleegd door een medewerker van DELA Natura waarbij de medewerker ongeoorloofde activiteiten onderneemt om zichzelf te verrijken en DELA Natura benadeeld wordt. Hieronder vallen malversaties, onterechte onkostendeclaratie, moedwillig onjuiste urenverklaringen etc. Externe fraude is gepleegd door iemand van buiten DELA Natura (externe partijen, leveranciers, klanten etc.) waarbij ongeoorloofde activiteiten worden ondernomen waarmee DELA Natura mee wordt geconfronteerd. DELA Natura accepteert geen enkele vorm van interne en externe fraude in haar risicobereidheid. Door de aanwezigheid van diverse beheersmaatregelen, zoals onder meer functiescheidingen en het vier-ogen principe, welke vastgelegd zijn in beleidsdocumenten (bijv. fraudebeleid) en procesbeschrijvingen worden de interne frauderisico's op laag ingeschat en de externe frauderisico's op midden ingeschat.

In 2024 zijn er ten aanzien van dit subrisico twee gevallen van externe fraude vastgesteld. Hoewel geen van deze incidenten een significante impact had op de bedrijfsvoering zijn deze incidenten geëvalueerd en waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen, zoals bijvoorbeeld het aanscherpen van werkinstructies en/of protocollen.

3.2.2.2 Werkomstandigheden en veiligheid

De risico's die hieronder vallen, hebben betrekking op verliezen als gevolg van handelingen die niet in overeenstemming zijn met wetgeving op het gebied van werkomstandigheden, gezondheid of veiligheid of als gevolg van gebeurtenissen in verband met ongelijkheid of discriminatie. DELA Natura accepteert geen verhoogde risico's t.a.v. de gezondheid en veiligheid van haar medewerkers in haar risicobereidheid. Door de aanwezigheid van diverse beheersmaatregelen die vastgelegd zijn in beleidsdocumenten (bijv. ARBO-beleid) en protocollen worden deze risico's voor DELA Natura laag ingeschat. In 2024 hebben er ten aanzien van dit subrisico een of meerdere incidenten plaatsgevonden. Hoewel geen van deze incidenten een significante impact had op de bedrijfsvoering zijn deze incidenten geëvalueerd en waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen, zoals bijvoorbeeld het aanscherpen van werkinstructies en/of protocollen.

3.2.2.3 Fysieke activa

Dit betreffen de risico's op verlies van of schade aan het hoofdkantoor, de uitvaartcentra en crematoria als gevolg van natuurrampen of andere gebeurtenissen. DELA Natura accepteert geen risico's met betrekking tot de beschikbaarheid van haar uitvaartfaciliteiten. Door de aanwezigheid van diverse beheersmaatregelen die vastgelegd zijn in beleidsdocumenten en procedures worden deze risico's op midden ingeschat.

In 2024 hebben er ten aanzien van dit subrisico een of meerdere incidenten plaatsgevonden. Hoewel geen van deze incidenten een significante impact had op de bedrijfsvoering zijn deze incidenten geëvalueerd en waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen, zoals bijvoorbeeld het aanscherpen van werkinstructies en/of protocollen.

3.2.2.4 Systeemfalen en procesmanagement

Dit betreffen risico's op verstoringen van bedrijfsactiviteiten als gevolg van systeemfalen. Hiertoe behoren ook de thema's cyberrisico's en informatiebeveiliging. Daarnaast zijn dit de risico's waarbij sprake is van verliezen als gevolg van falende transactieverwerking of procesbeheer of als gevolg van relaties met leveranciers. DELA Natura heeft in haar risicobereidheid een aantal statements geformuleerd:

- DELA Natura accepteert geen risico's met betrekking tot verstoringen van IT / telecomsystemen, die leiden tot substantiële verstoring van de bedrijfskritische operationele processen;
- DELA Natura accepteert geen risico's die de reputatie van DELA wezenlijk in gevaar brengen;
- DELA Natura accepteert geen risico's met betrekking tot beheerste bedrijfsvoering.

Door de aanwezigheid van diverse beheersmaatregelen die vastgelegd zijn in beleidsdocumenten (bijvoorbeeld informatiebeveiligingsbeleid en procesmanagementbeleid), procesbeschrijvingen en protocollen worden de risico's op het vlak van procesmanagement en systeemfalen gedeeltelijk gemitigeerd en voor DELA op midden ingeschat. In 2024 hebben er ten aanzien van dit subrisico een of meerdere incidenten plaatsgevonden. Hoewel geen van deze incidenten een significante impact had op de bedrijfsvoering zijn deze incidenten geëvalueerd en waar nodig zijn aanvullende maatregelen getroffen, zoals bijvoorbeeld het aanscherpen van werkinstructies en/of protocollen.

3.2.3 Integriteitsrisico's

Integriteitsrisico's gaan gepaard met het gevaar voor aantasting van de reputatie of bestaande of toekomstige bedreiging van vermogen of resultaat als gevolg van ontoereikende naleving van hetgeen bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is voorgeschreven. Binnen DELA Natura wordt dit risico in de basis gemonitord vanuit de compliancefunctie op basis van de thema's in de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA). Het resterende risico wordt derhalve als beperkt ervaren en hiervoor hoeft geen aanvullend kapitaal aangehouden te worden.

De thema's in SIRA zijn:

- Organisatie- en medewerkers integriteit: onder organisatie-integriteit vallen thema's als governance en uitbesteding. Medewerkersintegriteit heeft betrekking op de integriteit van de directie, het intern toezichthoudende orgaan en de interne en externe medewerkers. Onderwerpen die hiermee samenhangen zijn bijvoorbeeld pre-employmentscreeningen, vakbekwaamheid en belangenverstrengeling.

- Klant-ketenintegriteit: dit betreft zowel de integriteit van de klanten als het integere gedrag van de organisatie richting deze klanten. Daarnaast betreft het de integriteit van de keten waarin de onderneming opereert. Thema's die hieronder vallen zijn bijvoorbeeld zorgplicht en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.
- Marktintegriteit: dit betreft de integriteit van de (financiële) markt(en). Mededinging en marktmisbruik maken hiervan onderdeel uit.
- Integriteit verwerking persoonsgegevens: dit betreft de integriteit van de data die binnen DELA Natura gebruikt worden (denk aan bewerking en beveiliging van persoonsgegevens).

3.2.4 Strategische risico's

Dit zijn onzekerheden die een belemmering kunnen vormen voor de implementatie van de langetermijnstrategie. Deze risico's kunnen de buitenlandse expansie of het handhaven van het bedrijfsmodel waarin het kunnen geven van winstdeling essentieel is, belemmeren. Deze risico's worden vooral ondervangen door een gedegen strategieproces. Dit proces wordt begeleid door externe consultants, waarop de rvc toezicht houdt. Bij de implementatie worden business cases gehanteerd om de benodigde investeringen te toetsen en beheersbaar te houden. Daarnaast wordt in de jaarlijkse ORSA geanalyseerd welke risico's een potentiële bedreiging vormen voor de continuïteit van DELA Natura. Uit stresstesten bleek dat de solvabiliteitspositie robuust is, maar dat DELA Natura gevoelig is voor scenario's met een lage rente en een lage inflatie. Indien nodig worden voorbereidende maatregelen getroffen of andere keuzes gemaakt. De belangrijkste randvoorwaarden en maatregelen zijn uitgewerkt in het kapitaalbeleid dat jaarlijks geëvalueerd wordt. Het risico wordt derhalve als beperkt ervaren en hiervoor hoeft geen aanvullend kapitaal aangehouden te worden.

De externe ontwikkelingen die impact kunnen hebben op de strategie worden continu gemonitord en meegenomen in het lopende strategieproces.

3.2.5 Reputatierisico

Het reputatierisico is het risico op schade door reputatieverlies. Reputatieverlies kan optreden als gevolg van incidenten, gerelateerd aan de risicocategorieën die in het risicoprofiel zijn beschreven. Het reputatierisico wordt beheerst door het actief invulling geven aan reputatiemanagement, met als belangrijke pijler het incidentenmanagement. Hierbij worden mogelijke reputatierisico's en de bijbehorende uitstralingseffecten tijdig geïdentificeerd en eventuele managementacties tijdig in gang gezet. Ook zijn de ondernemingscultuur en gewenste toon aan de top belangrijke pijlers om dit risico te mitigeren, ondersteund door opleidingsprogramma's, de administratieve organisatie en interne beheersing. Het risico wordt daarom als beperkt ervaren en hiervoor hoeft geen aanvullend kapitaal aangehouden te worden.

4. Toelichting op de balans

4.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	65.565	47.726
Investeringen	19.253	23.101
Afschrijvingen	-9.049	-5.262
Boekwaarde per 31 december	75.769	65.565

Immateriële vaste activa, cumulatief

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Verkrijgingsprijzen	149.865	130.612
Cumulatieve waardemutaties en afschrijvingen	-74.096	-65.047
Boekwaarde per 31 december	75.769	65.565

Immateriële vaste activa, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Overgenomen verzekeringportefeuilles	Softwaresystemen	Overig	Totaal
Boekwaarde per 1 januari	9.001	55.645	919	65.565
Investeringen	-	19.253	-	19.253
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-610	-8.133	-306	-9.049
Boekwaarde per 31 december	8.391	66.765	613	75.769

4.2 Beleggingen

4.2.1 Terreinen en gebouwen

Overige terreinen en gebouwen, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Boekwaarde per 1 januari	-	24.791
Investeringen	-	-
Desinvesteringen	-	-24.791
Herwaardering	-	-
Boekwaarde per 31 december	-	-

Het hoofdkantoor van DELA Groep is in 2023 verkocht door DELA Natura aan haar dochteronderneming DELA Crematoria Groep B.V.

4.2.2. Deelnemingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Deelnemingen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Aandeel in geplaatst kapitaal	31-12-2024	31-12-2023
DELA Vastgoed B.V., Eindhoven	100%	74.320	172.092
DELA Crematoria Groep B.V., Eindhoven	100%	338.264	179.955
DELA US Investments B.V., Eindhoven	100%	673.143	638.565
DELA Hypotheken B.V., Capelle a/d IJssel	100%	155.901	279.938
DELA Investment Belgium N.V., Antwerpen	100%	-	49.678
DELA Vastgoed België N.V., Luik	100%	58.274	57.417
Dela Enterprises N.V., Antwerpen	100%	1.720	1.720
Boekwaarde per 31 december		1.301.622	1.379.365

In 2024 is DELA Investment Belgium N.V. geliquideerd.

De deelnemingen DELA Vastgoed B.V. en DELA Crematoria Groep B.V. hebben onroerende zaken op de balans. In de waardebepaling van onroerende zaken zijn schattingen opgenomen. Daarom bestaat er een mate van onzekerheid in de waardering en dient er bij de waardering altijd met een bandbreedte rekening gehouden te worden. De nauwkeurigheid van een taxatie van een courant object wordt geacht te liggen binnen een bandbreedte van 10 procent (+/-) van de waarde.

Deelnemingen, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	1.379.365	1.367.179
Resultaat deelneming	41.935	-49.814
Investeringsen	155.000	62.000
Dividend	-225.000	-
Desinvesteringen	-49.678	-
Boekwaarde per 31 december	1.301.622	1.379.365

Leningen aan en vorderingen op groepsmaatschappijen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Rekeningcourant groepsmaatschappijen		
- DELA Holding N.V.	83.770	114.919
- DELA Crematoria Groep B.V.	5.867	48.171
- DELA Investment Belgium N.V.	-	1.634
- DELA Vastgoed België N.V.	8.558	7.029
	98.195	171.753
Leningen aan groepsmaatschappijen		
- DELA Holding N.V.	-	1.000
- DELA Crematoria Groep B.V.	-	106.600
	-	107.600
Totaal	98.195	279.353

Over het gemiddeld saldo van deze rekening-courantverhoudingen wordt 4,95 procent rente berekend. Omtrent aflossing en zekerheden is niets geregeld.

4.2.3 Overige financiële beleggingen**Overige financiële beleggingen, verloop**

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Eindstand 2023	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Overige mutaties	Eindstand 2024
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	1.916.560	1.299.619	-1.379.149	319.380	2.156.410
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	2.357.683	1.165.528	-903.218	79.092	2.699.085
Derivaten	14.093	-	-	-14.093	-
Vorderingen uit hypothecaire leningen	966	-	-14	-1	951
Vorderingen uit andere leningen	159.923	233.604	-145.881	4.385	252.031
Vastgoedfondsen	1.239.888	163.005	-21.290	-9.665	1.371.938
Infrastructuurfondsen	980.188	22.418	-	31.529	1.034.135
Land- en bosbouwfondsen	250.547	92.087	-26.575	18.261	334.320
Hypotheekfondsen	389.016	8.500	-	13.869	411.385
Beleggingen in liquide middelen	60.578	-	-	-2.884	57.694
Andere financiële beleggingen	24.617	64.341	-	-4.347	84.611
Totaal	7.394.059	3.049.102	-2.476.127	435.526	8.402.560

Overige financiële beleggingen, overige waarderingen

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Balans- waarde	Kostprijs	Markt- waarde
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	2.156.410	1.959.107	2.156.410
Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	2.699.085	2.715.968	2.699.085
Derivaten	-	-	-
Vorderingen uit hypothecaire leningen	951	951	951
Vorderingen uit andere leningen	252.031	248.350	252.031
Vastgoedfondsen	1.371.938	1.387.099	1.371.938
Infrastructuurfondsen	1.034.135	899.469	1.034.135
Land- en bosbouwfondsen	334.320	313.523	334.320
Hypotheekfondsen	411.385	445.453	411.385
Beleggingen in liquide middelen	57.694	57.694	57.694
Andere financiële beleggingen	84.611	78.648	84.611
Totaal	8.402.560	8.106.262	8.402.560

In februari 2024 heeft een herstructurering plaatsgevonden binnen de beleggingen van DELA Natura, waarbij administratief alle aandelen, obligaties en leningen zijn verkocht en opnieuw aangekocht. Een gevolg daarvan is dat de oorspronkelijke kostprijzen niet meer beschikbaar zijn in de systemen. De hierboven opgenomen kostprijzen zijn gebaseerd op de marktwaarde van de aandelen, obligaties en leningen op het moment van de herstructurering. Het betreffen liquide beleggingen en daardoor op elk moment verhandelbaar tegen marktprijzen. Aangezien de waardering op basis van marktwaarde plaatsvindt, is de toegevoegde waarde van het toelichten van historische kostprijzen beperkt.

Niet-afgedekte valutaposities

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Amerikaanse dollar	1.185.222	1.003.116
Hong Kong dollar	183.138	159.946
Britse pond	147.534	137.804
Zuid-Koreaanse won	139.305	157.489
Japanse yen	123.318	125.525
Singaporese dollar	105.457	108.272
Australische dollar	99.287	110.613
Indiase roepie	91.836	72.206
Mexicaanse peso	84.193	87.274
Nieuwe Taiwanese dollar	80.236	88.848
Overig	545.033	594.539
Totaal	2.784.559	2.645.632

De niet-afgedekte valutaposities zijn bepaald op basis van het doorkijkprincipe aangezien dit het daadwerkelijke valutarisico weergeeft. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast, het valutarisico is van 2023 is hierdoor € 585 miljoen hoger dan in de jaarrekening van 2023 weergegeven. De stijging komt voornamelijk doordat de valutaposities van dochteronderneming DELA US Investments B.V. op basis van het doorkijkprincipe nu zijn meegenomen.

Aandelen en obligaties

Alle aandelen en obligaties zijn beursgenoteerd.

De modified duration is een maat voor de rentegevoeligheid. De modified duration van de obligaties en andere leningen bedraagt gemiddeld 4,7.

Aandelen, geografisch verdeeld

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Noord-Amerika	36,9%	36,0%
Azië-Pacific	33,7%	32,8%
Europa	25,3%	25,5%
Midden-Oosten	2,4%	2,4%
Latijns-Amerika	1,8%	3,3%
Totaal	100,0%	100,0%

Aandelen, verdeling naar sector

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Informatie Technologie	21,4%	20,3%
Financiële instellingen	21,2%	18,9%
Luxe consumentengoederen	12,3%	11,7%
Industrie	12,1%	12,3%
Gezondheidszorg	8,6%	9,1%
Communicatiediensten	7,4%	6,6%
Consumptiegoederen	5,3%	6,6%
Energie	3,9%	5,4%
Grondstoffen	3,6%	4,7%
Vastgoed	2,4%	2,6%
Nutsbedrijven	1,8%	1,8%
Totaal	100,0%	100,0%

Vastrentende waardepapieren, verdeling naar rating

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
AAA	26,6%	31,2%
AA	12,9%	14,3%
A	6,6%	6,4%
BBB	17,9%	15,9%
< BBB	29,4%	20,3%
Overige	6,5%	11,9%
Totaal	100,0%	100,0%

Derivaten

De waardering van de derivaten (valutatermijn contracten) vindt plaats op basis van de 'mark-to-model' benadering. De gemiddelde resterende looptijd van deze contracten bedraagt 10 weken. Per 31 december 2024 waren ook derivaten (valutatermijn contracten) aanwezig, maar was de waarde negatief waardoor deze aan de passivazijde onder de overlopende passiva zijn geclassificeerd.

Vastgoedfondsen

De vastgoedfondsen zijn niet-beursgenoteerd. De waardering van de vastgoedfondsen betreft de reële waarde, waarbij de DCF-methode is gehanteerd. Deze waardering wordt van de fondsmanagers overgenomen en betreft de waarderingmethode die ook gebruikt wordt bij het verhandelen van eigendomsstukken. De waardering voldoet aan algemene aanvaardbare waarderingmethoden. Deze waardering wordt uitgevoerd door een externe taxateur/waardeerder. Van de meeste fondsen ontvangen wij een ISAE3402 Type II rapport of equivalent daarvan.

Van alle vastgoedfondsen wordt een controleverklaring, indien nog niet beschikbaar een statusupdate van de audit, van de externe accountant bij de waardering of jaarrekening ontvangen voordat de jaarrekening van DELA Natura is vastgesteld. Hiermee bestaat er voldoende zekerheid over de betrouwbaarheid van de door fondsmanagers verantwoorde waarderingen, er blijft echter in beperkte mate sprake van schattingsonzekerheden die van nature aanwezig zijn bij de door het fonds gehouden investeringen.

Infrastructuurfondsen en land- en bosbouwfondsen

De infrastructuurfondsen en land- en bosbouwfondsen zijn niet-beursgenoteerd. De waardering van de fondsen betreft de reële waarde en wordt van de fondsmanagers overgenomen. Bij waardering van de fondsen is de DCFmethode gehanteerd. Bij de waardering van de fondsen worden de lokale boekhoudstandaarden gehanteerd. Vastgesteld is dat deze standaarden slechts marginaal van elkaar afwijken. De waardering wordt uitgevoerd door een externe taxateur/waardeerder. We ontvangen van de meeste fondsen een ISAE3402 Type II rapport of equivalent daarvan. De controleverklaring van de externe accountant bij de waardering of jaarrekening van de fondsen, indien nog niet beschikbaar een statusupdate van de audit, wordt voor een aantal fondsen pas ontvangen nadat de jaarrekening van DELA Natura is vastgesteld. Analyse heeft uitgewezen dat er voldoende zekerheid bestaat over de betrouwbaarheid van de door fondsmanagers verantwoorde waarderingen, er blijft echter in beperkte mate sprake van schattingsonzekerheden die van nature aanwezig zijn bij de door het fonds gehouden investeringen.

Hypotheekfondsen

Het hypotheekfonds is niet-beursgenoteerd en bestaat uit investeringen in niet-NHG hypotheekleningen. De waardering van het hypotheekfonds betreft de reële waarde en wordt van de fondsmanagers overgenomen. Bij de waardering van het hypotheekfonds is de DCF-methode gehanteerd. Het fonds past lokale boekhoudstandaarden toe die door DELA geëvalueerd worden op toepasbaarheid binnen de eigen waarderingsgrondslagen. De waardering wordt intern uitgevoerd en getoetst door de externe accountant van het fonds. We ontvangen een ISAE3402 Type II rapport daarvan. De controleverklaring van de externe accountant bij de jaarrekening van het fonds wordt ontvangen voordat de jaarrekening van DELA Natura is vastgesteld. Analyse heeft uitgewezen dat er voldoende zekerheid bestaat over de betrouwbaarheid van de verantwoorde waarderingen, er blijft echter in beperkte mate sprake van schattingsonzekerheden die van nature aanwezig zijn bij door het fonds gehouden investeringen.

Per balansdatum bedraagt de loan-to-value 64,6 procent (2023: 70,1 procent).

Andere financiële beleggingen

De onder de Andere financiële beleggingen opgenomen bedragen hebben betrekking op belangen in niet-beursgenoteerde participatiemaatschappijen en een leningenfonds. De waarde van het leningenfonds bedraagt ultimo 2024 € 73,3 miljoen (2023: 13,2 miljoen).

De marktwaarde van participatiemaatschappijen is gebaseerd op de DCF-methode.

Het leningenfonds is niet-beursgenoteerd en bestaat uit investeringen in bedrijfsleningen. De waardering van het leningenfonds betreft de reële waarde en wordt van de fondsmanagers overgenomen. Bij de reële waardering van het leningenfonds zijn de standaarden gehanteerd die aansluiten bij IFRS en US GAAP. DELA heeft vastgesteld dat deze standaarden slechts marginaal afwijken van de DELA-grondslagen. De waardering wordt uitgevoerd door een externe waardeerder. We ontvangen van het fonds een ISAE3402 Type II rapport. Voordat de jaarrekening van DELA Natura is vastgesteld ontvangt DELA in ieder geval een controleverklaring van de accountant waarmee er voldoende zekerheid bestaat over de betrouwbaarheid van de verantwoorde waarderingen, er blijft echter in beperkte mate sprake van schattingsonzekerheden die van nature aanwezig zijn bij door het fonds gehouden investeringen.

Beleggingen in liquide middelen

Beleggingen in liquide middelen hebben betrekking op vorderingen en schulden die direct verband houden met de beleggingsportefeuilles met een afgegeven mandaat aan de vermogensbeheerder.

Securities lending

DELA Natura leent aandelen en obligaties uit. Om het risico voor DELA Natura te beperken, dienen de leners hiervoor onderpand (collateral) te storten. Hierbij is cash-collateral niet toegestaan en aan de lenende partijen worden strenge eisen gesteld. Om het risico verder te beperken worden de volgende aanvullende restricties opgelegd:

- alleen tegenpartijen met een rating van minimaal A- volgens S&P;
- onderpand alleen staatsobligaties van OECD-landen met een rating van minimaal AA- volgens S&P;
- de marktwaarde van het onderpand dient minimaal 102 procent te bedragen van de marktwaarde van de uitgeleende effecten;
- aandelen op onze engagementlijst worden niet uitgeleend. Engagement is het proces waarbij actief gebruik gemaakt wordt van rechten als aandeelhouder.

De marktwaarde van de uitgeleende stukken per 31-12-2024 bedraagt € 182,3 miljoen (2023: € 408,4 miljoen). De waarde van het onderpand bedraagt € 188,4 miljoen (2023: € 421,8 miljoen).

4.3 Vorderingen

4.3.1 Vorderingen uit directe verzekeringen

Door de omvang en spreiding van de bedrijfsactiviteiten van DELA Natura is het kredietrisico uit hoofde van vorderingen uit directe verzekeringen slechts in beperkte mate geconcentreerd. Naast de gebruikelijke voorziening voor dubieuze vorderingen op tussenpersonen is derhalve geen aanvullende voorziening voor kredietrisico gevormd.

4.3.2 Overige vorderingen

Overige vorderingen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Latente belastingvorderingen	126.109	133.318
Vennootschapsbelasting	35.941	1.584
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12.006	4.886
Debiteuren	3.897	163
Overige vorderingen	18.826	18.067
Totaal	196.779	158.018

De overige vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar met uitzondering van de latente belastingvorderingen.

Op de latente belastingposities wordt (waar mogelijk) saldering toegepast. In de tabel hieronder is een specificatie gegeven van de verschillende latente posities die gezamenlijk gepresenteerd zijn op de actiefzijde van de balans, waarbij als gevolg van saldering ook negatieve bedragen in zijn opgenomen. Dit betreft per saldo een latente belastingvordering op de Nederlandse fiscus.

Latente belastingvorderingen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Inzake andere fiscale waardering van:		
- technische voorziening	90.588	100.023
- verliesverrekening	66.352	86.218
- eerste kosten	45.703	37.199
- effecten	-30.309	-31.723
- onroerende zaken	-48.848	-61.263
- overig	2.623	2.864
Totaal	126.109	133.318

De latente belastingvorderingen hebben overwegend een langlopend karakter. Bij de waardering van de verlieslatentie wordt de realiseerbaarheid van de post getoetst middels projecties van toekomstige fiscale winsten. In deze toekomstprojecties zitten schattingsrisico's. Deze risico's zitten voornamelijk binnen de schattingen van toekomstige beleggingsresultaten en toekomstige winstdelingen. De verlieslatentie is gedaald door correcties in de belastingaangiften van voorgaande jaren.

4.4 Materiële vaste activa**Materiële vaste activa, verloop**

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	473	461
Investerings	102	137
Desinvesterings	-	-31
Afschrijvingen	-226	-94
Boekwaarde per 31 december	349	473

De materiële vaste activa betreffen inventaris en computers.

4.5 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan hoofdzakelijk uit banktegoeden en staan ter vrije beschikking.

4.6 Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit lopende rente en huur en vooruitbetaalde bedragen.

4.7 Eigen vermogen

Eigen vermogen, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	914.893	921.610
Resultaat na belastingen	178.609	-6.718
Uitgekeerd dividend	-	-
Overige mutaties	1.663	-
Boekwaarde per 31 december	1.095.164	914.893

De overige mutatie betreft de fusie met zusteronderneming DELA Depositary & Asset Management B.V. als verdwijnende vennootschap en DELA Natura als verkrijgende vennootschap.

Voorgesteld wordt het resultaat na belastingen van € 178.609.000 toe te voegen aan de overige reserves. Vooruitlopend op de vaststelling door de algemene vergadering is deze resultaatbestemming reeds in de jaarrekening verwerkt.

4.7.1 Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk (145.210 stuks) en geplaatst kapitaal (29.498 stuks) van de onderneming bedroeg per 31 december 2024 respectievelijk € 14.521.000 en € 2.950.000.

4.7.2 Agioreserve

De agioreserve is ontstaan bij de aandelenuitgifte boven de nominale waarde en betreft dus een vrije reserve.

4.7.3 Herwaarderingsreserve

Herwaarderingsreserve, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Stand per 1 januari	376.082	412.184
Van (naar) overige reserves inzake waardemutatie beleggingen zonder frequente marktnotering	118.569	-15.067
Van (naar) overige reserves inzake verkoop beleggingen zonder frequente marktnotering	-14.244	-21.035
Stand per 31 december	480.407	376.082

4.7.4 Wettelijke en statutaire reserves

Wettelijke en statutaire reserves, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Stand per 1 januari	28.766	27.693
Investering intern ontwikkelde softwaresystemen	-	2.054
Afschrijvingen intern ontwikkelde softwaresystemen	-	-981
Overige mutaties	-4.940	-
Stand per 31 december	23.826	28.766

Ter hoogte van de geactiveerde kosten van intern ontwikkelde softwaresystemen is een wettelijke reserve gevormd. Deze bedraagt per eind 2024 € 9,8 miljoen. De rest van de wettelijke reserves komen voort uit dochtermaatschappijen van DELA Natura.

4.7.5 Overige reserves

Overige reserves, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Stand per 1 januari	432.205	403.894
Uit bestemming resultaat boekjaar	178.609	-6.718
Uitgekeerd dividend	-	-
Van (naar) herwaarderingsreserve inzake waardemutatie beleggingen zonder frequente marktnotering	-104.326	36.102
Van (naar) wettelijke reserve inzake geactiveerde kosten intern ontwikkelde software	4.940	-1.073
Overige mutaties	1.663	-
Stand per 31 december	513.092	432.205

4.8 Technische voorzieningen

Technische voorzieningen, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	8.021.400	7.531.735
- Uit premie	578.879	561.051
- Interest	204.959	189.851
- Winstdeling	281.247	249.224
- Acquisitie	-	-
- Uitkeringen	-267.699	-294.417
- Deelpremie voor overlijden	-205.458	-187.990
- Onttrekking voor kosten	-18.921	-18.442
- Overige mutaties	-3.798	-280
- Toegerekende acquisitiekosten	-10.415	-9.332
Boekwaarde per 31 december	8.580.194	8.021.400

Nagenoeg de totale technische voorziening is als langlopend te beschouwen. De modified duration van de technische voorziening bedraagt 35,2.

Het aandeel van herverzekeraars in de technische voorzieningen en de uitkeringen waartoe DELA Natura uit hoofde van haar herverzekeringscontracten gerechtigd is, worden in mindering gebracht op de bruto technische voorzieningen.

De voorzieningen voor het levenrisico zijn in beginsel gebaseerd op tariefgrondslagen en dat zijn doorgaans bevolkingssterfetafels, een vaste rekenrente en kostenparameters voor eerste en doorlopende kosten.

Technische voorzieningen, specificatie 2024

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Jaarpremie	Verzekerd kapitaal	Opgebouwd saldo	Voorziening verzekeringsverplichtingen	Aantal verzekerden
Uitvaartverzekering	666.447	32.771.957	-	8.150.962	5.015.698
Spaarverzekering	34.144	455.390	414.003	414.003	48.305
Overlijdensrisicoverzekering	65.274	46.545.305	-	137.990	512.239
Herverzekering	-	-	-	-15.670	
Overrentedeling	-	-	-	19.489	
Toegerekende acquisitiekosten	-	-	-	-126.580	
Totaal	765.865	79.772.652	414.003	8.580.194	5.576.242

Technische voorzieningen, specificatie 2023*Bedragen x € 1.000*

	Jaarpremie	Verzekerd kapitaal	Opgebouwd saldo	Voorziening verzekerings- verplichtingen	Aantal verzekerden
Uitvaartverzekering	633.350	30.849.723	-	7.593.849	4.976.199
Spaarverzekering	36.064	462.710	420.646	420.646	53.157
Overlijdensrisicoverzekering	62.553	47.292.139	-	120.092	509.585
Herverzekering	-	-	-	-14.228	-
Overrentedeling	-	-	-	17.206	-
Toegerekende acquisitiekosten	-	-	-	-116.165	-
Totaal	731.967	78.604.572	420.646	8.021.400	5.538.941

Toegerekende acquisitiekosten, verloop*Bedragen x € 1.000*

	2024	2023
Boekwaarde per 1 januari	116.165	106.833
Toegerekend	27.685	27.265
Afgeschreven	-17.270	-17.933
Boekwaarde per 31 december	126.580	116.165

Op de technische voorziening in mindering gebrachte acquisitiekosten betreft betaalde provisies in België en Duitsland.

4.8.1 Toereikendheidstoets

De toereikendheidstoets betreft een toets van de technische voorziening waarbij wordt aangetoond dat deze toereikend is om met een grote mate van zekerheid aan de verplichtingen jegens polishouders te kunnen voldoen. De toets houdt in dat de balansvoorziening verminderd met hiermee verband houdende toegerekende acquisitiekosten en immateriële activa wordt vergeleken met een voorziening die rekening houdt met actuele inschattingen van alle toekomstige kasstromen en met toekomstige ontwikkelingen. In deze kasstromen zijn de winstdeling en premiemaatregel begrepen. Bij deze actuele schatting zijn onzekerheidsmarges in acht genomen zoals voorgeschreven in Richtlijn 605 van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Indien deze actuele schatting lager uitkomt dan de aanwezige technische voorziening, kan gesteld worden dat de aanwezige balansvoorziening toereikend is om de toekomstige verplichtingen jegens de polishouders te voldoen.

Jaarlijks wordt deze toereikendheidstoets op de totale portefeuille verzekeringsverplichtingen uitgevoerd. Een eventueel tekort wordt onmiddellijk ten laste van de resultatenrekening gebracht door in eerste instantie de toekomstige winstmarges in overgenomen portefeuilles af te boeken, eventueel gevolgd door een afboeking van de toegerekende acquisitiekosten en vervolgens voor zover noodzakelijk een aanvullende voorziening te treffen. Afboekingen op toegerekende acquisitiekosten of toekomstige winstmarges in overgenomen portefeuilles als gevolg van deze toets worden in latere jaren niet meer teruggenomen. In het verleden zijn er geen afboekingen geweest.

Veronderstellingen toereikendheidstoets

Disconteringsvoet	Gebaseerd op door EIOPA gepubliceerde rentetermijnstructuur, waarbij rekening is gehouden met de Ultimate Forward Rate (UFR) per 31 december 2024.
Winstdeling	Er is sprake van volledige winstdeling indien de dekkingsgraad, ofwel de marktwaarde van de beleggingen uitgedrukt in procenten van de marktwaarde van de reeds toegekende verplichtingen, hoger is dan 210%. Indien de dekkingsgraad 120% of lager is, dan is er geen winstdeling. Tussen 120% en 210% is de winstdeling naar evenredigheid.
Premiemaatregel	Indien zowel de 20-jaars swaprente volgens de hierboven omschreven rentetermijnstructuur lager is dan 1% en als de dekkingsgraad lager is dan 120%, wordt er een extra premieverhoging gevraagd. De extra premieverhoging bereikt de maximale waarde bij een rente van - 1%.
Verwachte sterfte	Gebaseerd op de prognosetafel 2024 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap voor Nederland, de prognosetafel 2020 van het Instituut van de Actuarissen in België voor België en de sterftetafel 2008T van de Deutschen Aktuarvereinigung voor Duitsland. De sterftetekansen uit deze bevolkingstafels zijn gecorrigeerd op basis van portefeuillestatistieken
Onnatuurlijk verval	Ervaringskansen per homogene risicogroep op basis van de eigen portefeuille
Kosten	De kosten per dekking zijn voor zowel Nederland als België bepaald op basis van de begroting 2025 en beleggingskosten die passen bij de verwachte beleggingsmix in 2025
Garanties	Reële waarde

Het totaal van de technische voorzieningen laat bij de uitgevoerde toereikendheidstoets per ultimo 2024 op actuele waarde een overwaarde van € 2,1 miljard zien. Dit is enigszins lager dan vorig jaar. De uitkomsten van de toereikendheidstoets zijn op het niveau van DELA Natura (inclusief het Belgische en Duitse bijkantoor) uitgevoerd.

4.9 Voorzieningen

Voorzieningen, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2023	Dotatie	Onttrokken	Overige waardemutaties	Boekwaarde 31-12-2024
Voorziening latente belastingen	16.874	-5.369	-	-	11.505
Voorziening ambtsjubilea	609	38	-	-	647
Totaal	17.483	-5.331	-	-	12.152

De voorzieningen hebben overwegend een langlopend karakter.

Op de latente belastingposities wordt (waar mogelijk) saldering toegepast. In de tabel hieronder is een specificatie gegeven van de verschillende latente posities die gezamenlijk gepresenteerd zijn op de passiefzijde van de balans, waarbij als gevolg van saldering ook negatieve bedragen in zijn opgenomen. Dit betreft de latente belastingpositie met de Belgische fiscus.

Voorziening latente belastingen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Inzake andere fiscale waardering van:		
- verliesverrekening voorgaande jaren	-4.804	-14.104
- eerste kosten België	16.309	15.867
- effecten	-	15.111
Totaal	11.505	16.874

4.10 Depot van herverzekeraars

De schulden aan herverzekeraars maken deel uit van een arrangement en hebben een langlopend karakter. De herverzekeraars zijn verplicht het herverzekerd belang in contanten bij de verzekeraars van DELA Natura te deponeren. Over het depot wordt een rente vergoed van 3% tot 4,5% per jaar.

Depot herverzekeraars, verloop

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Boekwaarde per 1 januari	6.939	18.462
Stortingen	1.006	1.114
Afkoop herverzekeringscontract	-	-12.637
Boekwaarde per 31 december	7.945	6.939

In 2023 is een herverzekeringscontract die betrekking had op een inactieve portefeuille afgekocht. Het bijbehorende depot is daardoor ook teruggestort.

4.11 Schulden

Schulden uit directe verzekering ontstaan wanneer polishouders premie vooruitbetalen.

Bij de aanwezige schulden is geen sprake van (dis)agio waardoor de geamortiseerde kostprijs gelijk is aan de nominale waarde.

Overige schulden, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	5.196	2.649
Vennootschapsbelasting	1.162	10.294
Pillar 2 belasting	1.269	-
Schulden aan groepsmaatschappijen	172.805	252.254
Te betalen BTW	154	207
Te betalen belastingen en sociale premies	3.670	-4.929
Geldleningen	2.500	2.500
Overige	2.161	10.292
Totaal	188.917	273.267

Schulden aan groepsmaatschappijen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Rekeningcourant groepsmaatschappijen		
- DELA Vastgoed B.V.	16.257	94.708
- DELA Hypotheken B.V.	18.419	130.704
- DELA US Investments B.V.	17.213	2.969
- DELA Holding N.V.	10.712	3.926
- DELA Enterprises N.V.	3.172	3.195
- DELA Holding Belgium N.V.	2.605	3.752
	68.378	239.254
Leningen van groepsmaatschappijen		
- DELA Depositofonds B.V.	91.427	-
- DELA Vastgoed België N.V.	13.000	13.000
	104.427	13.000
Totaal	172.805	252.254

De daling van de rekening-courantschulden aan groepsmaatschappijen wordt voornamelijk veroorzaakt door een dividenduitkering van DELA Hypotheken B.V. van € 130 miljoen die met de uitstaande schuld verrekend is.

Er is als gevolg van de herstructurering van de beleggingen een schuld aan DELA Depositofonds B.V. ontstaan. Deze lening is aangegaan om centraal vanuit DELA Natura de beleggen te beheren. Het rentepercentage over deze lening bedraagt EURIBOR met een opslag van 0,85 procent.

De geldleningen hebben een looptijd langer dan 5 jaar.

De rente op de geldlening van € 2,5 miljoen bedraagt 2% per jaar.

4.12 Overlopende passiva

Overlopende passiva, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitontvangen huren	47	49
Nog te betalen overige schulden	7.297	12.068
Te betalen vakantiedagen	484	374
Te betalen vakantiegeld	928	858
Te betalen 13e maand	384	185
Te betalen variabele beloning	-	7
Derivaten	95.515	-
Totaal	104.655	13.541

4.13 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

4.13.1 Garantstelling terrorisme

Uit hoofde van het deelnemen in de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. bestaat een voorwaardelijke verplichting van terreurschaden voor een bedrag van maximaal € 2,1 miljoen. Er heeft zich in het boekjaar geen terreurschade binnen deze overeenkomst voorgedaan.

4.13.2 Meerjarige financiële verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Korter dan één jaar	Tussen één en vijf jaar	Langer dan vijf jaar
Huurverplichtingen	276	829	-
Leaseverplichtingen	391	741	-

4.13.3 Kredietfaciliteiten

DELA Natura heeft een kredietfaciliteit bij Northern Trust met een maximum van € 100 miljoen of 10 procent van de waarde van de effecten die in bewaring zijn gegeven. Het onderpand bestaat uit de effecten die bij Northern Trust in bewaring liggen. Het verschuldigde rentepercentage betreft het ESTER-rentetarief plus een opslag van 1,25%.

4.13.4 Investeringsverplichting

DELA Natura heeft in 2024 een nieuwe overeenkomst gesloten om € 150 miljoen te investeren in infrastructuurfondsen. Ultimo 2024 zijn de resterende investeringsverplichtingen met diverse tegenpartijen € 157,3 miljoen en \$ 15,4 miljoen (per balansdatum omgerekend € 14,8 miljoen).

DELA Natura heeft in 2024 een nieuwe overeenkomst gesloten om € 150 miljoen te investeren in vastgoedfondsen. Ultimo 2024 zijn de resterende investeringsverplichtingen € 63,0 miljoen.

DELA Natura is in 2024 geen verplichtingen aangegaan om te investeren in land- en bosbouwfondsen. Ultimo 2024 zijn de resterende investeringsverplichtingen € 57,7 miljoen en \$ 43,0 miljoen (per balansdatum omgerekend € 41,3 miljoen).

DELA Natura is in 2024 een nieuwe verplichting aangegaan van € 100 miljoen om te investeren in leningfondsen. Ultimo 2024 is de resterende investeringsverplichting € 232,2 miljoen.

Ultimo 2024 is er geen resterende investeringsverplichting in ASR Hypotheekfondsen.

4.13.5 Fiscale eenheid

DELA Natura maakt deel uit van een Nederlandse fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting (VPB) en voor de omzetbelasting (OB). Iedere vennootschap binnen de fiscale eenheid is hoofdelijk aansprakelijk voor de verschuldigde belastingen.

4.14 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die vermeld dienen te worden die onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de jaarrekening respectievelijk belangrijke financiële gevolgen hebben.

5. Toelichting op de resultatenrekening

5.1 Verdiende premies

Van de totale brutopremies in 2024 bestaat € 6,7 miljoen uit koopsommen (2023: € 7,5 miljoen).

5.2 Beleggingsresultaten

De netto beleggingsresultaten bestaan uit de volgende items van de resultatenrekening:

Specificatie netto beleggingsresultaten

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Beleggingsopbrengsten	1.204.946	496.002
Ongerealiseerde winst op beleggingen	10.343	292.566
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-605.014	-394.211
Ongerealiseerd verlies op beleggingen	-	-
Beheerskosten en rentelasten	-30.572	-29.253
Totaal	579.703	365.104

Gerealiseerde en ongerealiseerde netto beleggingsresultaten, specificatie 2024

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Beleggingsopbrengsten	Gerealiseerd verlies	Ongerealiseerd resultaat	Beheerskosten en rentelasten	Totaal
Deelnemingen (a)	42.684	-	-	-	42.684
Terreinen en gebouwen (b)	-	-	-	-	-
Overige financiële beleggingen (c):					
- Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	883.913	387.120	-128.369	6.249	362.175
- Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	145.921	178.554	184.523	4.855	147.035
- Derivaten	1.949	29.879	-109.614	42	-137.586
- Vorderingen uit hypothecaire leningen	36	-	-	-	36
- Vorderingen uit andere leningen	31.000	9.461	5.237	1.294	25.482
- Vastgoedfondsen	47.845	-	-9.665	855	37.325
- Infrastructuurfondsen	31.546	-	29.886	438	60.994
- Land- en bosbouwfondsen	5.428	-	18.260	3.105	20.583
- Hypotheekfondsen	8.784	-	13.869	-323	22.976
- Andere financiële beleggingen	5.840	-	6.216	14.057	-2.001
	1.162.262	605.014	10.343	30.572	537.019
Netto beleggingsresultaat (a) + (b) + (c)	1.204.946	605.014	10.343	30.572	579.703

In februari 2024 heeft een herstructurering plaatsgevonden binnen de beleggingen van DELA Natura, waarbij administratief alle aandelen, obligaties en andere leningen zijn verkocht en opnieuw aangekocht. Bij deze administratieve handeling is per saldo voor de aandelen, obligaties en andere leningen ongeveer € 265 miljoen aan positief ongerealiseerd resultaat gerealiseerd. Dit bedrag heeft betrekking op verkopen die niet feitelijk in de markt hebben plaatsgevonden. Een gevolg daarvan is dat de daadwerkelijke kostprijzen gebaseerd op transacties in de markt niet meer beschikbaar zijn in de systemen. Het hierboven genoemde bedrag van € 265 miljoen is dus begrepen in de gerealiseerde resultaten. De hierboven opgenomen ongerealiseerde resultaten zijn gebaseerd op het verschil tussen marktwaardes per balansdatum en de marktwaardes op het moment van de herstructurering. De beleggingen betreffen liquide beleggingen en daardoor op elk moment verhandelbaar tegen marktprijzen. Aangezien

de waardering op basis van marktwaarde plaatsvindt, is de toegevoegde waarde van het toelichten van de splitsing tussen gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten beperkt. Het totale resultaat op beleggingen is niet beïnvloed door de herstructurering.

Gerealiseerde en ongerealiseerde netto beleggingsresultaten, specificatie 2023

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Gerealiseerde winst	Gerealiseerd verlies	Ongerealiseerd resultaat	Beheerskosten en rentelasten	Totaal
Deelnemingen (a)	-49.814	-	-	-	-49.814
Terreinen en gebouwen (b)	854	-	-	571	283
Overige financiële beleggingen (c):					
- Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	195.047	158.794	208.265	7.949	236.569
- Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	107.080	170.434	228.784	4.565	160.865
- Derivaten	130.922	56.554	-48.920	428	25.020
- Vorderingen uit hypothecaire leningen	38	-	-	-	38
- Vorderingen uit andere leningen	21.483	8.142	12.223	1.204	24.360
- Vastgoedfondsen	36.390	259	-134.723	38	-98.630
- Infrastructuurfondsen	32.942	-	15.733	-	48.675
- Land- en bosbouwfondsen	-	-	3.196	-	3.196
- Hypotheekfondsen	8.067	28	7.473	-	15.512
- Andere financiële beleggingen	12.993	-	535	14.498	-970
	544.962	394.211	292.566	28.682	414.635
Netto beleggingsresultaat (a) + (b) + (c)	496.002	394.211	292.566	29.253	365.104

Ongerealiseerde resultaten geven de wijzigingen van de marktwaarde in het boekjaar weer van de beleggingen (inclusief valuta-effecten) die op balansdatum in bezit zijn. Alle overige beleggingsopbrengsten worden toegerekend aan de gerealiseerde beleggingsopbrengsten.

Directe en indirecte netto beleggingsresultaten, specificatie 2024

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Direct	Indirect	Totaal
Deelnemingen (a)	42.684	-	42.684
Terreinen en gebouwen (b)	-	-	-
Overige financiële beleggingen (c):			
- Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	46.007	316.168	362.175
- Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	78.615	68.420	147.035
- Derivaten	-42	-137.544	-137.586
- Vorderingen uit hypothecaire leningen	36	-	36
- Vorderingen uit andere leningen	19.844	5.638	25.482
- Vastgoedfondsen	32.191	5.134	37.325
- Infrastructuurfondsen	31.107	29.887	60.994
- Land- en bosbouwfondsen	2.323	18.260	20.583
- Hypotheekfondsen	9.107	13.870	22.977
- Andere financiële beleggingen	-6.773	4.772	-2.001
	212.415	324.605	537.020
Netto beleggingsresultaat (a) + (b) + (c)	255.099	324.605	579.704

Directe en indirecte netto beleggingsresultaten, specificatie 2023

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Direct	Indirect	Totaal
Deelnemingen (a)	-49.814	-	-49.814
Terreinen en gebouwen (b)	283	-	283
Overige financiële beleggingen (c):			
- Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	40.191	196.378	236.569
- Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	65.999	94.866	160.865
- Derivaten	-428	25.448	25.020
- Vorderingen uit hypothecaire leningen	38	-	38
- Vorderingen uit andere leningen	15.159	9.201	24.360
- Vastgoedfondsen	36.280	-134.910	-98.630
- Infrastructuurfondsen	31.382	17.293	48.675
- Land- en bosbouwfondsen	-	3.196	3.196
- Hypotheekfondsen	8.067	7.445	15.512
- Andere financiële beleggingen	-1.333	363	-970
	195.355	219.280	414.635
Netto beleggingsresultaat (a) + (b) + (c)	145.824	219.280	365.104

Onder directe beleggingsresultaten worden alle ontvangen rente, huur- en dividendopbrengsten verstaan minus alle beleggingskosten. Alle resultaten, zowel gerealiseerd als niet-gerealiseerd, die ontstaan als gevolg van marktwaardemutaties worden toegerekend aan de indirecte beleggingsopbrengsten.

5.3 Uitkeringen eigen rekening**Uitkeringen eigen rekening, specificatie**

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Uitkering bij overlijden	66.270	64.480
Uitvaartkosten	170.713	154.402
Expiratie	27.752	30.507
Uitkering pensioenverzekeringen	11	11
Kapitaaluitkeringen	81.840	77.743
Uitkeringen royementen	541	433
Afkopen	51.659	96.057
Bruto uitkeringen	398.786	423.633
Herverzekerde uitkering bij overlijden	-3.753	-3.428
Herverzekerde expiratie	-	1
Herverzekerde afkopen	-	-12.696
Herverzekerde uitkeringen	-3.753	-16.123
Uitkeringen eigen rekening	395.033	407.510

De lagere uitkeringen eigen rekening ten opzichte van 2023 zijn voornamelijk veroorzaakt door lagere expiraties en afkopen van polissen van het DELA CoöperatiespaarPlan. De overlijdensuitkeringen zijn gestegen ten opzichte van 2023.

5.4 Acquisitiekosten

Acquisitiekosten, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Toegerekende acquisitiekosten personeel	25.265	24.393
Toegerekende acquisitiekosten overig	32.851	32.180
Directe acquisitiekosten	31.825	31.043
Geactiveerde acquisitiekosten	-27.685	-27.265
Afschrijving acquisitiekosten	17.270	17.933
Totaal	79.526	78.284

De toegerekende acquisitiekosten personeel en overig betreft indirecte acquisitiekosten die worden bepaald op basis van interne kostenmodellen. Deze toegerekende acquisitiekosten zijn gestegen voornamelijk door inflatie. De stijging van de directe acquisitiekosten komt door de nog altijd groeiende Duitse verzekeringsportefeuille. Als gevolg hiervan is ook de jaarlijkse afschrijving gegroeid.

5.5 Beheers-, personeelskosten en afschrijvingen

Beheers-, personeelskosten en afschrijvingen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Gebouw- en inventariskosten	630	884
Autokosten	804	808
IT-kosten	2.682	-5.705
Advieskosten	9.350	11.444
Kantoorkosten	7.176	6.858
Doorbelastingen	86.152	74.056
Salariskosten	25.133	24.827
Sociale lasten	5.144	3.806
Pensioenlasten	2.894	2.782
Kosten uitbesteed werk	8.265	6.937
Overige personeelskosten	1.670	1.454
Reclamekosten	15.144	20.493
Personeelskosten gereclassificeerd naar acquisitiekosten	-25.265	-24.393
Overige kosten gereclassificeerd naar acquisitiekosten	-32.851	-32.180
Overige kosten	-495	-3.254
Totaal	106.433	88.817

Op de IT-kosten is de activering van softwareontwikkelingskosten (€ 12,8 miljoen) in mindering zijn gebracht. De gemaakte kosten zitten in de doorbelastingen aangezien deze kosten in DELA Holding N.V. gemaakt worden.

5.6 Andere baten en lasten

Andere lasten, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Afschrijving immateriële vaste activa	917	2.616
Pensioenlasten inactieven	38	32
Overige lasten	253	-1.269
Totaal	1.208	1.379

5.7 Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Belastingen, specificatie

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Verschuldigde vennootschapsbelasting verslagjaar	3.777	-3.582
Voorgaande jaren	-5.462	-4.011
Acute vennootschapsbelasting	-1.685	-7.593
Latente vennootschapbelasting	-5.158	17.127
Vennootschapsbelasting	-6.843	9.534
Pillar 2 belasting	1.269	-
Totaal	-5.574	-

Het nominale belastingtarief in 2024 bedraagt in Nederland 25,8 procent (2023: 25,8 procent), in België 25 procent (2023: 25 procent) en voor Duitsland wordt rekening gehouden met het geldende nominale tarief van 30 procent (2023: 30 procent). Aangezien in Duitsland slechts beperkt belastbaar resultaat wordt bepaald, zorgt dit voor slechts een geringe afwijking tussen het toepasselijke tarief en de effectieve belastingdruk.

Vennootschapsbelasting, toelichting

<i>Bedragen x € 1.000</i>	2024	2023
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	173.035	2.816
Nominaal belastingpercentage	25,8%	25,8%
Nominaal belastingbedrag	44.643	727
Vennootschapsbelasting voorgaande jaren	-5.462	-4.011
Effect deelnemingsvrijstelling	-34.071	27.732
Fiscale verschillen	-11.953	-14.914
Totaal	-6.843	9.534

De effectieve belastingdruk wijkt af van het nominale tarief. Door belangen van meer dan 5 procent in beleggingsfondsen ontstaan hierop deelnemingsvrijstellingen. Belastingen voorgaande jaren betreft hoofdzakelijk een aanpassing op het toepassen van de deelnemingsvrijstelling op een beleggingsfonds. De fiscale verschillen zijn

vooral veroorzaakt doordat in België gerealiseerde en ongerealiseerde verliezen op aandelen niet fiscaal aftrekbaar zijn. Het effectieve belastingtarief over 2024 bedraagt -4,0 procent (2023: 338,3 procent).

DELA heeft in 2024 de poolingstructuur ten aanzien van beleggingen ontmanteld. Dit heeft tot gevolg dat de Belgische beleggingsportefeuille is overgeheveld naar Nederland. Doordat deze transactie over de landgrenzen heen gaat en fiscale consequentie heeft wordt door DELA een BAPA (Bilateral Advance Pricing Arrangement) traject voorbereid. Middels dit BAPA traject zal in overleg met de Nederlandse en Belgische belastingautoriteiten de zakelijkheid van het aan de Belgische vaste inrichting te alloceren rendement, worden vastgesteld. Op het moment van het opmaken van de jaarrekening is er nog geen zekerheid over de uitkomst van deze BAPA. Gezien de vergelijkbare belastingtarieven (25% / 25,8%) zal een eventuele winstverschuiving nimmer tot een materiële onzekere positie leiden.

Pillar 2

DELA Natura heeft gebruik gemaakt van de verplichte uitzondering op basis van RJ uiting 2023-14 inzake de verwerking van latente belastingvorderingen en -verplichtingen die verband houden met Pijler 2-winstbelastingen.

Op 19 december 2023 heeft de eerste kamer in Nederland, waar het moederbedrijf van DELA Natura is gevestigd, de wetgeving inzake Pillar 2 inkomstenbelastingen aangenomen, die van kracht wordt op 1 januari 2024. Volgens de wetgeving is het moederbedrijf verplicht om in Nederland een aanvullende belasting te betalen over de winsten van zijn dochterondernemingen die worden belast tegen een effectief belastingtarief van minder dan 15 procent. De belangrijkste rechtsgebieden waarin blootstellingen aan deze belasting kunnen bestaan, zijn onder meer België, Luxemburg en Duitsland. De huidige belastinglasten van de groep met betrekking tot Pillar 2 inkomstenbelastingen bedragen € 1,3 miljoen, waarvan € 0,8 miljoen betrekking heeft op Luxemburg en € 0,5 miljoen op België.

5.8 Organische analyse

In de organische analyse wordt het resultaat van de technische rekening en het resultaat voor belasting uitgesplitst naar winstbronnen.

Organische analyse

<i>Bedragen x € 1.000.000</i>	2024	2023
Resultaat op sterfte en invaliditeit	60,4	57,1
Resultaat op afkoop en mutaties	19,8	20,5
Resultaat op kosten	3,2	7,7
Resultaat op interest	321,7	140,7
Overig technisch resultaat	-2,7	-7,1
Resultatendeling	-281,2	-249,2
Resultaat technische rekening	121,2	-30,3
Beleggingsresultaat eigen vermogen	53,0	34,5
Overig resultaat	-1,2	-1,4
Resultaat voor belasting	173,0	2,8

De bepaling van de opbrengsten uit beleggingen voor technische of niet-technische rekening vindt plaats aan de hand van de ratio eigen vermogen/vreemd vermogen.

5.9 Beloning directie en commissarissen

De bezoldiging van de directieleden kent sinds 2024 enkel een vaste component en wordt volledig in geld uitgekeerd. De directieleden ontvangen geen representatievergoeding noch aandelen of opties. Tot en met 2023 kende de bezoldiging van de directieleden ook een variabele component. Deze variabele beloning (van maximaal 20 procent) werd voor 60 procent onvoorwaardelijk uitgekeerd en voor 40 procent voorwaardelijk. De retentieperiode voor het voorwaardelijke deel bedraagt drie jaar en daarom volgt er nog tot 2027 een uitkering van het voorwaardelijke deel. Dit deel wordt volledig in geld uitgekeerd.

De bezoldiging van directieleden in het boekjaar bedroeg aan vaste beloning € 914 duizend (2023: € 743 duizend), aan uitgekeerde variabele beloning € 91 duizend (2023: € 83 duizend) en aan bijdrage pensioenen € 171 duizend (2023: € 156 duizend). De bezoldiging van bestuurders bestaat uit bezoldiging voor huidige bestuurders en voormalige bestuurders.

De bezoldiging van de commissarissen (van DELA Coöperatie U.A., DELA Holding N.V. en DELA Natura- en levensverzekeringen N.V. gezamenlijk) in het boekjaar bedroeg € 224 duizend (2023: € 229 duizend).

De bezoldiging van zowel de directieleden als de commissarissen wordt door DELA Coöperatie U.A. betaald en niet doorbelast aan DELA Natura. Ook DELA Holding N.V. belast als bestuurder geen bezoldiging door aan DELA Natura.

De bezoldiging voldoet aan De Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen.

5.10 Accountants honoraria

DELA Natura maakt gebruik van de vrijstelling op grond van artikel 2:382a lid 3 BW waardoor zij de honoraria niet hoeft op te geven.

5.11 Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende 2024 had DELA Natura gemiddeld 744 (2023: 712) werknemers in dienst, waarvan 587 in Nederland (2023: 570), 104 in België (2023: 96) en 53 in Duitsland (2023: 46).

Eindhoven, 7 mei 2025

DELA Natura- en levensverzekeringen N.V.

De directie

S.M.G. (Sandra) Schellekens - Lyppens
G. (Godelieve) van Velsen

De raad van commissarissen

J.W.T. (John) van der Steen, voorzitter
J.J.A. (Hans) Leenaars, vicevoorzitter
G.C.A.M. (Frits) van Bree, secretaris
W.A.P.J. (Willemien) Caderius van Veen
G.M. (Georgette) Fijneman
G.H.C. (Georges) de Méris

Overige gegevens

Statutaire resultaatverdeling

Volgens artikel 30 van de statuten stelt de directie de jaarrekening over het afgelopen boekjaar op, inclusief het voorstel tot resultaatbestemming.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De enkelvoudige balans per 31 december 2024.
2. De enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2024.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 21.900.000. De materialiteit is gebaseerd op 2% van het eigen vermogen. Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat hiervan ook de SCR-ratio is afgeleid, en deze ratio over het algemeen door de stakeholders als belangrijk kengetal wordt gezien voor de financiële robuustheid van de organisatie.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 1.095.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. staat aan het hoofd van een groep met onderliggende entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. (waarin begrepen de Nederlandse, Belgische en Duitse verzekeringsactiviteiten), DELA Vastgoed B.V., DELA Crematoria Groep B.V. en DELA Hypotheken B.V. Bij de onderdelen DELA Natura- en Levensverzekeringen (Nederlandse en Duitse verzekeringsactiviteiten), DELA Vastgoed B.V. en DELA Crematoria Groep B.V. hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd. Bij de significante onderdelen DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. (Belgische activiteiten) en DELA Hypotheken B.V. hebben de accountants van de groepsonderdelen werkzaamheden uitgevoerd op basis van instructies van ons. Bij andere onderdelen hebben wij beoordelingswerkzaamheden of specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de analyse van de frauderisico's geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling, de rapportages van de sleutelfuncties (risk, compliance en actuariael) en de incidenten- en klachtenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie in nauwe samenwerking met onze forensische specialisten. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de elementen die tot fraude kunnen leiden: Rationalisatie, druk (motivatie) en gelegenheid. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Het risico dat het managementmaatregelen van interne beheersing doorbreekt

Omschrijving:

Het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze overzichten op te stellen door intern beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wijze waarop door ons is gecontroleerd:

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de interne beheersingsmaatregelen en de processen aangaande het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. Ook hebben wij de processen rondom totstandkoming van financiële verslaggeving en het identificeren van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering beoordeeld. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiliging in de IT-systemen en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Daarnaast hebben wij specifieke aandacht gegeven aan:

- **Schattingen door management:**
Het identificeren en toetsen van de belangrijkste schattingen onderliggend aan de waardering van beleggingen in onroerende zaken. Hierbij hebben wij specialisten ingezet op het gebied van vastgoedwaardering met betrekking tot crematoria. Tevens hebben wij de gehanteerde waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen gecontroleerd, waarbij wij actuariële specialisten als onderdeel van het audit team hebben ingezet. Wij hebben specifieke aandacht besteed aan mogelijke tendenties vanuit management bij het opstellen van deze schattingen.
- **Genereren en verwerken van journaalposten:**
Het selecteren en toetsen van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals memoriaalboekingen en journaalposten met potentieel frauduleuze kenmerken of omschrijvingen.
- **Significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening:**
Het verrichten van werkzaamheden om na te gaan of er sprake is van significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening, waaronder het doornemen van notulen van bestuursvergaderingen en het kritisch beoordelen van de verantwoorde cijfers op indicaties van significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening.

Tevens hebben wij een frauderisico geïdentificeerd dat samenhangt met de verwerking en ontmanteling van de poolingstructuur en toeziet op de mogelijkheid dat management de toerekening van beleggingsrendementen en vermogensbeheerkosten tussen verschillende fiscale jurisdicties manipuleert, met het doel om fiscale voordelen te behalen. Wij verwijzen naar het hierna opgenomen kernpunt inzake de verwerking van de ontmanteling van de poolingstructuur voor een beschrijving van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden om dit risico te adresseren.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, management (waaronder tweedelijns risk managers, manager internal audit, coördinator fraudebeheersing en de interne bedrijfsjurist) en de raad van commissarissen.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controle-aanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de entiteit door het lezen van notulen, correspondentie met de toezichthouders en rapporten van internal audit alsmede door het inwinnen van inlichtingen bij de sleutelfuncties (risk, compliance en actuariael).

Wij hebben forensisch deskundigen betrokken in deze evaluatie.

Voor zover materieel voor de jaarrekening, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, naleving van het (vennootschaps) belastingrecht en regelgeving voor financiële verslaggeving, de vereisten in het kader van Titel 9 van Boek 2 BW en de regelgeving van Solvency II aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de jaarrekening.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de jaarrekening.

Daarnaast is DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. onderworpen aan overige wet- en regelgeving, zoals ook benoemd in de NBA Handreiking 1143 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij (her)verzekeraars, waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de jaarrekening, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. en de complexiteit van deze overige wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de entiteit, voor de mogelijkheid van de entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de jaarrekening. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controle-aanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van het bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- Overwegen of de continuïteitsbeoordeling van het bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en het bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de solvabiliteitspositie, liquiditeitsratio's en inbaarheid van de vorderingen.
- Nagaan of het bestuur gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).
- Evalueren van de in de toelichting van de jaarrekening opgenomen informatie gerelateerd aan Solvency II in relatie tot de door ons uitgevoerde werkzaamheden op de Solvency II staten.
- Evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening rekening houdend met onze kennis uit de controle en ontwikkelingen in de branche.
- Inwinnen van inlichtingen bij het bestuur over haar kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door het bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.
- Het kennismaken van de uitkomsten van de door het management opgestelde Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) inclusief de beoordeling van de onderkende stress-scenario's.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en uitgangspunten die het bestuur in de continuïteitsbeoordeling heeft betrokken.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
Schattingen gehanteerd bij de bepaling en de toetsing van de toereikendheid van de verplichting voor verzekeringscontracten	Om het risico te ondervangen, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:
DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. heeft een significante technische voorziening (netto) van € 8,6 miljard (2023: € 8,0 miljard). Deze bedraagt 83,68% van het balanstotaal (2023: 84,86%).	<u>Interne beheersing</u>
Het bepalen van de verzekeringstechnische voorzieningen is een proces dat van nature wordt omgeven met onzekerheden. De technische voorzieningen zijn afhankelijk van factoren als sociale, economische en demografische trends, inflatie, beleggingsrendementen, de gehanteerde rentecurve, het gedrag van de polishouders en aannames over de ontwikkeling van de sterfte, het verval en de kosten.	<ul style="list-style-type: none">• Beoordelen van de opzet en het bestaan van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de totstandkoming van de technische voorzieningen, waarbij tevens de werkzaamheden van de tweedelijns actuariële functiehouder zijn beoordeeld.
Het gebruikmaken van andere aannames voor deze factoren dan de grondslagen die nu in de jaarrekening zijn gebruikt, zou een materieel effect kunnen hebben op de verzekeringstechnische voorzieningen en de verzekeringstechnische lasten.	<u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u>
Het risico bestaat dat de technische voorzieningen niet op de juiste wijze zijn gewaardeerd.	<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren van verschillende detailcontroles, waaronder controles op de betrouwbaarheid van de data die zijn opgenomen in de polisadministratie en die ten grondslag ligt aan de technische voorziening, controles op de juistheid van de premies op polis niveau en het verrichten van data-analyse op de gegevens uit de polisadministratie.• Kritisch beoordelen en uitvoeren van een retrospectieve analyse op de gehanteerde uitgangspunten en op de actuariële resultaten waarvoor in het auditteam actuariële specialisten zijn opgenomen. Hierbij is specifiek aandacht besteed aan de gehanteerde kosten-, sterfte- en vervalassumpties die ten grondslag liggen aan de toereikendheidstoets en aan het effect van de rentecurve op de waardering van de technische voorzieningen. Bij het beoordelen van de uitgangspunten en de actuariële resultaten is tevens het effect van sociale, economische en demografische trends en van de beleggingsopbrengsten op de actuariële resultaten geëvalueerd.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
	<ul style="list-style-type: none">• Beoordelen van de door DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. per jaareinde opgestelde toereikendheidstoets in overeenstemming met de Wet op het financieel toezicht (Wft). Onze werkzaamheden inzake de toereikendheidstoets omvatten het beoordelen van de redelijkheid van de geprojecteerde toekomstige kasstromen, het kritisch reviewen van de gehanteerde assumpties en de inputdata, waarbij wij tevens hebben beoordeeld of er sprake was van mogelijke management bias.• Controleren van de juistheid van de modellering van de optionaliteiten (winstdeling en premiemaatregel) die van invloed zijn op de waardering van de Solvency-II voorziening.• Uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden met betrekking tot de betrouwbaarheid van de informatie afkomstig uit de IT-systemen.• Beoordelen van de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen. <p>Onze observatie bij dit kernpunt</p> <p>Wij achten de door DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. toegepaste methodiek en de gehanteerde veronderstellingen voor het vaststellen van de technische voorzieningen aanvaardbaar en hebben geen significante bevindingen geconstateerd. Tevens achten wij de toelichtingen in de onderdelen 2.12, 4.8 en 5.8 toereikend.</p>
<p>De waardering van de deelnemingen is voor een significant deel afhankelijk van de waardering van de beleggingen in onroerende zaken</p> <p>Op 31 december 2024 had de vennootschap een belang in diverse deelnemingen, waaronder deelnemingen die in vastgoed beleggen (DELA Vastgoed B.V., DELA Vastgoed België N.V. en DELA Crematoria B.V.).</p>	<p>Om het risico te ondervangen, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:</p> <p><u>Interne beheersing</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Beoordelen van de opzet en het bestaan van de relevante interne beheersingsmaatregelen van de vennootschap met betrekking tot de gegevens en de inzet van externe taxateurs die worden ingeschakeld bij de waardering van de vastgoedportefeuille.

Beschrijving van het kernpunt

De nettovermogenswaarde van deze deelnemingen is vooral afhankelijk van de waardeontwikkeling van de portefeuille van beleggingen in onroerende zaken in deze deelnemingen met een reële waarde van € 502 miljoen.

De portefeuille bestaat uit winkel-, woning-, crematoria-, uitvaartcentra-, kantoor- en overig vastgoed, waarvan € 295 miljoen crematoriavastgoed.

Aan het einde van elke verslagperiode stelt het bestuur de nettovermogenswaarde van de deelnemingen vast, door onder andere de reële waarde van de onderliggende vastgoedbeleggingenportefeuille in overeenstemming met de vereisten van RJ213 te bepalen. Management maakt daarbij gebruik van externe taxatierapporten van externe onafhankelijke gekwalificeerde taxateurs om de reële waarde van de vastgoedbeleggingen te bepalen. Voor de waardering van de crematoria maakt management gebruik van een combinatie van externe taxatierapporten en interne waarderingsmodellen.

Aangezien in de waardering van de vastgoedbeleggingen een inherente schattingsonzekerheid is opgenomen, kan elke wijziging in de belangrijkste veronderstellingen/aannames een significant effect hebben op het resultaat en de nettovermogenswaarde van de deelneming; dit in relatie tot de relatieve omvang van de vastgoedbeleggingen positie (hoofdzakelijk via de deelneming in DELA Vastgoed B.V., DELA Vastgoed België N.V., en DELA Crematoria Groep B.V.) op de balans en vanwege het gebruik van veronderstellingen/aannames die zeer gevoelig zijn. De belangrijkste veronderstellingen en parameters die hierbij gehanteerd worden, gezien de gevoeligheid en vanwege de impact op het resultaat, zijn de disconteringsvoet en de draagkrachthuur.

De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd

Gegevensgerichte werkzaamheden

Wij hebben de vakbekwaamheid van de externe taxateurs van de vennootschap geëvalueerd, waarbij ook rekening is gehouden met hun kwalificaties en expertise.

Met betrekking tot de belangrijke veronderstellingen bij de waardering van vastgoedbeleggingen hebben wij:

- Vastgesteld dat de waarderingsmethoden zoals toegepast door het bestuur, waaronder die welke zijn opgenomen in de externe taxatierapporten en interne waarderingsmodellen, passend zijn.
- De belangrijke aannames die zijn gehanteerd (zoals disconteringsvoet en draagkrachthuur) aan een kritische analyse onderworpen, met relevante marktgegevens. Bij deze analyses hebben wij, waar relevant, onze interne vastgoedwaarderingsdeskundigen betrokken.
- De gevoeligheidsanalyse op de belangrijkste inputgegevens en aannames beoordeeld, om inzicht te krijgen in de impact van redelijke wijzigingen in aannames op de waardering en andere belangrijke prestatie-indicatoren (met name solvabiliteitsratio's).
- De geschiktheid beoordeeld van de toelichtingen met betrekking tot de veronderstellingen die zijn gehanteerd in de waarderingen en in de gevoeligheidsanalyse zoals opgenomen in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Onze observatie bij dit kernpunt

Wij hebben geconstateerd dat, met de (significante) aannames die in de taxatierapporten zijn gehanteerd, de vastgoedbeleggingen binnen een aanvaardbare bandbreedte zijn gewaardeerd. Tevens achten wij de toelichtingen in de onderdelen 2.5.2 en 4.2.2 toereikend.

Beschrijving van het kernpunt

Overige financiële beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare input

DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. bezit overige financiële beleggingen die wegens hun illiquide karakter tegen reële waarde worden gewaardeerd, met gebruikmaking van waarderingstechnieken die zijn gebaseerd op belangrijke, veelal niet direct in de markt waarneembare, input. Op 31 december 2024 bedroeg de waarde van deze beleggingen € 4,3 miljard (2023: € 3,9 miljard). Dit komt neer op 41,58% van het balanstotaal (2023: 40,71%). Deze zogenaamde ‘categorie 3-instrumenten’ betreffen voornamelijk niet-genoteerde beleggingsfondsen, zoals:

- Vastgoedfondsen
- Infrastructuurfondsen
- Land- en bosbouwfondsen
- Hypotheekfondsen

De fondsen zijn niet beursgenoteerd en hebben geen frequente marktnotering. De beleggingen in deze fondsen worden gewaardeerd op de reële waarde (marktwaarde), veelal afgeleid van de opgaves van de Net Asset Value van de fondsbeheerders.

De waardering van deze activa is belangrijk voor onze controle, aangezien de waardebepaling in aanzienlijke mate afhankelijk is van de waarderingstechnieken en schattingen van aannames die in veel gevallen niet rechtstreeks aan marktinformatie ontleend kunnen worden.

Als gevolg van de belangrijke mate waarin schattingen in het waarderingproces een rol spelen, gecombineerd met de omvang van de posten, bestaat een risico op afwijkingen.

De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd

Om het risico te ondervangen, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

Interne beheersing

- Beoordelen van de opzet en het bestaan van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot het op de juiste wijze en volledig vastleggen van de brondata en het proces dat ten grondslag ligt aan de waardering van de desbetreffende activa.
- Beoordelen van de opzet en het bestaan van de administratieve organisatie en interne-beheersingsmaatregelen bij de fondsmanagers, middels het doornemen van rapportages over de kwaliteit van de interne-beheersingsomgeving (de ISAE 3402- rapportage of een equivalent daarvan en de bridgeletters) waarin o.a. de controls met betrekking tot de waardering van het fonds zijn vastgelegd. Indien er geen ISAE 3402 type 2-rapportage beschikbaar is bij de fondsen, heeft DELA aanvullende eisen opgesteld en rapportages (in control statement/compliance letter) opgevraagd om zekerheid te verkrijgen ten aanzien van de interne beheersing. Wij hebben kennisgenomen van deze rapportages, om eventuele bevindingen te identificeren.

Gegevensgerichte werkzaamheden

- Kennisnemen van de waarderinggrondslagen die worden gehanteerd door de fondsmanagers om te beoordelen of deze in lijn liggen met de waarderinggrondslag van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving	<ul style="list-style-type: none">• Verkrijgen van een directe confirmatie in de vorm van NAV-statements per 31 december 2024 vanuit de fondsmanagers, die worden aangesloten met de waardering in de jaarrekening van DELA. Indien er niet tijdig gecontroleerde NAV-statements aanwezig zijn, wordt een retrospectieve analyse uitgevoerd op de Net Asset Value zoals opgenomen in de laatst beschikbare gecontroleerde jaarrekening van het beleggingsfonds.• Beoordelen van de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen.
<p>Voor DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. bedraagt de Solvency II-ratio per 31 december 2024 201% (2023: 207%). Dit percentage komt tot stand via het herrekenen van de balans naar de marktwaarde en deze te delen door de berekende benodigde solvabiliteit. Zowel de marktwaardebalans als de berekende benodigde solvabiliteit omvat belangrijke assumpties die de ratio sterk kunnen beïnvloeden, evenals complexe berekeningen. In verband met de genoemde schattingen en complexe waarderingsmodellen is het risico op afwijkingen verhoogd. Aangezien de solvabiliteitsratio een belangrijk kengetal is en de Solvency II-informatie wordt gehanteerd in het kapitaalsbeleid van de coöperatie, hebben wij de controle van deze informatie als belangrijk beschouwd. Het risico bestaat dat de berekende solvabiliteitsratio onjuist is weergegeven in de jaarrekening.</p>	<p>Onze observaties bij dit kernpunt</p> <p>Wij achten de door DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. toegepaste methodiek en de gehanteerde veronderstellingen voor de waardering van de vastgoed-, infrastructuur-, land- en bosbouwfondsen en hypotheekfondsen aanvaardbaar en hebben geen significante bevindingen bij de waardering van de fondsen als onderdeel van de overige financiële beleggingen. Tevens achten wij de toelichting in de onderdelen 2.5.8, 2.5.9, 4.2.3 en 5.2 toereikend.</p> <p>Om het risico te ondervangen, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:</p> <p><u>Interne beheersing</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Beoordelen van de opzet en het bestaan van de beheersingsmaatregelen rondom de totstandkoming van de Solvency II-ratio. <p><u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Verrichten van een kritische beoordeling van de gehanteerde uitgangspunten, parameters en resultaten, waarvoor in het auditteam actuariel specialisten zijn opgenomen.• Uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden met betrekking tot het bepalen van het beschikbare kapitaal (EOF), waaronder het beoordelen van de juistheid en volledigheid van de financiële aanpassingen van de statutaire balans naar de marktwaardebalans.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
	<ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden met betrekking tot het bepalen van de technische voorziening, waaronder het toetsen van de juistheid en de volledigheid van de waardering en de vervalmomenten van de kasstromen.• Controleren van de juistheid van de waardering van de Solvency II-voorziening, inclusief de daarin opgenomen optionaliteiten (winstdeling en premiemaatregel).• Toetsen van de benodigde data van de verschillende SCR-berekeningen op betrouwbaarheid.• Controleren van de juiste toepassing van standaardformules.• Beoordelen van de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen. <p>Onze observatie bij dit kernpunt</p> <p>Wij achten de door DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. toegepaste methodiek en de gehanteerde veronderstellingen voor het bepalen van de solvabiliteitsratio aanvaardbaar. De combinatie van het beoordelen van de interne-beheersingsmaatregelen en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden heeft voldoende adequate controle-informatie opgeleverd. Tevens achten wij de toelichting in onderdeel 3.1 toereikend.</p>
<p>Verwerking van de ontmanteling van de poolingstructuur</p> <p>DELA Coöperatie U.A. heeft op 15 februari 2024 de poolingstructuur ten aanzien van de beleggingen ontmanteld. Deze transactie resulteerde in de toewijzing van alle beleggingen die geadmineistreerd werden middels de poolingstructuur aan DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V., waarbij de desbetreffende activa volledig (juridisch en economisch) in eigendom zijn overgedragen.</p>	<p>Om het risico te ondervangen, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden verricht:</p> <p><u>Interne beheersing</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Beoordelen van de opzet en het bestaan van de interne beheersing met betrekking tot de fiscale aspecten van de ontmanteling van de poolingstructuur.

Beschrijving van het kernpunt	De wijze waarop dit kernpunt door ons is gecontroleerd
<p>Dit proces omvatte tevens de juridische fusie van DELA Depositary & Asset Management B.V. in DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V., alsmede de liquidatie van DELA Investment Belgium N.V.</p> <p>Het betreft een eenmalige complexe en omvangrijke transactie, waarbij specifiek ten aanzien van de fiscale verwerking, inclusief de toerekening van de beleggingsrendementen aan de Nederlandse danwel Belgische fiscale jurisdictie, sprake is van aannames en interpretatie van fiscale regelgeving. Als gevolg van de omvang van de transactie alsook de toegepaste aannames en interpretatie van fiscale regelgeving, bestaat een risico op afwijkingen.</p>	<p><u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Controleren dat de financiële verwerking van de juridische fusie van DELA Depositary & Asset Management B.V. in DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V., alsmede de liquidatie van DELA Investment Belgium N.V. is verantwoord in overeenstemming met de onderliggende juridische overeenkomsten en de van toepassing zijnde verslaggevingsvereisten.• Verifiëren van de nauwkeurigheid en volledigheid van de gehanteerde gegevens bij de bepaling van de fiscale positie.• Controleren dat de fiscale verwerking, inclusief de toerekening van de beleggingsrendementen en vermogensbeheerkosten aan de Nederlandse danwel Belgische fiscale jurisdictie, aanvaardbaar is, rekeninghoudend met geldende fiscale regelgeving, waarvoor wij fiscaal specialisten hebben betrokken.• Beoordelen van de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen.
	<p>Onze observatie bij dit kernpunt</p> <p>Wij achten de door DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. toegepaste verwerking in de jaarrekening ten aanzien van de ontmanteling van de poolingstructuur en de gehanteerde veronderstellingen van de fiscale verwerking aanvaardbaar. Wij hebben geen significante bevindingen geconstateerd ten aanzien van de verwerking van de ontmanteling van de poolingstructuur in de jaarrekening. Tevens achten wij de toelichtingen in onderdeel 5.7 toereikend.</p>

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- In het kort, inclusief kerncijfers.
- Directieverslag.
- Verslag RvC.
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 6 februari 2015 benoemd als accountant van DELA Natura- en Levensverzekeringen N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds dat boekjaar tot nu toe de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang geleverd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan het auditcomité op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 7 mei 2025

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.J.M. Maarschalk RA

Over dit verslag

Het Jaarverslag 2024 van DELA Natura is een geïntegreerd jaarverslag waarin DELA haar belangrijkste economische en maatschappelijke gegevens in samenhang presenteert. Het verslag beslaat het boekjaar 2024 dat loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Met het oog op Titel 9, Boek 2 BW en Rj400.104: De hoofdstukken 'In het kort', 'Directieverslag' en 'Bijlagen' vormen gezamenlijk het 'Directieverslag'.

De keuze voor rapportageonderwerpen in het Directieverslag is gemaakt aan de hand van ons bedrijfsmodel, interne en externe ontwikkelingen en gesprekken met diverse betrokkenen.

De gerapporteerde maatstaven zijn afkomstig uit onze informatiesystemen, ondersteund door onze interne controle- en monitoringsystemen, en van leveranciers en andere bronnen. Sommige maatstaven worden ook gerapporteerd in de bestaande interne rapportagecyclus op maand- en kwartaalbasis. Andere maatstaven worden jaarlijks gerapporteerd. De gegevens zijn verzameld, beoordeeld en geconsolideerd door onze afdeling Reporting & Control. De lijnverantwoordelijken hebben de uitkomsten gereviewd. Indien er sprake is van wijzigingen in de definities, meetmethodes of inherente beperkingen in de data of als er gebruikgemaakt is van schattingen, wordt dit aangegeven in het verslag.

Tijdens het tot stand komen en bij oplevering is het Directieverslag gereviewd door diverse betrokkenen. De financiële jaarrekening zijn conform wettelijke eisen gecontroleerd door de externe accountant.

Bijlagen

Begrippenlijst

Hier vindt u een toelichting op de gebruikte begrippen en afkortingen.

Beleggingsmix

De beleggingsmix is de verdeling van het vermogen over aandelen, onroerend goed, vastrentende waarden, infrastructuur en liquide middelen. De assetmix wordt bepaald op basis van de ALM-studie en vastgelegd in het beleggingsbeleid.

B.V.

Besloten vennootschap

CEO

Chief executive officer

CFRO

Chief financial and risk officer

CTO

Chief transformation officer

CO₂-voetafdruk

Een CO₂-voetafdruk is de totale uitstoot van broeikasgassen die wordt veroorzaakt door een organisatie, uitgedrukt in CO₂-equivalenten. Teveel broeikasgas in de atmosfeer veroorzaakt klimaatverandering. Een CO₂-voetafdruk geeft aan in welke mate een organisatie impact heeft op klimaatverandering. Een CO₂-voetafdruk wordt opgedeeld in Scope 1, 2 en 3. Scope 1 en 2 CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door het gebruik van fossiele brandstoffen en het gebruik van elektriciteit. Hierop heeft een bedrijf direct invloed. Scope 3 is de indirecte CO₂-uitstoot die eerder en later in de waardeketen plaatsvindt.

CSRD

Corporate Sustainability Reporting Directive. De CSRD schrijft voor dat ondernemingen vanaf jaarverslag 2024 uitgebreider rapporteren over duurzaamheidsinformatie en daarbij de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) moeten hanteren. Ook moet de accountant beperkte mate van zekerheid geven over deze duurzaamheidsinformatie.

DECAVI

DECAVI (B) biedt diensten voor de verzekeringssector (makelaars, verzekeraars, actuarissen). Naast het organiseren van evenementen in de sector en de publicatie van marktstudies, reikt DECAVI sinds 2000 de verzekeringstroféeën uit.

DNB

De Nederlandsche Bank

DORA

Digital Operations Resilience Act. DORA is een Europese verordening met als doel dat financiële organisaties hun IT-risico's beter gaan beheersen en daarmee weerbaarder worden tegen cyberdreigingen.

DUP

DELA UitvaartPlan (natura uitvaartverzekering)

eNPS

De eNPS (employer Net Promotor Score) toont de mate waarin medewerkers coöperatie DELA aan anderen aanraden als werkgever. De score wordt bepaald door het percentage promotors minus het percentage criticasters.

Geamortiseerde kostprijs

Het bedrag waarvoor financiële activa of verplichtingen bij eerste verwerking worden gewaardeerd minus aflossingen, plus of minus de cumulatieve afschrijving. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de effectieve-rentemethode voor het verschil tussen het oorspronkelijke bedrag en het bedrag op de vervaldatum. De effectieve rentevoet is het percentage dat ervoor zorgt dat de discontering van de verwachte kasstromen gelijk is aan de initiële waardering van de vordering of de schuld.

GRESB

De Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB) is een onafhankelijke, wetenschappelijke benchmark die het duurzaamheidsbeleid van vastgoedfondsen en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt. Op basis van de GRESB-score kunnen fondsmanagers hun duurzaamheidsbeleid tegen het licht houden en verbeteringen doorvoeren, zie <https://gresb.com/>.

Intercompany positie

Openstaande financiële positie tussen verschillende entiteiten van een groep.

MVO

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

N.V.

Naamloze Vennootschap

Netto-aanwas

Het verschil tussen het aantal nieuwe polissen en het aantal beëindigde polissen.

NPS

NPS staat voor Net Promotor Score. In enquêtes wordt klanten gevraagd in welke mate zij een bepaald bedrijf, product of dienst aan anderen zouden aanbevelen. Zij kunnen die vraag 'scoren' met een cijfer van 0 tot 10. De groep respondenten die het cijfer 0 tot 6 geeft, wordt als "detractor" bestempeld. De groep die een 9 of 10 geeft wordt gekwalificeerd als 'promotor' en de rest (scores 7 en 8) als 'passief neutraal'. Door het percentage promotors te verminderen met het percentage detractors ontstaat de NPS. Blijkt uit het onderzoek bijvoorbeeld dat 30 procent van de respondenten 'promotors' zijn en 20 procent detractors, dan bedraagt de NPS +10.

OR

Ondernemingsraad

ORSA

Onder Solvency II is een verzekeraar verplicht om een ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) uit te voeren. Een ORSA is een jaarlijkse beoordeling die de verzekeraar moet (laten) verrichten van de toezichthouder om vast te stellen of dat alle financiële risico's die mogelijk spelen of kunnen gaan spelen in kaart zijn gebracht en/of er mitigerende maatregelen zijn genomen om een eventueel risico te minimaliseren om aan de verzekeringsverplichtingen in de toekomst te kunnen blijven voldoen.

Premie-inkomen

Premie-inkomen is het totaal aan premies dat DELA ontvangt van de verzekerden voor de producten die zij afnemen.

Pulsescore

Meting van de gevoelswaarde van een bedrijf gebaseerd op de waardering, het goede gevoel, het vertrouwen en de bewondering die stakeholders voor een bedrijf voelen.

RCSA

Risk Control Self Assessments. Het in kaart brengen van alle mogelijke substantiële risico's die het realiseren van de doelstellingen en de continuïteit van de onderneming in gevaar kunnen brengen. Het doel is om na deze vaststelling mitigerende maatregelen te nemen.

Risicobereidheid

De risicobereidheid van een organisatie geeft uitdrukking aan de aard en omvang van de risico's die een organisatie bereid is aan te gaan bij het realiseren van haar bedrijfsdoelstellingen.

Rvc

Raad van commissarissen

SA

Société anonyme (naamloze vennootschap)

Solvabiliteitsratio

Een solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre een bedrijf in staat is om zijn financiële verplichtingen na te komen. Onder Solvency II wordt dit kengetal berekend door het aanwezige kapitaal te delen door het vereiste kapitaal. Hierbij wordt rekening gehouden met de daadwerkelijke risico's.

Solvency II

Europese regelgeving over solvabiliteitseisen voor (her)verzekeraars. Met Solvency II wordt beoogd om een interne Europese markt voor verzekeringsdiensten te bevorderen en voldoende consumentenbescherming te bieden. Uitgangspunt is een op het economische risicogebaseerde benadering, waarbij alle activa en passiva op marktwaarde gewaardeerd worden. Daarnaast is het uitgangspunt de koppeling tussen de solvabiliteitseisen en het risicoprofiel van verzekeraars.

Solvency II is de naam voor de wettelijke voorschriften die aan de verzekeraars worden opgelegd door de toezichthouder.

Deze regels hebben betrekking op:

- Kwantitatieve eisen voor kapitaalbuffers en de waarderingsgrondslagen. Eisen aan inrichting risicomanagement en governance.
- Uitvoeren van een ORSA (Own Risk Solvency Assessment).
- Opstellen van een rapportage (SFCR) en het publiceren van deze rapportage in het kader van transparantie.

Waardevast

Inflatiebestendig

Wta

Wet toezicht accountantsorganisaties

DELA hoofdkantoor DELA Nederland

Oude Stadsgracht 1
5611 DD Eindhoven (NL)
+31 (0)40 260 16 01
www.dela.nl

DELA België

Noorderplaats 5 bus 2
2000 Antwerpen (B)
+32 (0)2 800 87 87
www.dela.be

DELA Lebensversicherungen

Zweigniederlassung Deutschland
Platz der Ideen 2 40476 Düsseldorf (D)
+49 (0)211 542686 86
www.dela.de

Beeld op de voorkant

Physalis Lampion
Kunstenaar: Désirée Tonnaer
Locatie: La Grande Suisse, Maastricht

ANP foto

Hoofdstukfoto Profiel: © ANP / Tobias Kleuver Media